

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Eva Vávrová

**ZPRACOVÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ
FYZICKÝCH OSOB V NÁVAZNOSTI NA DAŇOVÝ ŘÁD**

Olomouc 2012

vedoucí práce: Ing. Alena Opletalová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 27. března 2012

.....

podpis

Poděkování

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph.D., vedoucí práce, za odborné vedení diplomové práce, vstřícnost, ochotu a toleranci.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Eva Vávrová
Katedra nebo ústav:	Ústav pedagogiky a sociálních studií PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob v návaznosti na daňový řád.
Název v angličtině:	Processing of tax return for income tax from individual persons in sequence to tax system.
Anotace práce:	<p>Předmětem diplomové práce „Zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob v návaznosti na daňový řád“ je vymezení povinností pro podání daňového přiznání podle platné právní legislativy a objasnění zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Seznámení s lhůtami pro podání daňového přiznání, pro placení daní, pro vrácení přeplatků na dani, s postupy v daňovém řízení a s postupy v insolvenčním řízení včetně aplikování na různých příkladech. Práce je především zaměřena na zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob, ale také na porovnání výše daňového zatížení u podnikatelů za posledních 5 let a následnou analýzu získaných dat ve výzkumném šetření.</p>
Klíčová slova:	Přiznání k dani z příjmů fyzických osob Daňový řád Poplatník Daň
Anotace v angličtině:	The thesis, "Processing of tax return for income tax

	<p>from individual persons in sequence to tax system" is to define the responsibility for filing tax returns in accordance with current legislation and clarify the legal processing of tax returns to tax personal income. Getting to know the deadlines for filing tax return for the payment of taxes, for the reimbursement overpayments of tax with the tax procedures and management practices in insolvency proceedings, including the application of various examples. The work is mainly focused on processing of tax returns to tax personal income, but also to compare the amount of the tax burden on businesses over the past 5 years and subsequent analysis of the data obtained in the research study.</p>
<p>Klíčová slova v angličtině:</p>	<p>Income Tax return by individuals Tax system Taxpayer Tax</p>
<p>Přílohy vázané v práci:</p>	<p>Počet příloh: 23</p>
<p>Rozsah práce:</p>	<p>96 stran</p>
<p>Jazyk práce:</p>	<p>Čeština</p>

OBSAH

ANOTACE	4
ÚVOD	9
1 ZPRACOVÁNÍ A PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ	12
1.1 Povinnost podat daňové přiznání	12
1.2 Lhůty pro podání daňového přiznání	13
1.2.1 Základní vysvětlení, kdy podat daňové přiznání	13
1.2.2 Lhůta pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob s udělením plné moci	14
1.2.3 Prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob na žádost poplatníka	15
1.3 Podání daňového přiznání k dani z příjmů a úhrada daně	17
1.3.1 Úhrada daně z příjmů	18
1.3.2 Prodlení s úhradou daně z příjmů	19
1.4 Základní náležitosti daňového přiznání	20
1.4.1 Seznam příloh k daňovému přiznání a jejich popis	20
1.5 Postup správce daně při kontrole náležitostí daňového přiznání	22
2 ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE S DAŇOVOU SPRÁVOU	26
2.1 Elektronické podání pro daňovou správu	26
2.1.1 Vyplnění elektronického formuláře	27
2.2 Datová schránka	28
2.3 Daňová informační schránka	29
3 ZMĚNY V DAŇOVÉM ŘÍZENÍ S ÚČINNOSTÍ DAŇOVÉHO ŘÁDU (od 1. 1. 2011)	30

3.1	Vyměření daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob	30
3.2	Vyměření dodatečného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob	31
3.3	Přeplatky na daních	33
3.4	Pořadí úhrady daně	35
3.5	Daňová složenska	36
3.6	Pokuta za pozdní podání daňového přiznání	37
3.7	Prominutí daně a příslušenství daně	39
3.8	Jednací jazyk	40
3.9	Ochrana před nečinností správce daně	42
4	NOVÉ POJMY V DAŇOVÉM ŘÁDU	45
4.1	Daňové tvrzení	45
4.2	Atrakce	45
4.3	Úřední osoba	46
5	VEDENÍ SPISU, NAHLÍŽENÍ DO SPISŮ A DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ	49
5.1	Vedení spisu	49
5.2	Nahlížení do spisů	50
5.3	Doručování písemností	52
5.3.1	Doručování písemností prostřednictvím veřejné vyhlášky	55
5.3.2	Doručování písemností správcem daně prostřednictvím datové schránky	56
6	PROTOKOLY A MÍSTNÍ ŠETŘENÍ	59
6.1	Protokoly	59
6.2	Místní šetření	62

7	INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	65
7.1	Zahájení řízení	65
7.2	Rozhodnutí o úpadku	66
7.3	Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku	67
7.4	Insolvenční rejstřík	69
7.5	Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob u daňových subjektů v insolvenčním řízení	69
8	ZPRACOVÁNÍ DAŇOVÝCH PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ A POROVNÁNÍ DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ	72
9	VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	82
9.1	Stanovení problému a cíle výzkumného šetření	82
9.2	Metoda výzkumného šetření	83
9.3	Stanovení a ověření hypotézy	85
	ZÁVĚR	88
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	91
	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	92
	SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	94
	SEZNAM PŘÍLOH	95

ÚVOD

Téma své diplomové práce jsem si zvolila z důvodu, že je mi velmi blízké. Jedná se o problematiku, o kterou se zajímám a setkávám se s ní v každodenním pracovním životě. Vzhledem k tomu, že došlo ke změně legislativy týkající se daňové problematiky a to přijetím nového zákona číslo (dále jen č.) 280/2009 Sb., daňový řád, přináší mnoho zásadních změn v daňovém řízení. Myslím si, že tyto změny budou zajímat nejen mě osobně, ale také mnoho dalších osob, které se s daňovou problematikou setkávají a to především proto, že se jedná o něco nového. Zákon je účinný teprve od 1. ledna 2011.

Vzhledem k tomu, že se jedná o nový zákon, lze očekávat, že podle tohoto zákona se bude řídit daňové řízení několik dalších let bez razantních změn. Proto shledávám velmi užitečné se s problematikou zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob v návaznosti na daňový řád blíže seznámit. Myslím si, že bych se mohla podělit o mnoho důležitých informací a užitečných rad, které jsem získala a stále získávám praxí.

Na začátku své diplomové práce jsem se zaměřila na zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob, na objasnění a vysvětlení daňových povinností. Přiblížit pohled zpracování daňového přiznání a vysvětlit dle zkušeností z praxe, jak se postupuje v případě zjištění vad podání, jaké jsou termíny podání daňového přiznání, jaké jsou lhůty splatnosti daně a sankce za prodlení s úhradou. Snažila jsem se popsat nejčastější situace, uvést různé příklady z praxe. Dále jsem se zaměřila na zásadní změny v daňovém řízení, které přinesl nový zákon – daňový řád a které nejvíce souvisejí s daňovými povinnostmi u daně z příjmů fyzických osob. Porovnála jsem některé změny v daňovém řízení, které přinesl zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád oproti daňovému řízení podle zákona č. 337/1993 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů platného do 31. 12. 2010. Zákon o správě daní a poplatků byl účinný od 1. ledna 1993. Daňový řád přináší nejen celou řadu podstatných změn v daňovém řízení, ale také mnoho nových pojmů, z nichž některé ve své práci také vysvětluji. Z daňového řádu jsem blíže objasnila daňový spis, doručování písemností, protokol, daňové řízení, postupy při správě daní a placení daní.

V současné době se stále více občanů České republiky dostává do finančních problémů, které už mnohdy nelze vyřešit jiným způsobem, než vstupem do insolvenčního řízení. Vzhledem k tomu, že zahájení insolvenčního řízení sebou přináší i mnoho povinností týkajících se podání daňových přiznání k dani z příjmů, zaměřila jsem se blíže na problematiku okolo insolvenčního řízení. Popsala jsem, jak insolvenční řízení probíhá, kdo musí daňové přiznání podat, jakým způsobem, v jakých lhůtách, kdo zastupuje daňový subjekt, kdo podepisuje daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období před zahájením insolvence a kdo v insolvenční, protože vypracování daňového přiznání u daňových subjektů v insolvenční se rozděluje na více zdaňovacích období. Chtěla bych na názorném příkladu ilustrovat bližší postup při zpracování přiznání k dani z příjmů fyzických osob u daňových subjektů v insolvenční.

Cílem mé práce je blíže objasnit zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob včetně vysvětlení daňových povinností týkajících se daně z příjmů, popsat postupy v daňovém řízení, postupy v insolvenčním řízení ve vztahu ke správci daně a na příkladech **ilustrovat**. Dále **porovnat daňové zatížení za posledních 5 let** (od roku 2007 až 2011) vypracováním vzorových příkladů na zdanění dvou kategorií příjmů z podnikání, a to nízkých příjmů a vysokých příjmů, které bych využila pro zpracování daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob za jednotlivá zdaňovací období od roku 2007 do roku 2011. Daňová přiznání k dani z příjmů fyzických osob bych zpracovala na tiskopisech vydaných Ministerstvem financí České republiky platných pro daný kalendářní rok, včetně zapracování příslušných daňových slev. Porovnála bych pak, nejen změny, které měly vliv na výpočet daňové povinnosti, ale hlavně vypočtenou výši daně za jednotlivá zdaňovací období, kterou by daňový poplatník při stejném příjmu v jednotlivých letech odvedl. Zjistíme tak, k jakým změnám za posledních 5 let došlo a který rok mohl poplatník na dani odvést nejméně a který naopak nejvíce. Dále, zda byly daňově zvýhodněny nebo znevýhodněny osoby z nízkými nebo naopak vysokými příjmy. Získaná data bych pak využila při provedení výzkumného šetření.

Daňová problematika je velice aktuální, protože zákon nám ukládá povinnost zdanit téměř veškeré příjmy a vzhledem k tomu jsem do své diplomové práce zahrнула poznatky, které jsem získala během své praxe a snažila jsem se do ní

zpracovat i mnoho vzorů různých písemností, se kterými se při zpracování podkladů pro vyplnění daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob, ale také při daňovém řízení můžeme v praxi setkat. Myslím si, že obsah mé práce v podrobném vypracování by mohl zajímat mnoho poplatníků podávajících daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

1 ZPRACOVÁNÍ A PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

Zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP). Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy dle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 ZDP, přičemž za příjem se považuje i příjem nepeněžní dosažený směnou.¹ „*Daň z příjmů fyzických osob je univerzální daň, jíž podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců.*“²

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je fyzická osoba (dále jen poplatník nebo daňový subjekt), která má bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržuje.³ „*Daňový subjekt je podle zákona osoba povinná strpět, odvádět nebo platit daň.*“⁴

Podání daňového přiznání a celý průběh daňového řízení až po vyměření a zaplacení daní se řídí zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen daňový řád nebo DŘ).

1.1 POVINNOST PODAT DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob (dále jen daňové přiznání k DPFO) je povinen podat každý, jehož roční příjmy přesáhly částku 15.000,- Kč (samozřejmě se musí jednat o příjmy, které jsou předmětem daně a které nejsou podle § 4 od daně osvobozeny a o příjmy z nichž nebyla daň vybírána srážkou dle § 36 ZDP). Tato hranice příjmů se týká převážně osob, které mají příjmy dle § 7 až 10 ZDP a nemají v daném roce příjmy ze zaměstnání dle § 6 ZDP, obvykle jsou to důchodci, nezaměstnaní, osoby pobírající peněžitou pomoc v mateřství, osoby pobírající rodičovský příspěvek, osoby mající například (dále jen např.) příjmy jen z podnikání, z kapitálového majetku, z pronájmu nebo ostatní příjmy. Daňové přiznání je také povinen podat i ten, jehož roční příjmy, nepřesáhly částku

---

¹ § 3 zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

² VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. Praha : 1.VOX a. s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9, s. 50

³ § 2 zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

⁴ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. Praha : 1.VOX a. s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9, s. 13

15.000, Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu. Daňovou ztrátu může poplatník vykazovat u příjmů z podnikání dle § 7 ZDP nebo u příjmů z pronájmu dle § 9 ZDP.

Daňové přiznání k DPFO není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků dle § 6 ZDP od jednoho zaměstnavatele nebo postupně od více plátců za podmínek, že podepsal prohlášení. Poplatníci, kteří jsou zaměstnaní a mají příjmy ze závislé činnosti dle § 6 ZDP jsou povinni podat daňové přiznání k DPFO, pokud jejich roční příjmy dle § 7 až 10 ZDP, které jsou předmětem daně, přesáhly za rok 6.000,- Kč.⁵

Povinnost podat přiznání k DPFO má také poplatník s příjmy ze závislé činnosti, který uplatňuje pro snížení základu daně hodnotu darů poskytnutých do zahraničí za podmínek uvedených v § 15 odst. 1 ZDP. Dále povinnost podat daňové přiznání má každý, koho k tomu správce daně písemně vyzve.⁶

Skutečnost, že daňovému subjektu nevznikla daňová povinnost k registrované dani např. k dani z příjmů fyzických osob, musí daňový subjekt sdělit správci daně a to ve lhůtě pro podání řádného daňového přiznání.⁷ Za zdaňovací období roku 2011 má povinnost daňový subjekt tuto skutečnost sdělit do 2. dubna 2012.⁸

1.2 LHŮTY PRO PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

Lhůty pro podání daňových přiznání k DPFO upravuje daňový řád v § 136 odst. 1 a 2 daňového řádu, kde nám stanovuje, v jakém termínu podat daňové přiznání k DPFO.

1.2.1 ZÁKLADNÍ VYSVĚTLENÍ, KDY PODAT DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ

Daňové přiznání může poplatník podat až po uplynutí celého zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok. To znamená (dále jen tzn.) nejdříve od 1. ledna nového roku, ve kterém zdaní příjmy za celý předcházející rok. Výjimku tvoří pouze povinnost zákonného zástupce podat daňové přiznání za zemřelého poplatníka

---

⁵ § 38g zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

⁶ § 135 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁷ § 136 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸ Vzor sdělení o neexistenci daňové povinnosti tvoří přílohu č. 1

do šesti měsíců po jeho úmrtí.⁹ Lhůty pro podání daňového přiznání k DPFO jsou uvedeny v § 136 daňového řádu. Daňové přiznání k DPFO se podává do konce měsíce března, který následuje po uplynutí zdaňovacího období – to je (dále jen tj.) kalendářního roku, za který daňové přiznání podáváme a za který zdaňujeme své příjmy. Pokud by však tento den vycházel na nepracovní den či dny pracovního klidu jako jsou sobota, neděle či státní svátek, tak termín podání je v nejbližší následující pracovní den. V letošním roce termín podání daňového přiznání k DPFO vychází na 2. dubna 2012 a tento den je zároveň i termínem pro zaplacení daně z příjmů.

Poplatníci, jejichž daňové přiznání k DPFO zpracovává a předkládá daňový poradce, který je zapsaný v komoře daňových poradců, podávají daňové přiznání v prodloužené lhůtě o 3 měsíce, tj. do konce měsíce června. V prodlouženém termínu (tj. do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období) podávají daňové přiznání k DPFO také poplatníci, kteří mají ze zákona povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Opět, zde platí, že pokud by tento den vycházel na nepracovní den či na dny pracovního klidu, tak termín podání daňového přiznání je v nejbližší následující pracovní den. Letošní rok prodloužený termín pro podání daňového přiznání k DPFO vychází na 2. července 2012.

1.2.2 LHŮTA PRO PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB S UDĚLENÍM PLNÉ MOCI

V případě, že poplatník udělí plnou moc ke zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob daňovému poradci, platí pak pro takového poplatníka prodloužený termín podání daňového přiznání k DPFO a to v termínu do konce června roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období, za které daňové přiznání k DPFO podává, tj. o 3 měsíce později, než kdyby nevyužil služeb daňového poradce a podával daňové přiznání k DPFO sám. Podmínkou ovšem ještě je, že daňový poradce doručí v základním termínu pro podání daňového přiznání k DPFO, tj. do konce března, popřípadě (dále jen popř.) jestli tento den nevychází na pracovní den, tak nejbližší následující pracovní den, na finanční úřad plnou moc ke zpracování daňového přiznání k DPFO daného poplatníka. Pokud by na finanční úřad do tohoto

---

⁹ § 239 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

termínu pro podání daňového přiznání k DPFO nepodal plnou moc ke zpracování daňového přiznání k DPFO, pak bude pro poplatníka platit základní lhůta pro podání. Další možností je, že má poplatník na finančním úřadě podanou generální plnou moc k zastupování daňovým poradcem na dobu neurčitou a ve všech záležitostech, pak platí pro daného poplatníka každý rok termín podání v prodloužené lhůtě, tj. do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, a to až do doby, dokud generální plná moc nebude jednou ze stran účastníků vypovězena.

1.2.3 PRODLOUŽENÍ LHŮTY PRO PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ NA ŽÁDOST POPLATNÍKA

V případě, kdy daňový poplatník z nějakých „závažných“ důvodů není schopen podat daňové přiznání k DPFO ve lhůtě pro podání, může správce daně na žádost daňového subjektu nebo daňového poradce prodloužit lhůtu pro podání daňového přiznání, a to nejdéle o 3 měsíce.¹⁰ Tzn. u poplatníků, kteří podávají daňové přiznání k DPFO v základní lhůtě, tj. letos do 2. dubna 2012, může být lhůta prodloužena nejdéle do 2. července 2012 a u poplatníků, kterým zpracovává daňové přiznání daňový poradce, kteří podávají daňové přiznání k DPFO letos do 2. července 2012, může být lhůta pro podání daňového přiznání k DPFO prodloužena nejdéle do 2. října 2012. Žádost o prodloužení lhůty k podání daňového přiznání k DPFO je zpoplatněna a výše správního poplatku činí 300,- Kč.¹¹ Žádost o prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k DPFO musí daňový subjekt nebo jeho zástupce podat na finanční úřad nejpozději do konce lhůty pro podání daňového přiznání k DPFO. Žádost musí obsahovat identifikační údaje žadatele, druh daně, které se žádost týká, důvody pro prodloužení lhůty k podání a dobu, do kdy chce daňový subjekt prodloužit podání daňového přiznání k DPFO. Maximálně lze však prodloužit lhůtu pro podání přiznání o 3 měsíce. Žádost bude vyřízena do třiceti dnů ode dne jejího podání a o způsobu vyřízení žádosti bude daňovému subjektu zasláno rozhodnutí. Správní poplatek ve výši 300,- Kč musí být uhrazen buď formou kolkových známek nalepených na žádosti o prodloužení lhůty k podání daňového

---

¹⁰ § 36 odst. 1 a 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹¹ Položka 1 písm. b) sazebníku přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

přiznání k DPFO nebo zaplacením správního poplatku na pokladně finančního úřadu nebo zasláním peněz bankovním příkazem na účet správce daně na druh příjmů správní poplatky s předčíslem daňového účtu 371. Jako variabilní symbol by daňový subjekt musel uvést své rodné č. a k žádosti by přiložil výpis z bankovního účtu o provedené transakci. Správce daně by skutečnost, zda opravdu peníze, jako úhrada správního poplatku, byly připsány na daňový účet poplatníka na druh příjmu č. 371 – správní poplatky. Pokud by správní poplatek byl uhrazen, mohl by správce daně začít žádost o prodloužení zpracovávat.

Pokud by správní poplatek nebyl uhrazen, poslal by správce daně daňovému subjektu výzvu k zaplacení správního poplatku, v níž by byla uvedena výše částky správního poplatku, možnosti způsobu zaplacení správního poplatku a lhůta pro její uhrazení. Lhůta k vyřízení žádosti správcem daně se výzvou přerušuje až do doby splnění požadavků ve výzvě uvedených.

Nejčastějšími důvody uváděnými v žádosti o prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k DPFO jsou:

- dlouhodobá nemoc poplatníka, pro kterou nebyl schopen zpracovat podklady pro vyplnění daňové přiznání (finanční úřad požaduje doložit potvrzení od lékaře popř. z nemocnice o hospitalizaci),
- když např. poplatník pracoval v zahraničí a ještě nedostal potvrzení o příjmech, o zaplaceném pojištění a zaplacené dani či jiné doklady potřebné k vypracování daňového přiznání ze zahraničí.

V případě podání řádného daňového přiznání k DPFO s příjmy ze zahraničí lze lhůtu k podání daňového přiznání, na žádost daňového subjektu v odůvodněných případech, prodloužit až na dobu 10 měsíců po uplynutí zdaňovacího období tzn. většinou až do konce měsíce října.¹² Je to zejména z důvodů, že pokud měl daňový subjekt i příjmy, které byly zdaněny v zahraničí, může být v některých případech velmi zdlouhavé vyžádat si potřebná potvrzení ze zahraničí. Vzhledem k tomu, že tato potvrzení potřebuje daňový subjekt ke zpracování daňového přiznání k DPFO, je pro tyto případy možnost lhůtu k podání daňového přiznání k DPFO

---

¹² § 36 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

prodloužit např. v letošním roce z řádného termínu pro podání daňového přiznání k DPFO, který vychází na 2. duben 2012 až na 2. listopad 2012.

Výhodu při prodloužení lhůty k podání daňového přiznání k DPFO pro daňový subjekt shledávám nejen v tom, že by tím získal více času k jeho zpracování, ale především ve skutečnosti, že pokud správce daně povolí daňovému subjektu podat daňové přiznání k DPFO v prodloužené lhůtě, pak se automaticky daňovému subjektu prodlužuje i termín splatnosti daně na den uvedený správcem daně v rozhodnutí o prodloužení lhůty k podání daňového přiznání k DPFO, protože daň je splatná ve lhůtě pro podání tohoto daňového přiznání.

1.3 PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ A ÚHRADA DANĚ

Daňový subjekt je povinen si daňové přiznání sám vyplnit, vypočítat daň a podat na příslušném daňovém tiskopise určeném pro dané zdaňovací období na finanční úřad. Ministerstvo financí České republiky (dále jen MF ČR) na začátku každého nového roku vydávají nové tiskopisy pro zpracování daňového přiznání k DPFO pro příjmy za uplynulý rok včetně příslušných příloh. Každý nový tiskopis i příslušné přílohy mají své číselné označení a č. vzoru, která jsou uvedena na přední straně v dolním levém rohu. Tyto tiskopisy si mohou daňový poplatník vyzvednout na finančním úřadě popř. si je mohou stáhnout z internetových stránek MF ČR a vytisknout. Účetní mají dokonce předepsané vzory tiskopisů včetně příloh zakomponovány ve svých účetních programech. Pro zdaňovací období roku 2011, za které budou poplatníci podávat daňové přiznání k DPFO letos v termínech do 2 dubna 2012 a 2. července 2012, platí vzor tiskopisu daňového přiznání č. 18, typ č. 25 5405, vzor pokynu č. 18 a vzory příloh č. 7. Na internetových stránkách MF ČR je daňové přiznání k DPFO včetně pokynů k dispozici také v anglické verzi. Toto přiznání má však sloužit pouze jako pomůcka pro cizince. Nelze tedy daňové přiznání podat na tiskopise v anglické podobě, protože platí zákonná povinnost jednat před správcem daně v českém jazyce.¹³ Ke každému tiskopisu jsou vydány pokyny k vyplnění, které navedou poplatníka krok za krokem, řádek po řádku,

---

¹³ § 76 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

jak dané přiznání vyplnit. V případě, že by nebyl poplatník schopen daňové přiznání podle pokynů sám vyplnit, může využít služeb účetní nebo daňového poradce.

Řádně vyplněné a podepsané daňové přiznání k DPFO se podává na místně příslušném finančním úřadě, dle místa trvalého pobytu poplatníka.¹⁴ Samozřejmě lze podat daňové přiznání na kterémkoli finančním úřadě v ČR, který ho postoupí na místně příslušný finanční úřad a daňovému subjektu pošle vyrozumění o postoupení přiznání.¹⁵ Daňové přiznání může být podáno také elektronicky nebo prostřednictvím datové schránky.¹⁶ Pokud se daňový subjekt rozhodne učinit podání daňového přiznání k DPFO elektronickou formou, prostřednictvím internetu, bez zaručeného elektronického podpisu, musí ho vytisknout a do 5 dnů podepsaný podat na finanční úřad, čímž potvrdí účinky elektronického podání.¹⁷

Nepodá-li daňový subjekt daňové přiznání ve lhůtě pro podání, a to o více než 5 pracovních dnů později, vyměří správce daně daňovému subjektu pokutu za pozdní podání daňového přiznání k DPFO.¹⁸ Minimální výše pokuty je stanovena v částce 500,- Kč.¹⁹

1.3.1 ÚHRADA DANĚ Z PŘÍJMŮ

Pokud daňovému subjektu, na základě podaného daňového přiznání k DPFO, bude vyměřena daň, má povinnost ji zaplatit ve lhůtě (do konce lhůty) pro podání daňového přiznání. Za zdaňovací období roku 2011 je lhůta pro podání daňového přiznání a zaplacení daně do 2. dubna 2012 a v případě, že daňové přiznání zpracovává daňový poradce je lhůta prodloužena do 2. července 2012. Daň je tedy splatná do konce lhůty pro podání daňového přiznání k DPFO, přičemž za datum úhrady se považuje až den, kdy budou peníze připsány na účet finančního úřadu v České národní bance. Je tedy potřeba, pokud daňový subjekt nebude moci zaplatit daň poslední den lhůty splatnosti přímo na Finančním úřadě nebo na pobočce České národní banky, pak by měl platit daň v předstihu, aby se nedostal do prodlení

¹⁴ § 13 odst. 1 písm. a) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁵ § 75 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁶ § 71 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁷ Více o elektronické komunikaci se správcem daně uvádím v kapitole 2

¹⁸ § 250 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁹ Podrobnosti k pokutám za pozdní podání daňového přiznání uvádím v kapitole 3, podkapitole 3.6

s úhradou daně. Nestačí totiž zaplatit daň poslední den lhůty na poště, nebo aby byly peníze odepsány poslední den splatnosti daně z bankovního účtu daňového subjektu. Daň do částky 200,- Kč se neplatí.²⁰

1.3.2 PRODLENÍ S ÚHRADOU DANĚ Z PŘÍJMŮ

V případě, že daňový poplatník daň nezaplatí včas, nemusí se hned obávat sankce ve formě úroku z prodlení s úhradou daně, pokud daň zaplatí během 4 následujících pracovních dnů po lhůtě, pak mu úrok z prodlení s úhradou daně nevznikne. Úrok za dobu prodlení se totiž počítá až od 5. pracovního dne po lhůtě splatnosti daně a to až do dne jejího uhrazení včetně.²¹ Pokud tento úrok nebude za dané zdaňovací období vyšší jak 200,- Kč, tak se nepředepíše. tzn. že daňový subjekt nebude platit úrok z prodlení, protože mu žádný nevznikne.²² Úroky z prodlení se počítají a předepisují začátkem každého nového měsíce, nejpozději do 10. dne v měsíci následujícího po měsíci, ve kterém byla daň splatná a jsou splatné v den vzniku. O existenci úroku z prodlení nemusí správce daně informovat daňový subjekt hned, ale nejpozději do 5 let.²³ Obvykle správce daně vyrozumí daňový subjekt o úroku z prodlení alespoň jednou ročně nebo v případě potřeby kdykoliv, a to zasláním platebního výměru na úrok. Je to z důvodu jak časové, tak finanční úspory ze strany správce daně, protože nejen, že dle pracovní náplně pracovníka správce daně by každý měsíc nebyl schopen vystavit platební výměr na úrok z prodlení za pozdní úhrady všem daňovým subjektům, kterým by vznikl, ale také vzhledem k tomu, že u některých daňových subjektů se opakují pozdní úhrady častěji, pošle pak správce daně na konci roku více platebních výměrů na úrok z prodlení v jedné společné obálce, čímž ušetří i náklady na poštovné.

Úrok z prodlení je příslušenství daně, které se vypočítá z částky pozdě uhrazené daňové povinnosti a to počínaje 5. pracovním dnem prodlení. Výše úroku z prodlení odpovídá 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky.²⁴ Úrok z prodlení nemůže převyšit nikdy daňovou povinnost, ze které byl vypočítán.

---

²⁰ § 38b zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

²¹ § 252 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²² § 253 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²³ § 252 odst. 2 a 6 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²⁴ § 252 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

1.4 ZÁKLADNÍ NÁLEŽITOSTI DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

V této kapitole jsem popsala základní údaje, které musí daňové přiznání k DPFO obsahovat, ale také údaje, které může obsahovat, samozřejmě za předpokladu, že na ně má poplatník nárok.

Daňové přiznání musí obsahovat:

- identifikační údaje poplatníka (jméno, příjmení, rodné č., adresa),
- zdaňovací období,
- vyplněné příjmy a výdaje,
- slevu na poplatníka,
- podpis oprávněné osoby.

Daňové přiznání může obsahovat:

- nezdanitelné částky a další slevy na dani,
- daňové zvýhodnění na vyživované děti.

1.4.1 SEZNAM PŘÍLOH K DAŇOVÉMU PŘIZNÁNÍ A JEJICH POPIS

Zaměřila jsem se na celkový výčet všech potvrzení, kterým může daňový subjekt mít povinnost přiložit k daňovému přiznání k DPFO v závislosti na jeho příjmech, uplatňovaných odčitatelných položek a slev na dani.

Přílohy, které lze přiložit k daňovému přiznání jsou:

- Příloha č. 1 – je povinnou přílohou pro podnikatele a v případě, že vedou účetnictví je také povinnou přílohou daňového přiznání k DPFO rozvaha a výkaz zisků a ztrát.
- Příloha č. 2 – pro příjmy z pronájmu a pro ostatní příjmy, kde se uvádějí např. příjmy z prodeje nemovitosti, které nebyly od daně osvobozeny nebo částky uplatňované na daních u životního pojištění při jeho předčasném zrušení.
- Příloha č. 3 – pro zdanění příjmů ze zahraničí.
- Potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků za zdaňovací období, tj. za příslušný kalendářní rok (měl-li poplatník v daném období více příjmů od více plátců, tak všechny tyto potvrzení musí přiložit k přiznání).

- Potvrzení o evidenci uchazečů o zaměstnání na úřadu práce (v případě, že poplatník byl část roku nezaměstnaný a byl veden v evidenci o zaměstnání na úřadě práce, tak musí k daňovému přiznání přiložit jako přílohu toto potvrzení o době evidence na úřadu práce).
- Potvrzení o darech – minimální částka úhrnu hodnoty darů v kalendářním roce pro možnost uplatnění odečtu musí činit minimálně 1.000,- Kč nebo musí přesáhnout alespoň 2 % ze základu daně. Maximálně lze uplatnit odečet ve výši 10 % z příjmů. Potvrzení o dárcovství krve, krevních destiček či plazmy. Za každý odběr má poplatník nárok na odpočet ve výši 2.000,- Kč, maximálně do výše 10 % z příjmů.
- Potvrzení o úrocích zaplacených z úvěru poskytnutého na bytové potřeby za kalendářní rok. Podmínkou pro uplatnění odečtu úroků z úvěru je, aby byl úvěr poskytnut stavební spořitelnou nebo bankou a byl poskytnut na bytovou potřebu poplatníka nebo jeho rodiny „v řadě přímé“. Dále, aby byt nebo dům využíval poplatník ke svému vlastnímu bydlení nebo bydlení rodičů, potomků popř. pokud se jednalo o koupi nemovitosti, tak aby danou nemovitost nejenom užíval, ale i vlastnil. Maximální výše odečtu úroků za rok je 300.000,- Kč.
- První rok uplatňování úroků musí poplatník doložit k daňovému přiznání DPFO kopie smlouvy o úvěru uzavřené mezi poplatníkem a bankou, kde je uveden účel úvěru.
- Při koupi nemovitosti prokázat vlastnictví předložením výpisu z katastru nemovitostí, tzv. listu vlastnictví.
- Potvrzení o zaplacených příspěvcích na životním pojištění (maximální výše odečtu za rok činí 12.000,- Kč).
- Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění (pozor od částky zaplacené na penzijní pojištění se odečítá 6.000,- Kč, přičemž maximální výše odečtu za rok činí 12.000,- Kč).
- Potvrzení o zaplacených členských příspěvcích odborové organizaci (lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze zaměstnání dle § 6, maximálně však do výše 3.000,- Kč za rok).

- Potvrzení o zaplaceném studiu – nejvýše 10.000,- Kč za rok (u poplatníka se zdravotním postižením maximálně 13.000,- Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením maximálně 15.000,- Kč).
- Potvrzení o příjmech manžela / manželky v případě uplatňování slevy na dani na druhého z manželů, jehož/její příjem za uplynulý kalendářní rok nepřesáhl částku 68.000,- Kč. V případě, že nebyl druhý z manželů v zaměstnaneckém poměru postačí doložit čestné prohlášení, že neměl příjmy, popř. doložit potvrzení z úřadu práce o evidenci uchazeče o zaměstnání.
- Průkaz ZTP/P (zdravotně tělesně postižený s průvodcem), potvrzení o invalidním důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně, potvrzení o invalidním důchodě pro invaliditu třetího stupně, potvrzení o studiu.
- Potvrzení o studiu dítěte, které ukončilo povinnou školní docházku, pokud si na dítě daňový subjekt uplatňuje daňové zvýhodnění a potvrzení druhého z manželů, že si u svého zaměstnavatele neuplatňoval/a daňové zvýhodnění na vyživované dítě popř. více dětí žijící s nimi ve společné domácnosti.

Poplatník prostě musí mít v daňovém přiznání „zmapovaný“ celý rok, tj. všech 12 měsíců a musí přiložit všechny přílohy týkající se příjmů, odečtu a slev, které si v daňovém přiznání uplatňuje.

1.5 POSTUP SPRÁVCE DANĚ PŘI KONTROLE NÁLEŽITOSTÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

V případě, že daňový poplatník podá na finančním úřadě daňové přiznání a správce daně zjistí, že neobsahuje všechny potřebné náležitosti, pošle daňovému subjektu výzvu k odstranění vad (dle § 74 nebo § 89 DŘ podle druhu vady), ve které konkrétně popíše o jaké vady se jedná a vyzve ho, aby ve stanovené lhůtě tyto vady odstranil. Vzhledem k tomu, že v letošním roce je termín pro podání daňového přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2011, tj. lhůta pro podání do 2. dubna 2012 a v prodlouženém termínu do 2. července 2012, uvádím konkrétní případy pro podání za kalendářní rok 2011.

Příklad č. 1

Pokud daňový subjekt zapomněl podepsat daňové přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2011 nebo by přiznání bylo podepsáno jinou osobou, která k tomu není oprávněna, jedná se o vady, pro které není způsobilé k projednání. V daňovém řádu je § 71 odst. 2 uvedeno, že podání musí být podepsáno osobou, která jej činí. V takovém případě správce daně musí poslat daňovému subjektu výzvu k odstranění vad podle § 74 DŘ. Tato výzva obsahuje výrok, odůvodnění a poučení. Ve výroku správce daně uvede, o které podání se jedná, ze kterého dne a napíše daňovému subjektu, že jeho podání týkající se daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011 má vady, pro které není způsobilé k projednání – konkrétně, že chybí podpis a vyzve ho, aby uvedenou vadu odstranil. Zároveň mu správce daně v této výzvě stanoví lhůtu, ve které musí daňový subjekt danou vadu odstranit. Obvykle se uvádí lhůta k odstranění v délce 8 dnů ode dne doručení výzvy daňovému subjektu. V odůvodnění popíše správce daně důvod proč daňovému subjektu je výzva posílána s odkazem na příslušný paragraf v zákoně a v poučení možnost odvolání. Správce daně může daňovému subjektu stanovit ve výzvě k odstranění vad podání i lhůtu delší, ale kratší ne. Lhůta začíná daňovému subjektu běžet ode dne doručení. Pokud daňový subjekt tuto lhůtu nesplní a nepřijde na finanční úřad podepsat daňové přiznání, pak se na toto přiznání pohlíží jako by nikdy nebylo podáno a založí se jen do spisu bez vyměření spolu s úředním záznamem, který si pořídí správce daně o neúčinnosti podání daňového přiznání.²⁵ U daňového subjektu, který měl ze zákona povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů, později správce daně pošle výzvu k podání daňového přiznání a pokud by daňový subjekt na výzvu nereagoval, může správce daně vyměřit daňové přiznání podle pomůcek, přičemž by mohl využít i údajů uvedených v nepodepsaném daňovém přiznání nebo zahájit daňovou kontrolu za dané zdaňovací období a vyměřit daň z příjmů fyzických osob platebním výměrem po daňové kontrole.²⁶

---

²⁵ § 74 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²⁶ Vzor výzvy k odstranění vad podání tvoří přílohu č. 2

Příklad č. 2

Pokud daňový subjekt zapomněl k daňovému přiznání k DPFO přiložit např. potvrzení o zaplacených částkách na životním pojištění nebo jiné potvrzení o nezdanitelných částkách a uplatnil si odečet, jedná se o vady, pro které není daňové přiznání způsobilé k projednání správcem daně. Stejně tak, pokud by si daňový subjekt uplatnil slevu např. na manžela/ku nebo jinou slevu na dani (kromě základní slevy na poplatníka) a nedoložil by k daňovému přiznání příslušné potvrzení. Protože správce daně jako kontrolní orgán nemá doložené potvrzení, že si daňový subjekt částku, kterou si v daňovém přiznání uvádí, může uplatnit, pošle správce daně daňovému subjektu výzvu k odstranění pochybností dle § 89 DŘ. V případě, že daňový subjekt má v přiznání uveden přeplatek na dani, vydá správce daně výzvu k odstranění pochybností do 30 dnů, avšak nejdříve od lhůty pro podání řádného daňového přiznání, tj. pro daňové přiznání za zdaňovací období 2011 nejdříve od 2. dubna 2012 do 30 následujících dnů.²⁷ Běh lhůty pro vrácení přeplatku na dani z příjmů se ode dne vydání výzvy správcem daně staví až do dne kdy ze strany daňového subjektu dojde k odstranění vad.²⁸ Ve výroku této výzvy opět správce daně uvede, o které podání se jedná, ze kterého dne a napíše daňovému subjektu, že jeho podání týkající se daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011 má vady pro které není způsobilé k projednání – konkrétně, že chybí potvrzení o zaplacených částkách na životním pojištění a vyzve ho, aby uvedenou vadu odstranil. Zároveň mu správce daně v této výzvě stanoví lhůtu, ve které musí daňový subjekt danou vadu odstranit. U výzvy k odstranění vad dle § 89 DŘ bývá stanovena lhůta obvykle 15 dnů.²⁹ Správce daně může daňovému subjektu stanovit ve výzvě i lhůtu delší, ale kratší ne. Lhůta se začíná daňovému subjektu počítat ode dne doručení. Pokud daňový subjekt tuto lhůtu nesplní a nedoloží na finanční úřad potřebné potvrzení, pak správce daně podané daňové přiznání vyměří bez uplatněné nezdanitelné částky, ke které daňový subjekt nedoložil potvrzení o její výši. Daňovému subjektu zašle správce daně platební výměr k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011, ve kterém mu sdělí nový základ daně a daň, popř. výši doplatku pokud vznikl a stanoví mu náhradní lhůtu splatnosti v případě vyměřené vyšší

²⁷ § 89 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²⁸ § 34 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²⁹ Vzor výzvy k odstranění pochybností tvoří přílohu č. 3

daňové povinnosti. Spolu s platebním výměrem na daň z příjmů fyzických osob zašle daňovému subjektu správce daně také úřední záznam, ve kterém daňovému subjektu popíše celý průběh vytykácího řízení a jeho výsledek.³⁰ Pokud byl o průběhu vytykácího řízení a jeho ukončení s daňovým subjektem sepsán protokol, pošle správce daně odkaz na tento protokol. Jestliže by v tomto protokole nedošlo k odstranění pochybností správce daně, sdělí výsledek daňovému subjektu. Ten je oprávněn do 15 dnů ode dne, kdy byl seznámen s dosavadním výsledkem postupu k odstranění pochybností, podat návrh na pokračování v dokazování spolu s návrhem na provedení dalších důkazních prostředků.³¹

---

³⁰ § 90 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

³¹ § 90 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

2 ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE S DAŇOVOU SPRÁVOU

Elektronickou cestou prostřednictvím internetu lze na finančním úřadu učinit různá podání, nahlížet na osobní daňové údaje a přijímat od finančního úřadu písemnosti. V této kapitole se budu věnovat základním informacím k elektronické komunikaci.

2.1 ELEKTRONICKÉ PODÁNÍ PRO DAŇOVOU SPRÁVU

Elektronické podání se označuje zkratkou EPO. Umožňuje odesílání daňového přiznání k DPFO elektronicky prostřednictvím internetu. Tato aplikace je přístupná na stránkách České daňové správy <http://eds.mfcr.cz>, kde nalezneme i odkazy na odesílání mnoha dalších daňových přiznání a písemností.

Existují 2 možnosti podání:

1.) bez elektronického podpisu – jedná se vlastně o vyplnění tiskopisu na internetových stránkách České daňové správy poplatníkem, který nemá vyřízen certifikát pro zaručený elektronický podpis, ale jen chce prostřednictvím internetu odeslat na finanční úřad své daňové přiznání k DPFO elektronicky. Toto podání ovšem nemá zaručený elektronický podpis, a proto daňové přiznání, které odeslal poplatník elektronicky na finanční úřad si musí vytisknout a do 5 dnů jej podepsaný odeslat na příslušný finanční úřad poštou nebo ho doručit osobně.³²

2.) se zaručeným elektronickým podpisem tzv. ZAREP

Zaručený elektronický podpis je vlastně identifikační kód Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), podle kterého je při podání elektronického přiznání k DPFO na finanční úřad odesílatel jednoznačně rozpoznán. Poplatník už proto nemusí daňové přiznání tisknout a posílat ještě poštou nebo doručit osobně na finanční úřad. ZAREP lze získat od vydavatelů, kteří mají povolení od ministerstva. Za poplatek bude poplatníkovi vydán kvalifikovaný certifikát se zaručeným elektronickým podpisem. Výše poplatku se liší podle poskytovatele

---

³² § 71 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

kvalifikovaného certifikátu, který může vydávat např. Česká pošta, s. p.,³³ První certifikační autorita, a. s., eIdentity a. s.. Výše poplatku se pohybuje od částky 190,- Kč. Platnost certifikátu je omezena na dobu 1 roku. O prodloužení platnosti si musí poplatník opět zažádat a zaplatit příslušný poplatek.

2.1.1 VYPLNĚNÍ ELEKTRONICKÉHO FORMULÁŘE

Elektronický formulář k DPFO naleznete na internetových stránkách MF ČR³⁴ v sekci daňový portál, kde budete informováni krok za krokem, jak máte při vyplňování elektronického formuláře postupovat. Nejprve si musíte zvolit, jaký formulář chcete vyplňovat, pro jaký druh podání např. daňové přiznání k DPFO. Pak bude trvat několik minut, než se Vám požadovaný formulář stáhne do Vašeho počítače (záleží na rychlosti připojení počítače k internetu). Teprve po té můžete začít vyplňovat formulář daňového přiznání s možností využití nápovědi popř. průvodce vyplňování daňového přiznání krok za krokem. Na konci vyplňování formuláře daňového přiznání nebo kdykoliv v průběhu jeho vyplňování lze spustit kontrolu údajů a prohlédnout si protokol chyb zjištěných kontrolou písemností, který nás upozorní např. na chyby v identifikačních údajích jako špatný tvar rodného čísla, což je označeno jako kritická chyba. Aby bylo možné formulář odeslat, nesmí obsahovat ani jednu kritickou chybu. Kdykoliv v průběhu vyplňování si lze rozpracovaný formulář daňového přiznání uložit a později se k jeho vyplňování opět vrátit.

Po řádném vyplnění formuláře daňového přiznání odešlete podání elektronicky buď přímo z internetového prohlížeče na Daňový portál MF ČR, který zajistí doručení na příslušný finanční úřad a nebo můžete elektronické podání učinit na datovém nosiči (na disketě), kterou musíte doručit na příslušný finanční úřad. V obou případech platí, že pokud nebude toto elektronické podání opatřeno zaručeným elektronickým podpisem, tak musíte do 5 dnů odeslat podepsaný tiskopis na příslušný finanční úřad.³⁵

---

³³ Informace k vyřízení kvalifikovaného certifikátu u České pošty naleznete také na internetové stránce <http://www.postsignum.cz/>

³⁴ <http://cda.mfer.cz/>

³⁵ § 71 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Další možností je, že formulář vyplněný na internetových stránkách nebudou vůbec posílat elektronicky, ale jen využijí internetovou aplikaci k vyplnění tiskopisu, který si vytisknu a v klasické listinné podobě poté doručím na finanční úřad. Výhodou je, že při vyplňování tiskopisu program uvedené číselné údaje nejen sčítá, ale také automaticky doplňuje řádky, do kterých se opět uvádějí vypočtené základy daně a tím Vám značně ulehčí práci.

Kdo není zručný na počítači nebo třeba počítač vůbec nemá, využije zatím nejpoužívanější metody a to, že si vyzvedne formulář daňového přiznání k DPFO na finančním úřadě a vyplní si jej ručně. Přestože snahou Ministerstva je docílit toho, aby postupně všichni poplatníci podávali daňová přiznání elektronicky, je stále větší převaha těch, kteří podávají na finanční úřad daňová přiznání v listinné podobě a to buď osobně nebo prostřednictvím poštovního doručovatele.

2.2 DATOVÁ SCHRÁNKA

Datová schránka je v platnosti od 1. 7. 2009, kdy vstoupil v platnost zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Datová schránka přinesla zásadní změnu v komunikaci mezi orgány státní správy a samozřejmě, co se týče finančních úřadů, mezi komunikací s daňovými poplatníky a plátcí daně, kteří ji mají zřízenou. Zřízení datové schránky pro fyzické osoby, ať už podnikající či nepodnikající, není povinné. Datová schránka je elektronické úložiště. Zřizuje a spravuje ji Ministerstvo vnitra a jejím provozovatelem je Česká pošta. Podáním písemnosti daňovým subjektem prostřednictvím vlastní datové schránky je zabezpečena autentifikace osoby, která podání činí. Úkon učiněný vůči správci daně prostřednictvím datové schránky má tak stejné účinky, jako úkon učiněný písemně a podepsaný.³⁶

Pomocí datové schránky lze posílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné správy a také samozřejmě přijímat úřední dokumenty v elektronické podobě od orgánů veřejné správy. Tento způsob komunikace nahrazuje klasické doručování v listinné podobě. Každé osobě, která si zřídí datovou schránku, bude většina

---

³⁶ § 18 odst. 2 zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

korrespondence od orgánů veřejné správy doručována elektronicky. Dokument, který je dodán do datové schránky, je doručen okamžikem přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou. Nepřihlásí-li se oprávněná osoba do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání dokumentu do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty.³⁷ Obdobná fikce doručení existuje i u klasického doručování v listinné podobě. Doručení dokumentu má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou. V případě, že by si poplatník dokument z datové schránky ve lhůtě nevyzvedl z vážného důvodu, který mu v tom bránil, může do 15 dnů ode dne kdy mu překážka vznikla požádat správce daně o vyslovení neúčinnosti doručení.³⁸

2.3 DAŇOVÁ INFORMAČNÍ SCHRÁNKA

Daňová informační schránka³⁹ slouží ke komunikaci mezi daňovým subjektem a daňovou správou. Před zřízením daňové informační schránky (dále jen DIS) musí mít poplatník ZAREP, jehož součástí je identifikační kód MPSV. DIS se zřizuje na žádost daňového subjektu podanou místně příslušnému správci daně prostřednictvím datové zprávy opatřené ZAREP, jehož součástí je identifikační kód MPSV. Správce daně rozhodne o zřízení nebo zrušení schránky do 15 dnů od obdržení žádosti. Obdobně se postupuje i při zrušení DIS.

DIS umožňuje daňovému subjektu, případně jeho zplnomocněnému zástupci, nahlížet prostřednictvím internetu na osobní daňový kalendář, kde získá přehled o termínech pro plnění daňových povinností, na stavy a přehledy doručených i odeslaných dostupných písemností, pořizovat si různé výpisy pro kontrolu svých daňových povinností a hlavně se přesvědčit o stavech, pohybech a aktuálních zůstatcích osobních daňových účtů členěných dle jednotlivých druhů příjmů.

---

³⁷ § 47 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

³⁸ § 48 odst. 1 a 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

³⁹ § 69 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

3 ZMĚNY V DAŇOVÉM ŘÍZENÍ S ÚČINNOSTÍ DAŇOVÉHO ŘÁDU (OD 1. 1. 2011)

V této kapitole jsem se zaměřila na některé důležité změny v daňovém řízení, které přináší nový zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který je v platnosti od 3. 9. 2009 a účinný od 1. 1. 2011. Porovnat, jak tomu bylo před účinností daňového řádu, tj. do 31. 12. 2010 a jak je tomu po tomto datu, tj. od 1. 1. 2011.

3.1 VYMĚŘENÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podané daňové přiznání k DPFO vyměřuje správce daně vždy platebním výměrem. Ve většině případů se platební výměr daňovému subjektu nedoručuje, protože se neodchyluje daň vyměřená správcem daně od daně tvrzené daňovým subjektem v daňovém přiznání. Platební výměr, kterým správce daně vyměří daňové přiznání k DPFO, se pak netiskne, jen se uloží do elektronického spisu vedeného na finančním úřadě do příslušné složky daňového subjektu. Výjimkou jsou ovšem případy, kdy jsou správcem daně provedeny změny v daňovém přiznání v uvedených částkách či počtech, které mají vliv na výpočet daňové povinnosti, oproti částkám či výpočtům, které si daňový subjekt uvedl v daňovém přiznání k DPFO. V takovém případě správce daně změny, které provedl v daňovém přiznání, vyměří platebním výměrem, který pošle daňovému subjektu. Před tiskem platebního výměru musí správce daně dopsat do platebního výměru odůvodnění, ve kterém daňovému subjektu uvede důvody, které vedly ke změně základu daně či výpočtu daňové povinnosti. Poté vytiskne, opatří platební výměr kulatým razítkem, podpisem oprávněné osoby (dle vnitřního podpisového řádu finančního úřadu) a pošle daňovému subjektu. Obdobně se postupuje, pokud je správcem daně zahájen postup k odstranění pochybností, kdy správce daně také musí daňovému subjektu výsledek vyměření oznamovat platebním výměrem.⁴⁰

V případě, že správce vyměří daňovému subjektu vyšší daňovou povinnost, než kterou si daňový subjekt uvedl v daňovém přiznání k DPFO, vzniká daňovému

---

⁴⁰ § 140 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

subjektu náhradní lhůta splatnosti daně, a to do 15 dnů ode dne právní moci platebního výměru.⁴¹ Náhradní lhůta splatnosti ovšem nemá vliv na běh úroku z prodlení.⁴² Má to vliv pouze na skutečnost, že správce daně nebude neuhrazenou daňovou povinností vymáhat hned po vyměření, ale až po 15 dnech po nabytí právní moci platebního výměru. Vzhledem k tomu, že platební výměr na vyšší daňovou povinnost nabývá právní moci po 30 dnech ode dne jeho doručení daňovému subjektu, má daňový subjekt v součtu minimálně 45 dnů na zaplacení vyšší vyměřené daňové povinnosti.

Vyměřování daňového přiznání k DPFO vždy platebním výměrem je nový postup oproti postupu správce daně dle zákona o správě daní a poplatků (dále jen ZSDP), na základě kterého se daňové přiznání k DPFO vyměřovalo platebním výměrem jen pokud byla v daňovém přiznání zjištěna správcem daně chyba nebo byla správcem daně poslána výzva k odstranění pochybností dle § 43 ZSDP. Pokud byla správcem daně vystavena a zaslána výzva k odstranění pochybností, pak se platební výměr vystavoval daňovému subjektu vždy po ukončení vytykácího řízení, i kdyby nedošlo ke změně daňové povinnosti, kterou si daňový subjekt vypočítal v daňovém přiznání k DPFO. Platební výměr pak správce daně byl povinen doručit daňovému subjektu. Když v daňovém přiznání k DPFO chyba nebyla a byly doloženy i všechny potřebné přílohy a správci daně nevznikly ani jiné pochybnosti o správnosti daňového přiznání, pak správce daně pořídil daňové přiznání do daňové úlohy a vyměření stvrdil svým podpisem spolu s vyplněním data vyměření na zadní straně daňového přiznání.

3.2 VYMĚŘENÍ DODATEČNÉHO DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podané dodatečné daňové přiznání k DPFO se vyměřuje dodatečným platebním výměrem na daň z příjmů. U podaného dodatečného daňového přiznání k DPFO se postupuje obdobně jako u řádného daňového přiznání, ale s tím rozdílem, že ke každému dodatečnému daňovému přiznání, ve kterém je rozdíl oproti známé

---

⁴¹ § 139 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁴² § 252 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

daňové povinnosti nižší nebo se jeho podáním nemění poslední známá daňová povinnost, musí daňový subjekt doložit písemné odůvodnění, proč dodatečné daňové přiznání k DPFO podává.⁴³ Dodatečné daňové přiznání k DPFO podává daňový subjekt, pokud zjistil, že daň, která byla daňovému subjektu vyměřena na základě podaného řádného daňového přiznání se odlišuje od nově zjištěných skutečností daňovým subjektem. Když daňový subjekt zjistí, že daň má být vyšší než poslední známá daňová povinnost, tak musí podat dodatečné daňové přiznání a to do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž daňový subjekt zjistil důvody pro podání dodatečného daňového přiznání.⁴⁴ Jestliže např. daňový subjekt zjistí 5. ledna 2012, že za zdaňovací období roku 2010 měl podat daňové přiznání k DPFO na vyšší daň, pak je povinen do konce měsíce února roku 2012 podat dodatečné daňové přiznání a v tomto termínu také rozdílnoú částku daně zaplatit.

Pokud ovšem daňový subjekt zjistí, že daň má být nižší, než poslední známá daňová povinnost, pak má daňový subjekt pouze možnost podat dodatečné daňové přiznání, nikoliv však zákonnou povinnost tak učinit. Nesmí se však jednat o poslední známou daň vyměřenou správcem daně z moci úřední dle pomůcek, pak by dodatečné daňové přiznání na nižší daň podat nemohl.⁴⁵ Možnost podat dodatečné daňové přiznání má daňový subjekt i v případech, když se daň neodlišuje od poslední známé daňové povinnosti, ale mění se částky v přiznání.⁴⁶ Samozřejmě, že dodatečné daňové přiznání může daňový subjekt podat jen za zdaňovací období, za které běží daňovému subjektu ještě lhůta ke stanovení daně správcem daně.⁴⁷

Jestliže daňový subjekt podá dodatečné daňové přiznání ještě před vyměřením řádného daňového přiznání k DPFO, pak správce daně řízení zahájené tímto podáním zastaví a údaje uvedené v tomto dodatečném daňovém přiznání využije při vyměření řádného daňového přiznání k DPFO.⁴⁸

Dle ZSDP nemuselo být v případě podání dodatečného daňového přiznání k DPFO podáváno i odůvodnění daňového subjektu pro jeho podání.

---

⁴³ § 141 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁴⁴ § 141 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁴⁵ § 141 odst. 2 a 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁴⁶ § 141 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁴⁷ Podrobnosti o běhu lhůt uvedeny v kapitole 5

⁴⁸ § 141 odst. 7 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

3.3 PŘEPLATKY NA DANÍCH

O převedení přeplatku jehož výše nepřesahuje 1.000,- Kč na úhradu nedoplatku na jiném osobním daňovém účtu daňového subjektu, nemusí správce daně daňový subjekt vyrozumět. V tomto shledávám ze strany správce daně výhodu, protože se správci daně v případě převodu nižších částek na nedoplatky daňového subjektu sníží „papírování“ a také se tím ušetří náklady za poštovné, které je hrazeno ze státního rozpočtu. Správce daně převede přeplatek ve výši do 1.000,- Kč včetně na jiný daňový nedoplatek bez oznámení tohoto úkonu daňovému subjektu, přičemž převedená částka se předepíše na daňovém účtu, na kterém má daňový subjekt evidovaný nedoplatek s datem úhrady následujícím po dni vzniku přeplatku na dani, ze které byl přeplatek převeden. Při převedení přeplatku nad 1.000,- Kč je správce daně povinen poslat daňovému subjektu vyrozumění.⁴⁹

Dle ZSDP vždy, když převáděl správce daně přeplatek daňového subjektu z jedné daně na nedoplatek na jiné dani, musel vystavit a doručit daňovému subjektu rozhodnutí o převedení přeplatku, i kdyby se jednalo o převod např. 1,- Kč. To bylo velmi neekonomické, nejen v nákladech na tisk, ale především proto, že dané rozhodnutí se daňovému subjektu posílalo doporučeně prostřednictvím České pošty, přičemž odeslání doporučeného dopisu stálo několik desítek korun českých a za poštovní náklady tak stát vynaložil nemalé peníze.

Dle daňovém řádu je také nově správce daně povinen kontrolovat, zda při převádění přeplatku z jednoho osobního daňového účtu poplatníka na úhradu nedoplatku na jiném osobním daňovém účtu poplatníka, nevznikne daňovému subjektu nová daňová povinnost. V praxi to znamená, že by měl správce daně počkat 10 dnů, aby nedošlo k tomu, že na dani, kde má daňový subjekt evidovaný přeplatek, vznikne nějaká nová splatná daňová povinnost, teprve potom může přeplatek převést popř. vrátit. Myslím si, že je také tato úprava v daňovém řádu především proto, aby nedocházelo situacím, kdy daňový subjekt zaplatil daň v předstihu, protože se blíží její termín splatnosti a správce daně by ji hned považoval za přeplatek a převedl jej na nedoplatek na jiné dani.

---

⁴⁹ § 154 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, vzor vyrozumění o převedení přeplatku tvoří přílohu č. 4

O vrácení přeplatku si musí daňový subjekt písemně zažádat. Správce daně přeplatek vrátí do 30 dnů ode dne podání žádosti daňovým subjektem. V případě, že není na osobním daňovém účtu poplatníka evidován přeplatek, čeká se šedesát dnů a pokud do této doby nevznikne vratitelný přeplatek, tak správce daně pošle daňovému subjektu rozhodnutí, že se mu nic nevrací. Jako příklad právě mohu uvést velmi časté případy, kdy daňový subjekt si podá daňové přiznání např. za rok 2009 už v lednu 2010 s vyplněnou žádostí o vrácení přeplatku. Vzhledem k tomu, že lhůta pro podání daňového přiznání je do 31. 3. 2010, tak správce daně přiznání k DPFO za rok 2009 může začít pořizovat a vyměřit až od 1. dubna 2010. To je den, kdy se daňovému subjektu teprve předepíše přeplatek na dani z příjmů fyzických osob. Což mnoho lidí ovšem neví. Proto se nevyplácí zbytečně spěchat s podáváním daňového přiznání hned začátkem roku, pokud má z tohoto přiznání vzniknout přeplatek. Pak totiž správce daně na takovou žádost přeplatek ze zákona nevrátí a pošle po šedesáti dnech daňovému subjektu rozhodnutí, že nemá na osobním daňovém účtu vratitelný přeplatek, a proto se mu nic nevrací. Je samozřejmostí, že mnoho lidí, když dostanou takové rozhodnutí z finančního úřadu, pak nechápou, proč nemají vratitelný přeplatek, když tam podali přiznání k DPFO, kde si přeplatek vypočítali. Tím, že podání daňového přiznání k DPFO zbytečně uspíšili, stejně musí znovu za 2 měsíce kontaktovat správce daně, který jim vysvětlí zákonný postup a tím vzniklou situaci. Daňový subjekt si potom bude muset podat novou žádost, aby mu byl přeplatek z daňového přiznání k DPFO vrácen.

Pokud by měl daňový subjekt na osobním daňovém účtu nižší přeplatek, než o jaký si žádá, pak správce daně vrátí daňovému subjektu jen přeplatek ve výši, který má na osobním daňovém účtu daňový subjekt a daňovému subjektu pošle vyrozumění, že jeho žádosti, kterou daňový subjekt podal na finančním úřadě vyhovuje jen částečně a vrací přeplatek v nižší výši dle dispozičního zůstatku na osobním daňovém účtu daňového subjektu.⁵⁰ Nelze ovšem vrátit daňovému subjektu přeplatek v jakékoli výši. Zákonem je stanoveno omezení na minimální částku vratitelného přeplatku ve výši 100,- Kč.⁵¹

---

⁵⁰ § 155 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁵¹ § 155 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

V daňovém řádu došlo ke změně výše částky pro vrácení přeplatku na dani. Dle ZSDP činila minimální výše částky pro vrácení přeplatku 50,- Kč. Maximální částka pro vrácení přeplatku závisí jen na skutečném stavu finančních prostředků na osobním daňovém účtu daňového subjektu tzn. pokud tam bude mít daňový subjekt finanční prostředky v řádech statisíců nebo milionů korun a požádá si o jejich vrácení, tak mu správce daně vyhoví a vrátí mu peníze na jeho bankovní účet, pokud by ovšem daňový subjekt neměl nedoplatek na jiném daňovém účtu a to u jakéhokoli finančního úřadu na území ČR nebo celního úřadu na území ČR.⁵²

Pokud by ovšem nedoplatek na jiném daňovém účtu a to u jakéhokoli finančního úřadu na území ČR nebo u jiného správního orgánu měl, tak mu správce daně vyhoví buď částečně nebo mu nevyhoví.

3.4 POŘADÍ ÚHRADY DANĚ

Při zaplacení finanční částky na osobní daňový účet daňového subjektu, jako úhradu daně, se tyto peníze zaúčtují k již dříve splatným daňovým povinnostem poplatníka a to v pořadí dle přednosti úhrad upravených v daňovém řádu. Nejdříve se uhradí nedoplatky na dani s předností úhrady nedoplatku daně dle nejstarší splatnosti a pak nedoplatky na příslušenství daně (tj. penále, úroky, pokuty). Opět se zde použije úhrada nejdříve na nedoplatky s dřívějším datem splatnosti.⁵³ Domnívám se, že úprava pořadí úhrady daně v daňovém je mnohem lepší a z mého pohledu i výhodnější pro daňové subjekty, v případech, kdy se dostanou do finančních problémů a vzniknou jim tím nedoplatky na daních. Pak ocení, že jejich platby na osobní daňový účet se zaúčtují nejdříve na nedoplatky na dani a až potom na nedoplatky na příslušenství daně, protože kdyby neměla přednost úhrada daně, tak by se daňovému subjektu daňová povinnost stále úročila až do doby, kdy by byla zcela uhrazena. Kdežto že z příslušenství daně jako jsou penále, úroky, pokuty, které budou uhrazeny po splatnosti se již další sankce nepočítají.

Dle ZSDP byla priorita úhrad založena na principu nejstaršího nedoplatku, kde úhrada pokuty a penále měla přednost před úhradou daně, což pro daňové

---

⁵² § 154 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

subjekty, kteří měly opakovaně nedoplatky na dani mělo za následek, že starší nedoplatek byl po pozdní úhradě penalizován popř. zúročen a platby nových vyměřených povinností daňovým subjektem se vztáhly nejdříve na úhradu starších nedoplatků, tj. na zmiňované pokuty a penále. Tím docházelo opět k nedoplatku nebo částečnému nedoplatku na nové daňové povinnosti, z jejichž pozdní úhrady vzniká daňovému subjektu opět penále.

Pokud by daňový subjekt zaplatil na osobní daňový účet peníze a přitom by neměl na osobním daňovém účtu předepsané k placení daňové povinnosti, tak peníze zůstanou na osobním daňovém účtu jako přeplatek. Stejně tak v případě, že daňovému subjektu vznikne přeplatek z vyměřeného daňového přiznání, o jehož vrácení si daňový subjekt nezažádá a ani nebude použit na úhradu jiného nedoplatku. Jestliže do 6 let od vzniku přeplatku nebude tento přeplatek vrácen daňovému subjektu nebo použit na úhradu nedoplatku na jiné dani či převeden na žádost daňového na jinou daňovou povinnost, pak přeplatek starší 6 let propadá do státního rozpočtu.⁵⁴

3.5 DAŇOVÁ SLOŽENKA

Daňové složeny byly s účinností daňového řádu zrušeny. Od začátku roku 2006 do konce roku 2010 byla daňovým subjektům poskytnuta možnost platit daně na pobočkách České pošty prostřednictvím daňové složeny, která byla bez poplatku. Tento poplatek byl za daňové subjekty hrazen státem ze státního rozpočtu. Od 1. ledna 2011 již nelze na České poště platit daně daňovou složenkou. Poplatníci využívali platby na poště daňovou složenkou, nejen proto, že jim poskytovala výhodu v tom, že nepodléhaly poplatku, ale také proto, že složeny byly dostupné jak na Finančních úřadech, tak na pobočkách České pošty a bylo jimi možno zaplatit jakoukoliv daň. Poplatníci, kteří nechtěli mít výdaje navíc za platby poplatků při úhradě daně, tak nemuseli platit daně jen na pokladně finančního úřadu, ale mohli zaplatit prostřednictvím daňové složeny na kterékoliv pobočce České pošty, kterou měli mnohdy třeba dostupnější. Na poště samozřejmě stále může poplatník zaplatit daně složenkou, ale již složenkou typu A, a to za poplatek.

---

⁵³ § 152 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Dalšími možnostmi poplatníka, jakým způsobem zaplatit daňové povinnosti jsou kromě prostřednictvím složky na České poště, také platby v bance bankovním příkazem ze svého bankovního účtu, prostřednictvím elektronického bankovníctví nebo v hotovosti na pokladně finančního úřadu. Nově lze na pokladně finančního úřadu platit také šekem.

3.6 POKUTA ZA POZDNÍ PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

Jedná se o sankci, jejíž výše je přímo stanovena zákonem v § 250 odst. 1 DR. Správci daně již není dána možnost správního uvážení, zda daňovému subjektu pokutu dát či nikoli a v jaké výši. Pokud daňový subjekt podá daňové přiznání více jak 5 pracovních dnů po lhůtě pro jeho podání, je daňovému subjektu nově vyměřena pokuta za pozdní podání. Pokuta je vypočítána procentuelně z daňové povinnosti vyměřené správcem daně daňovému subjektu a to ve výši 0,05 % stanovené daně za každý den prodlení, nejvýše však ve výši 5 % stanovené daně. Je zde ovšem stanovena minimální výše pokuty, která činí částku 500,- Kč a maximální výše pokuty, která nesmí být vyšší jak 300.000,- Kč.⁵⁵ Nejnižší pokutu ve výši 500,- Kč musí správce daně vyměřit daňovému subjektu, který byl povinen podat daňové přiznání ve lhůtě pro podání a učinil toto podání až více jak 5 pracovních dnů po této lhůtě, a to i kdyby bylo daňové přiznání na daň ve výši 0,- Kč. Pokutu správce daně vyměřuje daňovému subjektu platebním výměrem, který doručí daňovému subjektu.⁵⁶ Daňový subjekt má pak lhůtu 30 dnů, ode dne doručení platebního výměru na pokutu za pozdní podání daňového přiznání, na její zaplacení.⁵⁷

Pokutu za pozdní podání přiznání o více jak 5 pracovních dnů po lhůtě pro podání daňového přiznání ovšem nedostane každý daňový subjekt i zde jsou ovšem v zákoně uvedeny výjimky. Jedná-li se o pozdní podání daňového přiznání u daňových subjektů, kteří neměly ze zákona povinnost podávat daňové přiznání např. zaměstnanci, kteří mají jen příjmy ze zaměstnání dle § 6 ZDP od jednoho

---

⁵⁴ § 155 odst. 7 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁵⁵ § 250 odst. 3 a 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁵⁶ Vzor platebního výměru na pokutu tvoří přílohu č. 5

⁵⁷ § 250 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

zaměstnavatele nebo postupně od více plátců za podmínek, že podepsali prohlášení. Těmto osobám provádí roční zúčtování obvykle mzdová účetní v jejich zaměstnání. Pro lepší přiblížení uvádím různé příklady, které se stávají nejčastěji:

- např. nebylo daňovému subjektu provedeno roční zúčtování, protože byl v zaměstnaneckém poměru jen část roku a zbývající část roku byl veden jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce,
- bylo daňovému subjektu v zaměstnání provedeno roční zúčtování, ale neuplatnil si některé slevy na dani jako je např. sleva na manželku, slevu na vyživované dítě, slevu na poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního a druhého stupně, slevu na držitele ZTP/P, slevu na studium nebo si neuplatnil v ročním zúčtování odčitatelné položky – jedná se obvykle o zaplacené částky na životní pojištění, penzijní pojištění, úroky z úvěru poskytnutého na bytové potřeby.

Dle ZSDP nebyly pevně stanoveny sankce za pozdní podání daňového přiznání. Správci daně byla zákonem poskytnuta možnost vlastního uvážení, zda podání daňového přiznání až po lhůtě, bude sankcionovat či ne. Sankce byla stanovena zákonem formou zvýšení daňové povinnosti a to maximálně do výše 10 %. Pokud se správce daně rozhodl, že daňovému subjektu uloží sankci za pozdní podání daňového přiznání, bylo jen na uvážení správce daně, v jaké výši zvýší daňovému subjektu vlastní daňovou povinnost, a to od 1 % do výše 10 %. Poté správce daně vystavil daňovému subjektu platební výměr na zvýšení daňové povinnosti za pozdní podání daňového přiznání, který zaslal daňovému subjektu. Vzhledem k tomu, že sankce ve formě zvýšení daňové povinnosti nebyly zákonem stanoveny jako povinné, ale dávaly správci daně jen možnost jich využít, neukládali je správci daně často. V praxi se jednalo spíše o ojedinělé případy, kdy správce daně vyměřil daňovému subjektu zvýšení a to, když už daňový subjekt opravdu opakovaně podával daňová přiznání se značným zpožděním, obvykle až po výzvě k podání zaslanoou správcem daně, kdy stejně nedodržel náhradní termín, který mu byl ve výzvě k podání daňového přiznání stanoven správcem daně.

Napadá mě také ovšem myšlenka, že vzhledem k zákonem přenesené rozhodovací pravomoci na správce daně v možnosti uložení sankce za pozdní podání

daňového přiznání, mohl této možnosti „potrestání“ daňového subjektu využít správce daně proti daňovému subjektu např. i z určité „podjatosti či nesympatie“. Ale to se snad nestávalo, protože přístup správce daně k daňovým subjektům by měl být profesionální a do určité míry i tolerantní. Alespoň jsem se v praxi nesetkala s tím, že bych se dozvěděla od kolegyň, že by se toto dříve stávalo, že by měl správce daně na běžného spolupracujícího daňového subjektu „jiný metr.

3.7 PROMINUTÍ DANĚ A PŘÍSLUŠENSTVÍ DANĚ

Od 1. 1. 2011 si daňový subjekt již nemůže požádat na finanční úřad o prominutí příslušenství daně z důvodů odstranění tvrdosti.⁵⁸ Promíjí se už jen z moci úřední. Může ovšem nastat situace, kdy si daňový subjekt i přesto podá žádost o prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti na finanční úřad, protože neví, že v daňovém řízení upraveném daňovým řádem již toto není možné. Když by k této situaci došlo, měl by se správce daně pokusit spojit s daňovým subjektem a sdělit mu, že o prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti již nelze žádat na finančním úřadě. Jestliže by se žádost týkala dosud nezaplacených příslušenství daně, měl by se správce daně zeptat daňového subjektu, zda nepožaduje posečkání úhrady daně dle § 156 DŘ. Pokud by daňový subjekt požadoval posečkání úhrady daně, sdělit mu, aby doplnil písemně žádost o potřebné náležitosti a zaplatil příslušný správní poplatek ve výši 400,- Kč. Pokud by daňový subjekt trval na svém podání, sdělí mu správce daně formou jednoduchého písemného sdělení, které si vytvoří v programu Microsoft Word, že prominout příslušenství daně z důvodu odstranění tvrdosti již nelze. Obdobně by správce daně postupoval i v případě, že se s daňovým subjektem nebude schopen spojit. Správce daně neposílá daňovému subjektu žádné rozhodnutí, protože podáním žádosti o prominutí příslušenství daně z důvodu odstranění tvrdosti nebylo ani zahájeno daňové řízení. Dle § 260 daňového řádu již nelze takovou žádost podat.

Prominout daň nebo příslušenství daně již může pouze ministr financí a to jen z moci úřední, nikoli na základě žádostí. Ministr financí může prominout daň nebo příslušenství daně zcela nebo částečně z důvodu nesrovnalostí vyplývajících

---

⁵⁸ § 260 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

z uplatňování daňových zákonů nebo při mimořádných, zejména živelných událostech.⁵⁹ Daň nebo příslušenství daně lze prominout z výše uvedených důvodů jedině celému okruhu daňových subjektů, kterých se důvod týká.

Do konce roku 2010 si mohl o prominutí příslušenství daně z důvodu odstranění tvrdosti zákona dle § 55a ZSDP požádat každý daňový subjekt. O žádosti rozhodoval místně příslušný finanční úřad, který rozhodl, zda žádost zamítne nebo zda žádosti vyhoví a v jaké výši. O způsobu vyřízení žádosti informoval správce daně daňový subjekt zasláním rozhodnutí ve lhůtě do 6 ti měsíců od podání žádosti. Rozhodnutí muselo obsahovat odůvodnění, ve kterém správce daně uvedl, na co vše bylo přihlíženo při rozhodování o prominutí, popř. další důvody, které vedly k vydání rozhodnutí. Při částečném či plném prominutí příslušenství daně se do výroku rozhodnutí uváděla přesná výše předepsaného příslušenství daně a výše prominutého příslušenství daně. V případě zamítavého rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, si mohl daňový subjekt podat novou žádost o prominutí příslušenství daně nejdříve po šedesáti dnech ode dne doručení zamítavého rozhodnutí a v této žádosti nesměl mít uvedeny stejné důvody jako obsahovala žádost původní dle § 55a. Žádost o prominutí daně a příslušenství daně podaná daňovým subjektem na finanční úřad se postupovala na Ministerstvo financí ČR jen v případě, že částka, o kterou daňový subjekt žádal, byla ve výši 600.000,- Kč a vyšší. Pak musela být správcem daně finančního úřadu tato žádost postoupena na Finanční ředitelství, odkud byla postoupena na Ministerstvo financí ČR.

3.8 JEDNACÍ JAZYK

Dle daňového řádu jednacím jazykem již není, jak jsme byli zvyklí, také slovenština a před správcem daně lze jednat pouze v českém jazyce. I veškeré písemnosti, doklady a přílohy, které daňový subjekt podá na finanční úřad musí být pouze v českém jazyce.⁶⁰

Pokud daňový subjekt podává k daňovému přiznání k DPFO jako přílohu písemnost vyhotovenou v cizím jazyce, musí současně s ní předložit i její překlad

---

⁵⁹ § 260 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁶⁰ § 76 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

do českého jazyka. Správce daně však nemusí trvat na úředním překladu dané písemnosti a může se spokojit i s jejím neúředním překladem, který by byl přiložen k originálu písemnosti vyhotovené v cizím jazyce. Prohlášení o tom, že vyžaduje úředně ověřený překlad pro určitý druh písemností či nevyžaduje překlad vůbec, může správce daně učinit na své úřední desce pro písemnosti i do budoucna.⁶¹ Pokud by tak správce daně učinil, může samozřejmě toto prohlášení také v budoucnu upravit nebo zrušit opět zveřejněním prohlášení na úřední desce. „*Správce daně může deklarovat upuštění od překladu i pro vymezený typ písemností do budoucna. Může tak učinit zejména vyvěšením informace na úřední desce nebo na internetu. Správce daně by měl postupovat podle zásady přiměřenosti, tj. minimálně zatěžovat osobu zúčastněnou na správě daní.*“⁶²

Osoby zúčastněné na správě daní, které neovládají český jazyk, mají právo na tlumočníka, ale musí si ho obstarat na vlastní náklady.⁶³ „*Ohledně nákladů na tlumočníka se lze domnívat, že půjdou k tíži daňového subjektu, pokud to bude on, kdo bude tlumočnicka potřebovat. V případě dalších osob zúčastněných na řízení na základě předvolání správce daně by mělo jít o hotový výdaj, který je správcem daně refundován.*“⁶⁴

Občané ČR, kteří přísluší k národnostním menšinám žijícím tradičně a dlouhodobě na území ČR, mají právo činit podání a jednat před správcem daně v jazyce své národnostní menšiny. Také mají právo na bezplatné služby tlumočníka, pokud by správce daně neměl úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny a nebyl by schopen se s daňovým subjektem dorozumět. Náklady na tlumočníka a na úřední překlady, které by si vyžádal správce daně k podaným písemnostem jazyce národnostní menšiny, uhradí správce daně.⁶⁵

V daňovém řádu je také upraveno jednání s neslyšící či hluchoslepu osobou, které má povinnost správce daně, na své náklady, ustanovit tlumočníka znakové řeči nebo v případě neslyšící osoby, která neovládá znakovou řeč, ustanovit prostředníka, který je schopen se s ní dorozumět pomocí metody zřetelné artikulace. Obdobně

---

⁶¹ § 76 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁶² LICHNOVSKÝ, O.; ONDRÝSEK, R., a kol. *Daňový řád : komentář*. Praha : C. H. BECK, 2010. ISBN 978-80-7400-331-8, s. 125

⁶³ § 76 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁶⁴ KOBÍK, J.; KOHOUTKOVÁ, A. *Daňový řád s komentářem*. Olomouc : ANAG, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-7263-616-7, s. 275

se postupuje u osoby hluchoslepé, které se ustanoví prostředník schopný se dorozumět pomocí řeči pro hluchoslepé.⁶⁶

Dle ZSDP bylo možné jednat před správcem daně a předkládat písemnosti v českém a slovenském jazyce (§ 3 ZSDP). Nebyla tam ovšem možnost správce daně učinit prohlášení o tom, zda vyžaduje či nevyžaduje úředně ověřený překlad písemnosti na své úřední desce i pro neurčitý počet písemností v budoucnu a také tam v tomto zákoně nebylo zapracován způsob, jak by měl správce daně postupovat v případě jednání se hluchoněmou a hluchoslepou osobou.

3.9 OCHRANA PŘED NEČINNOSTÍ SPRÁVCE DANĚ

Ochrana před nečinností umožňuje daňovému subjektu nebo jeho zástupci, v případě, že by se domníval, že daňové řízení je neúměrně protahováno, tj. že správce daně nečinní potřebné úkony k ukončení daňového řízení, dát podnět nejbližší nadřízenému správci daně, aby tuto skutečnost prošetřil. Pro lepší pochopení přiblížím blíže na příkladě – např. daňový subjekt podá daňové přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2011 ve lhůtě k 2. dubnu 2012. V uvedeném daňovém přiznání vznikne daňovému subjektu přeplatek, o jehož vrácení si daňový subjekt v daňovém přiznání žádá a který by měl správce daně vrátit do 30 dnů ode dne vyměření, tj. do 2. května 2012.⁶⁷ Vzhledem k tomu, že správci daně vzniknou pochybnosti o úplnosti, pravdivosti, průkaznosti nebo správnosti údajů uvedených v daňovém přiznání k DPFO, protože tam např. daňovému subjektu chybí nějaké potvrzení, zahájí správce daně, do 30 dnů (počínaje nejdříve od lhůty pro podání řádného daňového přiznání za zdaňovací období roku 2011), tj. v našem případě do 2. května 2012, vytýkácí řízení vystavením a zasláním výzvy k odstranění pochybností dle § 89 daňového řádu. Běh lhůty pro vrácení přeplatku na dani z příjmů se ode dne vydání výzvy správcem daně staví až do dne, kdy ze strany daňového subjektu dojde k odstranění pochybností. Obvykle je daňovému subjektu ve výzvě dána 15 denní lhůta k odstranění pochybností ode dne doručení této výzvy

---

⁶⁵ § 76 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁶⁶ § 76 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁶⁷ § 155 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

daňovému subjektu nebo jeho zástupci. Daňovému subjektu se pak ovšem nevrátí přeplatek 1. května 2011, ale až bude celé řízení ukončeno.

Daňový subjekt vzhledem k tomu, že bude čekat na vrácení přeplatku z daňového přiznání k DPFO, bude chtít ukončit řízení co nejdříve. Pokud daňový subjekt bude reagovat na výzvu k odstranění pochybností a doloží správci daně požadované doklady a odstraní tím veškeré pochybnosti, které správce daně měl, tak pak už by správce daně neměl daňové řízení déle protahovat a bez zbytečných průtahů vyměřit daňové přiznání k DPFO. Daňové řízení se ukončuje vydáním platebního výměru k DPFO. Spolu s platebním výměrem na daň z příjmů fyzických osob zašle daňovému subjektu správce daně také úřední záznam, ve kterém daňovému subjektu popíše celý průběh vytykácího řízení a jeho výsledek. Teprve až je celé řízení ukončeno a doručen platební výměr daňovému subjektu, pak lze vrátit daňovému subjektu vyměřený přeplatek. Pokud by správce daně dlouho nečinil žádné jiné kroky, jako např. že by si poslal dožádání na jiný finanční úřad ke zjištění nějakých potřebných údajů či ověření skutečností rozhodných pro ukončení vytykácího řízení vedoucího k vyměření daně nebo neposlal žádost o součinnost třetích osob jiným institucím, kde by požadoval např. doklady potřebné k daňovému řízení a přesto, že by daňový subjekt již pochybnosti správce daně odstranil, pak by neměl správce daně déle řízení protahovat. Měl by bez zbytečných průtahů, nejpozději však do 30 dnů ukončit vytykácí řízení, protože už byly pochybnosti správce daně odstraněny a správce daně už nepotřebuje činit žádné další kroky, kterými by protahoval zahájené vytykácí řízení. Je to jeden z příkladů, kdy se může daňový subjekt bránit před nečinností správce daně, aby řízení zbytečně neprotahoval na dobu dle svého uvážení, ale aby byl daňový subjekt také chráněn v případě nedodržení zákonných lhůt správcem daně.⁶⁸

Oproti ZSDP jsou v daňovém řádu nastaveny jiné priority podmínek ochrany před nečinností před správcem daně. Na prvním místě je zákonná lhůta, kterou má správce daně dodržet, poté obvyklá lhůta, bezodkladně po shromáždění podkladů a až jako poslední je lhůta 3 měsíce od posledního úkonu. Dle ZSDP se jednalo o lhůtu 6 měsíců, ale jako první z podmínek.

---

⁶⁸ § 38 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Při podání podnětu na nečinnost správce daně, pokud bude důvodný, má správce daně 30 dnů na zjednání nápravy od obdržení příkazu od nadřízeného správce daně a pokud náprava nebude zjednána, zjedná bezodkladně nápravu nejbližše nadřízený správce daně.⁶⁹ Pokud by nadřízený správce daně neshledal podnět jako důvodný, odloží jej a daňový subjekt o tom vyrozumí. Ve vyrozumění musí být uvedeny důvody, proč se nejedná o nečinnost správce daně v daném daňovém řízení, tj. co je důvodem průtahů správce daně s ukončením daňového řízení.⁷⁰

---

⁶⁹ § 38 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁷⁰ § 38 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

4 NOVÉ POJMY V DAŇOVÉM ŘÁDU

V této kapitole jsem se zaměřila na vysvětlení třech nových pojmů, které jsou obsaženy v daňovém řádu a nejčastěji se o jejich vysvětlení zajímají poplatníci. Jedná se o tyto pojmy:

- daňové tvrzení,
- atrakce,
- úřední osoba.

4.1 DAŇOVÉ TVRZENÍ

Daňové tvrzení je vlastně jen nové označení řádného daňového přiznání v zákoně. Na samotném tiskopise je ovšem stále uveden název daňové přiznání. Za daňové tvrzení je tedy považováno řádné daňové přiznání.⁷¹ Můžeme se setkat s termínem řádné daňové přiznání, ale už ne s termínem dodatečné daňové tvrzení či opravné daňové tvrzení. V daňovém řádu totiž označení „daňové tvrzení“ u opravných a dodatečných daňových přiznání nenajdeme.⁷²

4.2 ATRAKCE

Atrakce je nový institut, kdy nadřízený správce daně může při splnění zákonných podmínek převzít věc místo podřízeného správce daně, např. je-li zapotřebí mimořádné odborné znalosti, kterou podřízený správce daně nemá, nebo jako ochranu před nečinností nebo v případě, že rozhodnutí bude mít zásadní dopad i do řízení s jinými subjekty.⁷³ Domnívám se, že by se v podstatě dalo také říci, že jde o jakýsi způsob řešení interních problematických záležitostí správce daně, které souvisí s daňovým řízením, mající dopad na daňové subjekty. Kdy např. vzhledem ke složitosti, neobvyklosti či výjimečné obtížnosti lze danou věc řešit jen s použitím speciálních odborných znalostí, proto je lepší, aby si je převzal nadřízený správce daně, který má ve svém okruhu specialisty zabývající se různými

---

⁷¹ § 135 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁷² § 138 a § 141 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁷³ § 19 odst. 1 a) b) c) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

obtížnějšími daňovými problematikami a jsou v těchto případech znalostmi kompetentnější osobou než správce daně nižšího stupně. Stejně tak, jde-li např. o daňové řízení s velkým počtem daňových subjektů nebo když bude mít řízení také zásadní dopad na daňové řízení s jinými daňovými subjekty spadajícími na základě místní příslušnosti pod jiné finanční úřady, tj. pod jiné správce daně nižšího stupně. Dále v případě ochrany daňového subjektu před nečinností správce daně, jejíž bližší vysvětlení jsem popsala v kapitole 3 podkapitole 3.9.

4.3 ÚŘEDNÍ OSOBA

Nově místo pojmu „pracovník správce daně“ je v daňovém řádu zaveden pojem „úřední osoba“. Úřední osobou je tedy vlastně zaměstnanec finančního úřadu, tj. zaměstnanec pro správu daní, který je oprávněn k výkonu pravomoci správce daně zákonem a současně, který daný úkon v daňovém řízení provádí. Zároveň musí tento pracovník, tj. zaměstnanec pro správu daní, napsat úřední záznam, ve kterém uvede, kdo je v dané věci úřední osobou.⁷⁴ Např. daňový subjekt požádá správce daně o ověřenou fotokopii daňového přiznání k DPFO. Zaměstnanec pro správu daní, který předmětnou žádost daňového subjektu bude vyřizovat, nejprve zkontroluje, zda tato žádost nepodléhá správnímu poplatku. Jedná-li se o první žádost daňového subjektu o vydání a ověření fotokopie za dané zdaňovací období, pak tato první žádost není zpoplatněna. V případě, že si bude daňový subjekt žádat znovu o vydání a ověření fotokopie daňového přiznání k DPFO za stejné zdaňovací období, za které mu už byla na žádost fotokopie daňového přiznání k DPFO vydána, pak bude zpoplatněna. Výše správního poplatku za fotokopii každé stránky je 15,- Kč a za ověření každé stránky je správní poplatek ve výši 30,- Kč. Vzhledem k tomu, že daňové přiznání k DPFO má vždy minimálně 4 strany (když je bez příloh), tak za takové daňové přiznání by, při opakované žádosti o vydání a ověření fotokopie, zaplatil daňový subjekt správní poplatek ve výši 180,- Kč. V případě, že by se jednalo o podnikatele, tak jeho daňové přiznání k DPFO má minimálně 6 stran, protože musí obsahovat navíc přílohu č. 1 a vydání a ověření fotokopie takového daňového přiznání k DPFO už by podléhalo správnímu poplatku ve výši

---

⁷⁴ § 12 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

270,- Kč. Poté až zaměstnanec pro správy daní ověří, zda předmětná žádost podléhá správnímu poplatku a v případě, že podléhá, tak zajistí uhrazení příslušné výše správního poplatku daňovým subjektem. Pak daňové přiznání ofotí na kopírovacím zařízení a pořídí jej ověřovací doložkou spolu s kulatým razítkem se státním znakem.⁷⁵ Obvykle žádost o vydání o ověření fotokopie vyřizuje finanční úřad, prostřednictvím úředních osob, tj. zaměstnanců pro správu daní, daňovému subjektu na počkání. V případě, že by tak neučinil, zákonná lhůta pro vyřízení žádosti je 30 dnů. Jakmile vyřídí žádost a ověřenou fotokopii daňového přiznání k DPFO předá daňovému subjektu, tak o pořízení fotokopie a vydání ověřovací doložky, musí sepsat úřední záznam.⁷⁶ Úřední záznam založí zaměstnanec pro správu daní do spisu daňovému subjektu. Daňový subjekt, případně jeho zástupce, může požádat o informaci, kdo je v dané věci úřední osobou. V takovém případě zaměstnanec pro správu daní nechá daňový subjekt případně jeho zmocněnce nahlédnout do spisu, kde je v úředním záznamu uvedeno, kdo v daném řízení týkající se daňového subjektu byl či je úřední osobou.⁷⁷ Také např. když daňový spis, který se týká vyměrování a správy daní předává zaměstnanec pro správu daní vyměřovacího oddělení zaměstnanci pro správu daní kontrolní oddělení k provedení kontroly, opět musí pracovník kontroly, který spis přebírá, vyhotovit úřední záznam o oprávněné osobě a založit jej do spisu daňovému subjektu, aby i v budoucnu bylo zřejmé, kdo v daném daňovém řízení byl úřední osobou.

Vzhledem k tomu, že daňový řád ukládá správci daně povinnost uvádět ve spise daňového subjektu, kdo je úřední osobou ke konkrétním úkonům při správě daní, a to vytvořením úředního záznamu, který založí do spisu, měla by být tímto postupem zabezpečena informovanost, kdo v konkrétní věci byl úřední osobou. Myslím si, že tento postup je využitelný spíše pro nadřízené osoby, které by prováděli zpětně kontrolu týkající se nějakého úkonu v daňovém řízení nebo dohledávali, který zaměstnanec pro správu daní jednal v určité věci a je za její provedení odpovědný.

V případě, že je úřední osoba - zaměstnanec pro správu daní v terénu, tj. mimo budovu finančního úřadu, ve které správu daní provádí, musí se vždy před zahájením

---

⁷⁵ Vzor ověřovací doložky na fotokopii daňového přiznání tvoří přílohu č. 6

⁷⁶ § 67 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁷⁷ Vzor úředního záznamu o tom, kdo je v dané věci úřední osobou tvoří přílohu č. 7

jednání s daňovým subjektem např. na místním šetření, prokazovat nejprve služebním průkazem, teprve poté sdělit daňovému subjektu popř. třetí osobě v jaké záležitosti bude probíhat místní šetření a sepsat o tom protokol.⁷⁸

---

⁷⁸ Bližší informace uvádím v kapitole 7 protokoly a místní šetření.

5 VEDENÍ SPISU, NAHLÍŽENÍ DO SPISŮ A DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ

V této kapitole jsem se zaměřila na přiblížení forem vedení spisu na finančních úřadech, právo daňových subjektů nahlížet do spisu a způsoby doručování písemností.

5.1 VEDENÍ SPISU

S účinností daňového řádu vede finanční úřad daňovému subjektu u každé daně dva spisy. Spis fyzický, tj. v listinné podobě a spis elektronický. Ve spise fyzickém jsou založena veškerá podání učiněná daňovým subjektem, ale také písemnosti vydané správcem daně. Ve spise elektronickém jsou založeny složky za jednotlivá zdaňovací období, do kterých se ukládají písemnosti v elektronické podobě. Jedná se o podání, která učinil daňový subjekt elektronicky, ale i podání učiněná jinými správními orgány (např. žádosti o poskytnutí údajů ze zdravotní pojišťovny, ze soudu, z okresní správy sociálního zabezpečení, z celního úřadu a dožádání z jiných finančních úřadů). Dále se do elektronického spisu zakládají písemnosti vydané správcem daně.

V případě, že se jedná o písemnosti vytvořené správcem daně v daňové úloze, jsou již v elektronické podobě a stačí je jen do elektronického spisu, který se skládá ze složek členěných na jednotlivá zdaňovací, založit. Jedná se o různá rozhodnutí, vyrozumění, platební výměry, které by měl daňový program založit automaticky. Program ovšem není zatím dokonalý a v některých případech nejde založit písemnost do spisu automaticky a správce daně musí písemnost vkládat ručně, což je časově více náročné, zvláště, když to pak musíte opakovat ručně u více písemností. Ještě více náročnější a složitější je, jestliže se jedná o písemnosti, které správce daně musí vytvořit – napsat v textovém programu Microsoft Word. Pak musí správce daně takovou písemnost nahrát přes počítačový program PDF Creator, pomocí kterého písemnost změní strukturu na vhodnou pro nahrání do daňové úlohy v programu ADIS (což je automatizovaný daňový informační systém), který není veřejnosti volně přístupný. Jedná se o vnitřní informační systém územních finančních orgánů,

ve kterém správce daně vede veškerou evidenci daní včetně osobních daňových účtů daňových subjektů. Do svých osobních daňových účtů má daňový subjekt právo nahlédnout.⁷⁹

Spisy jsou uloženy u místně příslušného správce daně. Písemnosti jsou ve spise uspořádány dle data vyhotovení, od nejstarší písemnosti po nejnovější a jsou všechny evidovány v soupise písemností, který je také součástí spisu.⁸⁰ Do spisu se zakládají také obrazové a zvukové záznamy.⁸¹ Podrobná úprava týkající se spisu je uvedena v § 64 a 65 daňového řádu.

Cílem zřízení elektronických spisů je nejen ukládat a archivovat písemnosti v elektronické podobě, ale také pravděpodobně v budoucnu odbourat fyzické spisy a veškerou evidenci vést elektronické podobě. Nemyslím si ovšem, že by to bylo možné, protože by museli i poplatníci veškerá podání činit elektronicky. Vzhledem k tomu, že u podání daňových přiznání k DPFO na finanční úřad, převažuje stále většina podání v listinné podobě než v elektronické formě, nevím, zda by byl přechod pouze na komunikaci elektronickou cestou vůbec možný uskutečnit. Umím si to představit u podnikatelů, kterým zpracovává a podává daňové přiznání k DPFO účetní popř. daňový poradce. Neumím si však představit, že poplatník, který má příjmy např. jen z pronájmu pole, by byl schopen učinit podání přiznání elektronicky. Ze zkušenosti vím, že se jedná především o starší osoby, obvykle důchodového věku, kteří nemají doma počítač a už vůbec neumí pracovat s internetem.

5.2 NAHLÍŽENÍ DO SPISŮ

Daňový subjekt popř. jeho zástupce má právo nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností, které jsou vedeny správcem daně, s výjimkou části spisu vyhledávací tzv. neveřejné části spisu.⁸² Na žádost daňového subjektu, u místně příslušného správce daně, je daňovému subjektu umožněno nahlédnout do tzv. veřejné části spisu týkajících se jeho daňových povinností. Za veřejnou

---

⁷⁹ § 66 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁰ § 64 odst. 5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸¹ § 64 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸² § 66 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

část spisu jsou považovány veškeré písemnosti podané daňovým subjektem, písemnosti vystavené správcem daně, které se týkají přímo daňového subjektu, tj. písemnosti, kterými spolu správce daně a daňový subjekt komunikují. Za neveřejnou část spisu jsou považovány písemnosti, ve kterých jsou údaje o jiných osobách, pokud se nejedná o svědky daňového řízení, dále úřední korespondence správce daně s jinými státními orgány, zápisy a rozhodnutí sloužící výlučně pro potřeby správce daně a další podklady, do nichž nelze umožnit nahlédnutí s ohledem na povinnosti zachovat v tajnosti poměry jiných daňových subjektů. Pokud se však vyjádření jiného státního orgánu stalo důkazem v daňovém řízení, pak má daňový subjekt právo do důkazu nahlížet. Právo nahlížet do spisu totiž vyplývá z článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který každému umožňuje být seznámen s důkazy v jeho věci. Daňovému subjektu musí být umožněno nahlédnout do všech podkladů, které jsou součástí spisů týkajících se jeho daňových povinností, i do části spisu vyhledávací tzv. neveřejné části spisu, není-li ohrožen zájem jiného daňového subjektu nebo jiných osob zúčastněných na daňovém řízení anebo cíl správy daní.⁸³ Proti rozsahu, v jakém daňovému subjektu správce daně umožnil nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností, již nelze podat odvolání, jak tomu bylo u ZSDP, je však možné podat stížnost.⁸⁴

Správce daně je povinen o každém nahlédnutí do spisu pořídít protokol nebo úřední záznam, ve kterém uvede, do kterých částí spisu bylo daňovému subjektu umožněno nahlédnout.⁸⁵ V případě, že správce daně neumožnil do některých částí spisu daňovému subjektu nahlédnout, měl by důvod, pro který to daňovému subjektu neumožnil, popsat v úředním záznamu, protože náležité odůvodnění je nezbytné v případě přezkoumání zákonného postupu správce daně.

Nově daňový řád také upravuje nahlížení nevidomých osob do spisu, kdy stanoví, že nevidomým osobám bude spis přečten. V případě, že bude mít nevidomá osoba průvodce, správce daně umožní průvodci nahlédnout do spisu a na požádání umožní též pořízení zvukového záznamu.⁸⁶

---

⁸³ § 66 odst. 1 a 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁴ § 261 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁵ § 67 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁶ § 67 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Jestliže daňový subjekt popř. jeho zástupce požádá správce daně, písemně nebo ústně do protokolu, o pořízení opisu, kopie nebo výpisu z části spisu týkajícího se daňového subjektu, do které lze nahlížet, pak mu ji správce daně vydá a v případě, že daňový subjekt požaduje i její ověření, pak správce daně ověří shodu s obsahem spisu. „*O pořízení listiny a vydání ověřovací doložky provede úřední záznam.*“⁸⁷ Náležitosti, které musí být v ověřovací doložce o shodě se spisem vydávané správcem daně jsou uvedeny v § 67 odst. 4 DŘ.

V daňovém řádu jsou také upraveny podmínky, za kterých lze poskytnout spis nebo jeho část soudu či jinému orgánu veřejné moci a nakládání s takto zapůjčeným spisem.⁸⁸

5.3 DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ

Finanční úřad doručuje písemnosti daňovému subjektu popř. jeho zástupci buď v listinné podobě, v obálce s modrým pruhem na doručenkou prostřednictvím doručovatele - české pošty či prostřednictvím pracovníků finančních úřadů (při ústním jednání nebo při jiném úkonu), nebo v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky.⁸⁹

Při doručování písemností správcem daně má přednost doručování písemností v elektronické podobě do datových schránek před klasickým doručováním písemností v listinné podobě prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Daňovému subjektu, který má zřízenou datovou schránku, doručuje správce daně písemnosti v elektronické podobě do datové schránky.⁹⁰ Písemnost, která je zaslána do datové schránky daňového subjektu, je doručena okamžikem přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou. Nepřihlásí-li se oprávněná osoba do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání písemnosti do datové schránky, považuje se tato písemnost za doručenu posledním dnem této lhůty.⁹¹ V případě, že by si poplatník písemnost z datové schránky ve lhůtě nevyzvedl z vážného a zároveň předem nepředvídatelného důvodu, který mu v tom bránil, může do 15 dnů ode dne kdy mu

---

⁸⁷ § 67 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁸ § 68 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁸⁹ § 39 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁰ § 42 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹¹ § 47 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

překážka vznikla požádat správce daně o vyslovení neúčinnosti doručení.⁹² Neúčinnost doručení nemá vliv na lhůty pro placení daně, pouze na lhůty pro stanovení daně.⁹³

Pokud daňový subjekt nemá zřízenou datovou schránku, správce daně doručuje písemnosti v listinné podobě v obálce s modrým pruhem na doručenkou prostřednictvím zásilky poštovního doručovatele české pošty. Fyzické osobě nepodnikateli se písemnosti doručují na adresu jejího místa pobytu nebo na adresu, kterou si uvede pro doručování písemností na finančním úřadě.⁹⁴ Fyzické osobě podnikateli se písemnosti doručují na adresu místa podnikání nebo sídla nebo na adresu v ČR zvolenou adresátem.⁹⁵ Fyzická osoba, pokud nemá datovou schránku, může požádat správce daně o doručování písemností na jakoukoliv adresu v České republice. Podmínkou je, že si musí požádat písemnou formou popř. přijít osobně na místně příslušný finanční úřad. Není možné si nahlásit doručovací adresu telefonicky.

V případě, že daňový subjekt není při doručování písemnosti poštovním doručovatelem zastížen na doručovací adrese, zanechá doručovatel v poštovní schránce adresáta upozornění o uložení písemnosti na příslušné pobočce České pošty včetně poučení, čímž adresáta vyzývá, aby si tam písemnost vyzvedl ve lhůtě 10 dnů.⁹⁶ Co vše má obsahovat upozornění na uložení písemnosti je specifikováno v § 46 odst. 2 DŘ. Zásadním rozdílem v doručování oproti doručování dle ZSDP je, že doručovanou písemnost už nelze uložit u obecního úřadu, lze ji uložit jen u správce daně nebo na poště.⁹⁷ Pokud by při doručování písemnosti poštovním doručovatelem byl daňový subjekt zastížen, ale odmítl by si písemnost převzít, doručovatel daňový subjekt poučí, že při odepření převzetí písemnosti, vrátí doručovatel písemnost zpět správci daně a ta bude považována za doručenou dnem odepření převzetí adresátem.⁹⁸

---

⁹² § 48 odst. 1 a 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹³ § 148 odst. 4 písm. d) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁴ § 44 odst. 1 a 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁵ § 44 odst. 2 a 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁶ § 44 odst. 4 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁷ § 46 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

⁹⁸ § 47 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Jestliže si daňový subjekt písemnost nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne oznámení o uložení písemnosti na poště, je písemnost považována za doručenou poslední den této lhůty, přičemž na účinky doručení nemá vliv, zda se adresát o uložení dozvěděl nebo zda si písemnost někdy přečetl či přečte.⁹⁹ Pokud má daňový subjekt na doručovací adrese označenou poštovní schránku, pak mu poštovní doručovatel, po uplynutí lhůty 10 dnů ode dne oznámení o uložení, vhodí písemnost do poštovní schránky. Pokud daňový subjekt na doručovací adrese nemá poštovní schránku, pak poštovní doručovatel, po uplynutí lhůty 10 dnů ode dne oznámení o uložení zásilky, odešle písemnost zpět odesílateli, tj. zpět na finanční úřad. Správce daně poté zaznamená písemnost jako doručenou uplynutím lhůty. Jedná se o tzv. fikci doručení, přičemž takové doručení dokumentu má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou.

Pokud má daňový subjekt, jakožto příjemce písemnosti, zástupce, doručuje správce daně písemnosti pouze tomuto zástupci, a to v rozsahu jeho oprávnění k zastupování.¹⁰⁰ V případě, že má daňový subjekt vykonat něco osobně, doručuje se písemnost nejen zástupci, ale i daňovému subjektu. Písemnost je pak doručena dnem doručení písemnosti jednomu z adresátů jako poslednímu.¹⁰¹

Může dojít i k situaci, kdy správce daně bude písemnost zasílat současně v listinné i elektronické podobě. Např. v případě, kdy daňový subjekt bude mít zástupce pro doručování písemností, ale správce daně rozhodne, že se jedná o písemnost, kterou je potřeba poslat oběma, přičemž, jeden z adresátů bude mít datovou schránku a druhému se bude doručovat písemnost v listinné podobě na adresu. V takovém případě musí správce daně nejprve vyhotovit písemnost v elektronické podobě a opatřit ji zaručeným elektronickým podpisem. Poté písemnost jednak odešle do datové schránky příslušného příjemce, a jednak vytiskne písemnost opatřenou zaručeným elektronickým podpisem včetně data podpisu. Následně tuto písemnost opatří otiskem kulatého razítka, vlastnoručním podpisem oprávněné osoby správce daně a odešle v listinné podobě druhému příjemci, který nemá datovou schránku.

---

⁹⁹ § 47 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰⁰ § 41 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰¹ § 41 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

5.3.1 DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ PROSTŘEDNICTVÍM VEŘEJNÉ VYHLÁŠKY

Veřejná vyhláška je způsob doručení písemnosti, který využívá správce daně v případě, kdy daňovému subjektu nelze doručit písemnost na doručovací adresu z důvodu, že se odstěhoval a správci daně neoznámil novou adresu.¹⁰² V takovém případě, kdy se správce daně pokusil o doručení písemnosti daňovému subjektu na doručovací adresu, obvykle prostřednictvím poštovního doručovatele české pošty, ale doručení bylo neúspěšné z důvodů, že se daňový subjekt odstěhoval neznámo kam, pak poštovní doručovatel uvede na vrub obálky doručované písemnosti tuto skutečnost a vrátí ji zpět odesílateli, tj. na finanční úřad. Správce daně na základě skutečnosti, že se mu vrátila zpět písemnost, která nebyla u poštovního doručovatele uložena z důvodu, že daňový subjekt se odstěhoval, doručí písemnost veřejnou vyhláškou. Veřejnou vyhlášku si musí správce daně vytvořit v programu Microsoft word. Uvede v ní iniciály daňového subjektu, adresu místa trvalého pobytu a datum narození. Dále č. jednacím písemnosti, kterou si má daňový subjekt vyzvednout, místo uložení a dobu kdy je možno si písemnost vyzvednout, včetně poučení o nevyzvednutí písemnosti. Takto vytvořenou písemnost veřejné vyhlášky je potřeba nahrát do daňového programu a opatřit elektronickým podpisem oprávněné osoby dle podpisového řádu finančního úřadu. Obvykle veřejné vyhlášky podepisuje ředitel finančního úřadu. Podepsanou písemnost veřejné vyhlášky pak správce daně vyvěsí na internetových stránkách finančního úřadu, aby byla zajištěna informovanost daňových subjektů dálkovým přístupem.¹⁰³ Současně správce daně vyvěsí veřejnou vyhlášku také v listinné podobě na úřední desce umístěné v budově finančního úřadu. Veřejnou vyhlášku správce daně vyvěsí po dobu nejméně 15 dnů.¹⁰⁴

Pokud by si daňový subjekt přišel vyzvednout písemnost doručovanou veřejnou vyhláškou, pak mu ji správce daně, po ověření jeho totožnosti, předá. Daňový subjekt podepíše správci daně převzetí písemnosti včetně vyznačení data, kdy tak učinil. V takovém případě může správce daně veřejnou vyhlášku sejmut

¹⁰² § 49 odst. 1 písm. a) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰³ § 49 odst. 2 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰⁴ § 49 odst. 2 písm. a) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

dříve, protože už pominuly důvody, pro které měla být vyvěšena na úřední desce a za den doručení písemnosti se považuje den, kdy si ji daňový subjekt vyzvedl.¹⁰⁵

Pokud daňový subjekt během 15 denní lhůty, kdy je veřejná vyhláška vyvěšena na úřední desce nepřijde, pak správce daně písemnost veřejné vyhlášky sejme z úřední desky a uvede na ni den, kdy k sejmutí písemnosti došlo.¹⁰⁶

Veřejnou vyhláškou může správce daně také doručovat písemnosti velkému nebo neurčitému počtu adresátů. Tento způsob hromadného doručování předpisným seznamem se však na dani z příjmů fyzických osob neobjevuje, spíše se využívá hromadné doručování u daně z nemovitosti.¹⁰⁷

5.3.2 DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ SPRÁVCEM DANĚ PROSTŘEDNICTVÍM DATOVÉ SCHRÁNKY

Doručování písemností do datové schránky je nový způsob doručování písemností v elektronické podobě oproti klasickému doručování písemností v listinné podobě do poštovní schránky. Tento způsob elektronického doručování může správce daně používat od 1. 7. 2009, kdy je v účinnosti zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Základem je, aby měl daňový subjekt zřízenou datovou schránku. Zřízení datové schránky pro fyzické osoby podnikající i nepodnikající není povinné. Pokud si ovšem daňový subjekt zřídí datovou schránku, pak mu správce daně doručuje písemnosti elektronicky do datové schránky.¹⁰⁸ Jestliže by však správce daně, i přestože má daňový subjekt zřízenou datovou schránku, doručil písemnost místo elektronicky prostřednictvím datové schránky, alternativním způsobem, tj. v listinné podobě, provozovatelem poštovních služeb a daňový subjekt by si písemnost převzal, byla by písemnost doručena i přestože se jednalo o nesprávný postup správce daně.

Daňový poradci, advokáti a insolvenční správci mají v období od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2012 možnost si zřídit datovou schránku. Jedná se o tříleté přechodné období, během kterého by se měli připravit na přechod na elektronickou komunikaci. Těm, kteří si do 30. 6. 2012 sami nepožádají o zřízení datové schránky, bude datová

---

¹⁰⁵ § 49 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰⁶ Vzor veřejné vyhlášky tvoří přílohu č. 8

¹⁰⁷ § 50 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁰⁸ § 42 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

schránka automaticky zřízena Ministerstvem vnitra. Od 1. 7. 2012 mají totiž advokáti, daňový poradci a insolvenční správci, v souvislosti s výkonem své profese, zákonnou povinnost mít zřízenou „profesní“ datovou schránku podnikající fyzické osoby.¹⁰⁹ Ministerstvo vnitra bezplatně zřídí advokátovi, daňovému poradci a insolventnímu správci datovou schránku podnikající fyzické osoby poté, co obdrží informaci o jeho zapsání do zákonem stanovené evidence.¹¹⁰

Daňový poradci mohou mít i více datových schránek. Jednu profesní datovou schránku vztahující se k výkonu profese daňového poradce a další datovou schránku jako podnikající fyzická osoba v jiné podnikatelské činnosti nebo datovou schránku fyzické osoby.¹¹¹ Obdobně je tomu tak i u advokátů a insolventních správců.

Při doručování písemností do datových schránek musí správce daně rozlišovat, jaký typ datové schránky má daňový subjekt popř. daňový poradce zřízen. Daňový subjekt může mít zřízeny až dvě datové schránky. Jako podnikající fyzická osoba, může mít zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby, do které správce daně doručuje veškeré písemnosti týkající se jeho podnikatelské činnosti. Dále může mít zřízenou datovou schránku fyzické osoby, jako nepodnikatele, do které správce daně doručuje písemnosti, které se netýkají jeho podnikatelské činnosti, ale jen ty písemnosti, které se týkají jeho osoby jako občana.

Daňový poradce může mít zřízeny až tři datové schránky. Jako podnikající fyzická osoba, může mít zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby, do které správce daně doručuje veškeré písemnosti ve věci jeho vlastní podnikatelské činnosti, nikoli už však písemnosti vztahující se k jeho činnosti daňového poradce, jakožto zástupci daňového subjektu. Dále může mít zřízenou profesní datovou schránku, tj. datovou schránku vztahující se k činnosti daňového poradce, jako zástupce daňového subjektu. Do této datové schránky doručuje správce daně daňovému poradci veškeré písemnosti, týkající se daňových subjektů, které zastupuje v daňovém řízení. V neposlední řadě může mít zřízenou datovou schránku fyzické osoby, jako nepodnikatele, do které správce daně doručuje písemnosti, které se týkají jen jeho osoby jako občana a netýkají se jeho vlastní podnikatelské činnosti ani činnosti daňového poradce jako zástupce daňového subjektu.

---

¹⁰⁹ § 31 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

¹¹⁰ § 4 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

¹¹¹ § 4 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Pokud správce daně nemůže jednoznačně rozlišit, do které ze zřízených datových schránek má být daná písemnost daňovému subjektu popř. jeho zástupci doručena, pak je na uvážení správce daně, aby se rozhodl, do které z datových schránek odešle daňovému subjektu písemnost. Jestliže si daňový subjekt písemnost z datové schránky vyzvedne, bude písemnost považována za doručenou v den vyzvednutí. Když si ovšem daňový subjekt písemnost z datové schránky nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů od jejího odeslání správcem daně, pak nemůže správce daně využít fikci doručení, protože správce daně jen pravděpodobně předpokládal, že daná písemnost měla být doručena právě do dané datové schránky. Z tohoto důvodu musí daňovému subjektu odeslat písemnost znovu do další zřízené datové schránky, aby se pokusil o její faktické doručení a v případě, že by ani v tomto případě nebyla písemnost daňovým subjektem ze schránky vyzvednuta, pak již může správce daně využít fikci doručení. Písemnost se považuje za doručenou nejpozději po uplynutí úložní lhůty 10 dnů, a to bez ohledu na skutečnost, zda se s ní adresát seznámil nebo ne.

6 PROTOKOLY A MÍSTNÍ ŠETŘENÍ

Protokoly a místní šetření využívají správci daně daňovém řízení velmi často. Každý, kdo podává daňová přiznání popř. je osobou povinnou k dani, se může setkat při jednání se správcem daně se sepsáním protokolu, popř. s provedením místního šetření např. v místě podnikání, v místě provozovny daňového subjektu, v místě nemovitosti, kterou daňový subjekt pronajímá nebo v místě jeho bydliště. Se sepsáním protokolu popř. provedením místního šetření správcem daně se tedy může setkat jak fyzická osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění či jiných zvláštních předpisů, tak osoba nepodnikající, která má např. jen příjmy z pronájmu nebo ze zaměstnání dle § 6 ZDP, protože si např. uplatňuje v daňovém přiznání k DPFO úroky z úvěru na bydlení a správce daně provede místní šetření v místě předmětné nemovitosti. Z tohoto důvodu jsem se zaměřila na popsání základních informací a postupů týkajících se sepsání protokolu a provedení místního šetření správcem daně.

6.1 PROTOKOLY

Protokol sepisuje správce daně při jednání s daňovým subjektem ve věci ověřování a zjišťování skutečností rozhodných pro správné vyměření a stanovení daně. Při jednání s daňovým subjektem v budově finančního úřadu sepisuje správce daně s daňovým subjektem protokol o ústním jednání.¹¹² Pokud by ovšem správce daně jednal s daňovým subjektem mimo prostory finančního úřadu, např. by se daňové jednání konalo v místě bydliště daňového subjektu, v místě provozovny daňového subjektu nebo v kanceláři daňového poradce, účetní či jiného zástupce, pak by správce daně sepisoval s daňovým subjektem protokol o místním šetření.¹¹³

Protokolu o ústním jednání předchází obvykle podání učiněné daňovým subjektem vůči správci daně. V případě, že podání má vady, pro které není způsobilé k projednání nebo má správce daně pochybnosti o správnosti údajů uvedených v daňovém přiznání k DPFO, vyzve daňový subjekt, aby nejasnosti vysvětlil

---

¹¹² Vzor protokolu o ústním jednání tvoří přílohu č. 9

¹¹³ Vzor protokolu o místním jednání tvoří přílohu č. 10

popř. prokázal předložením potřebných dokladů a odstranil tím pochybnosti správce daně. Správce daně může daňový subjekt vyzvat k odstranění pochybností, ať už písemně, vystavením a doručením výzvy k odstranění pochybností,¹¹⁴ nebo ústně prostřednictvím telefonu, kdy daňový subjekt požádá, aby donesl k předložení správci daně doklady, které jsou potřebné k ověření skutečností jim tvrzených v daňovém přiznání k DPFO. Správce daně ovšem musí sám uvážit, zda vyzve daňový subjekt písemně nebo jen ústně a to v závislosti na lhůtě pro vyměření daňového přiznání, protože doručením písemné výzvy se přerušuje běh lhůty pro vyměření daňového přiznání, kdežto že při ústní výzvě k přerušování lhůty nedochází.

Např. daňový subjekt podá daňové přiznání k DPFO, ve kterém si uplatňuje jako odčitatelné položky zaplacené úroky z úvěry na bytové potřeby. Správce daně při kontrole náležitostí daňového přiznání k DPFO zjistí, na základě předložených kopií kupních smluv a listu vlastnictví, že si daňový subjekt uplatňuje úroky z úvěru na koupi dvou nemovitostí – bytu a rodinného domu. Z listu vlastnictví správce daně zjistí, že splňuje daňový subjekt jednu z podmínek pro uplatnění úroků z úvěru poskytnutého za účelem koupi domu nebo bytu a tou je, že dům či byt vlastní, tzn. že je daňový subjekt zapsán jako vlastník předmětného domu a bytu v katastru nemovitostí. Správce daně má ovšem pochybnosti, zda daňový subjekt splňuje druhou zákonnou podmínku pro uplatnění úroků z úvěru v daňovém přiznání k DPFO, a to konkrétně, zda využívá druhou nemovitost k vlastnímu trvalému bydlení nebo k trvalému bydlení svých rodinných příslušníků v řadě přímé, tzn. druhého z manželů, potomků, rodičů nebo prarodičů obou z manželů.¹¹⁵ Z tohoto důvodu pošle daňovému subjektu výzvu k odstranění pochybností, aby daňový subjekt prokázal správci daně, že splňuje zákonem stanovené podmínky pro uplatnění úroků z úvěru poskytnutého daňovému subjektu na bytové potřeby a to ve lhůtě stanovené ve výzvě správcem daně, která je obvykle 15 dnů ode dne doručení výzvy daňovému subjektu. Po té, co se daňový subjekt dostaví na finanční úřad s ním sepíše správce daně protokol o ústním jednání. Daňový subjekt je povinen

---

¹¹⁴ § 89 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹¹⁵ § 15 odst. 3 a 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

na vyzvání správcem daně prokázat svoji totožnost předložením platného občanského průkazu, popř. jiného dokladu totožnosti.¹¹⁶

Protokol správce daně vyhotovuje ve dvou stejnopisech. Jeden je určen pro daňový subjekt, popř. jeho zástupce, druhý pro správce daně. Protokol obsahuje název, odkaz na paragraf v zákoně, datum a časový údaj o zahájení sepisování protokolu, dále č. jednací, vygenerované správcem daně v daňové úloze, identifikační údaje o daňovém subjektu popř. o jeho zástupci – jako je jméno, příjmení, bydliště, rodné č. nebo DIČ (daňové identifikační č.) popř. č. občanského průkazu. Dále jména a příjmení úředních osob, které provádí šetření včetně funkce, předmět jednání a poučení.

Správce daně po vyplnění základních výše uvedených údajů, přečte daňovému subjektu poučení, které je součástí protokolu. Po té se daňového subjektu zeptá, zda poučení porozuměl nebo zda by chtěl něco od správce daně vysvětlit. V poučení je např. uvedena povinnost zachovávat mlčenlivost o daňovém řízení¹¹⁷ pod hrozbou udělení peněžité sankce za její nedodržení. Následně daňový subjekt skutečnost, že byl v protokolu poučen stvrdí svým vlastnoručním podpisem pod poučení. Pak je na řadě samotný průběh jednání, kde správce daně klade daňovému subjektu popř. třetí osobě, zástupci daňového subjektu, otázky týkající se daňového řízení. V protokolu také správce daně zaznamená jaké doklady při jednání daňový subjekt předložil správci daně a zda správce daně požaduje po daňovém subjektu ještě doložit nějaké doplňující doklady. Na závěr správce daně daňovému subjektu celý protokol přečte a zeptá se daňového subjektu, zda by se chtěl ještě k daňovému řízení vyjádřit, zda má nějaké návrhy či výhrady proti obsahu protokolu. Případná vyjádření, opravy či změny zaznamená do protokolu uvede celkový počet stran protokolu, počet příloh, datum a čas ukončení jednání. Protokol pak správce daně vytiskne obvykle ve dvou vyhotoveních, podepíše, opatří otiskem úředního razítka, které ovšem nemusí být kulaté se státním znakem a to ani v případě, že součástí protokolu je rozhodnutí správce daně typu výzvy vyhlášené při jednání.¹¹⁸ Poté předloží oba výtisky protokolu k podpisu daňovému subjektu popř. dalším zúčastněným osobám. Podpis správce daně vyžaduje na každé straně protokolu.

---

¹¹⁶ § 23 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹¹⁷ § 9 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹¹⁸ § 61 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Jedno vyhotovení protokolu si pak ponechá správce daně a druhé vyhotovení protokolu je určené pro daňový subjekt popř. pro jeho zástupce s nímž bylo ústně jednáno. Pokud by se jednalo o protokol s výslechem svědka, u kterého je přítomen i samotný daňový subjekt nebo jeho zástupce, pak má na stejnopis protokolu kromě svědka nárok také daňový subjekt i další osoba zúčastněná na jednání, pokud o to tato osoba požádá.¹¹⁹

Pokud jednání probíhá v budově finančního úřadu, úřední osoba, která jedná s daňovým subjektem, se nemusí daňovému subjektu prokazovat služebním průkazem. Pokud by ovšem daňový subjekt požadoval po správci daně prokázání totožnosti služebním průkazem i přesto, že jedná v kanceláři zaměstnance pro správu daní, která je u vchodu dveří označena štítkem se jménem a příjmením správce daně a oddělením, kterého je zaměstnancem, zaměstnanec je povinen daňovému subjektu vyhovět a předložit daňovému subjektu služební průkaz k nahlédnutí. Do protokolu by poté správce daně uvedl tuto skutečnost a to sice, že na žádost daňového subjektu správce daně prokázal svoji oprávněnost k jednání v daňovém řízení předložením služebního průkazu.

Daňový řád nově upravuje, že správce daně může o úkonech v daňovém řízení, o kterých se podle zákona pořizuje protokol, pořídít obrazový nebo zvukový záznam. O tom, že správce daně má v úmyslu pořídít obrazový nebo zvukový záznam musí ovšem předem obeznámit všechny zúčastněné osoby na daňovém řízení.¹²⁰

6.2 MÍSTNÍ ŠETŘENÍ

Místní šetření provádí správce daně u daňového subjektu, aby si ověřil jim tvrzené skutečnosti např. v daňovém přiznání k DPFO. Provádí se mimo prostory finančního úřadu, nejčastěji se jedná o místní šetření v místě bydliště daňového subjektu, v místě provozovny daňového subjektu, v kanceláři daňového poradce, účetní či jiného zástupce, kde správce daně sepisuje protokol o místním šetření. Správce daně má při místním šetření prováděném v rámci vyhledávací činnosti rozšířenou celostátní působnost.¹²¹ Správce daně může provádět místní šetření

---

¹¹⁹ § 62 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁰ § 60 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²¹ § 78 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

kdekoliv na území ČR. V případě, že se ovšem jedná o místní šetření v jiném kraji, obvykle požádá správce daně jiný finanční úřad, který se nachází v blízkosti místa, kde má být provedeno místní šetření, aby toto provedl za něj. Je to především z důvodu, že služební cesta k provedení takového šetření by byla finančně a časově náročná, proto je úspornější, když správce daně pošle dožádání na jiný finanční úřad. V dožádání správce daně uvede, co konkrétně požaduje, aby jim dožádaný správce daně v místě šetření ověřil, popř. na jaké otázky se má daňového subjektu zeptat v případě, že rozsah šetření bude vyžadovat sepsání protokolu. Je to proto, že dožádaný správce daně není dostatečně do šetření zasvěcen a nemusel by provést místní šetření v rozsahu potřebném pro další průběh daňového řízení. „*O průběhu místního šetření sepíše správce daně podle povahy šetření protokol nebo úřední záznam.*“¹²²

Níže uvádím několik nejčastějších případů, kdy může správce daně mít pochybnosti o údajích tvrzených daňovým subjektem v daňovém přiznání k DPFO a může si tyto údaje ověřit právě provedením místního šetření.

- daňový subjekt má příjmy pronájmu dle § 9 ZDP. Správce daně může jít na místo, kde daná nemovitost, kterou daňový subjekt pronajímá, provést místní šetření za účelem prověření tvrzených skutečností.
- Daňový subjekt má příjmy podnikání dle § 7 ZDP. Správce daně může jít na místo, kde má daňový subjekt provozovnu, aby si ověřil, že místo provozovny, které nahlásil daňový subjekt na finančním úřadě opravdu existuje a daňový subjekt v místě provozuje svoji podnikatelskou činnost – např. opravnu automobilů.
- Daňový subjekt má příjmy ze zaměstnání dle § 6 ZDP. Daňový subjekt podává daňové přiznání k DPFO, ve kterém si uplatňuje jako nezdanitelnou částku odečet úroků z úvěru poskytnutého na bytové potřeby. Správce daně může jít na místo, kde se nemovitost nachází a ověřit si např. zda je daná nemovitost využívána k bydlení a kým, tzn. zda daňový subjekt splňuje podmínku užívání nemovitosti k vlastnímu bydlení popř. bydlení rodinných příslušníků v řadě přímé, tj. druhého z manželů, potomků, rodičů nebo prarodičů.

---

¹²² § 80 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Správce daně může v rámci místního šetření pořizovat obrazový nebo zvukový záznam.¹²³ Dále může také využít svého práva vstoupit do obydlí, které daňový subjekt používá současně k podnikání, ovšem pouze tehdy, když rozhodné skutečnosti nelze zjistit jiným způsobem.¹²⁴ Daňový řád, při vyžádání si výpisů nebo kopií z účetních záznamů nebo jiných informací od daňového subjektu, nestanovuje správci daně za tyto výpisy nebo kopie platit.¹²⁵ Při provádění místního šetření jsou daňový subjekt a další přítomné osoby povinni spolupracovat - dodržovat zásadu součinnosti¹²⁶ a poskytnout správci daně jakožto úřední osobě veškeré přiměřené prostředky a pomoc, která je potřebná k účinnému provedení místního šetření.¹²⁷ Pokud si správce daně zapůjčí od daňového subjektu doklady popř. jiné věci nezbytné pro správu daní, poznačí tuto skutečnost do protokolu a měl by je ve lhůtě do 30 dnů od jejich převzetí vrátit zpět daňovému subjektu.¹²⁸ Tato lhůta pro zapůjčení dokladů a jiných věcí může být však z důležitých důvodů opakovaně prodlužována.¹²⁹ Správce daně může při místním šetření zajistit věci, které mohou sloužit jako důkazní prostředek i bez součinnosti osoby, u níž je místní šetření prováděno.¹³⁰ O zajištění věci sepíše správce daně protokol, jehož součástí je rozhodnutí o zajištění věci, které musí obsahovat důvody zajištění a stejnopis protokolu předá daňovému subjektu.¹³¹ Jakmile pominou důvody pro zajištění věci, správce daně rozhodnutí o zajištění bezodkladně zruší a zajištěnou věc vrátí.¹³²

---

¹²³ § 80 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁴ § 81 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁵ § 81 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁶ § 6 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁷ § 82 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁸ § 82 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹²⁹ § 82 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹³⁰ § 83 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹³¹ § 83 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹³² § 83 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

7 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ

Insolvenční řízení se řídí zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen insolvenční zákon), který je účinný od 1. ledna 2008. Vzhledem k tomu, že v současné době dochází stále častěji k zadlužení osob, které nejsou schopny nebo možná nemají zájem své finanční závazky vůči věřitelům uhradit, zaměřila jsem se na přiblížení základních informací o insolvenci včetně povinnosti týkající se podání daňového přiznání k DPFO na finančním úřadě a termínu podání.

7.1 ZAHÁHENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Insolvenční řízení je zahájeno doručením insolvenčního návrhu věcně příslušnému soudu, který zahájení insolvenčního řízení oznámí zveřejněním v insolvenčním rejstříku.¹³³ Insolvenční návrh může podat buď věřitel nebo samotný dlužník. Okamžikem zveřejnění vyhlášky nastávají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení,¹³⁴ čímž dochází k základním zákonným omezením dlužníkových dispozičních oprávnění tzn. musí se dlužník zdržet nakládání s majetkem.¹³⁵

Další omezení dlužníkových dispozičních oprávnění s nakládání s majetkovou podstatou, může formou předběžného opatření nařídít insolvenční soud před rozhodnutím o úpadku. Účinky předběžného opatření pak přetrvávají i po rozhodnutí o úpadku, pokud insolvenční soud nezmění své rozhodnutí. „V rozsahu, ve kterém není dlužník oprávněn nakládat s majetkovou podstatou, přechází toto právo rozhodnutím o úpadku na insolvenčního správce.“¹³⁶ Majetkovou podstatou se rozumí majetek určený k uspokojení dlužníkových věřitelů.¹³⁷

O zahájení insolvenčního řízení vyrozumí insolvenční soud místně příslušný finanční úřad dle místa bydliště dlužníka, obvykle elektronickou cestou, zasláním

---

¹³³ § 97 a § 101 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹³⁴ § 89 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹³⁵ § 111 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹³⁶ § 140 odst. 1 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹³⁷ § 2 písm. e) zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

vyhlášky na e-mailovou adresu podatelny finančního úřadu.¹³⁸ V takovém případě je úkolem finančního úřadu zjistit, zda je dlužník registrován nebo evidován i u jiného správce daně a pokud ano, pak tuto informaci o zahájení insolvenčního řízení předat opět elektronickou cestou prostřednictvím e-mailu těmto dalším správcům daně. Zahájením insolvenčního řízení ovšem ještě není rozhodnuto o tom, zda je podaný insolvenční návrh důvodný. Soud tedy po zahájení insolvenčního řízení teprve rozhodne, zda návrh zamítne¹³⁹ (např. pro nedostatek majetku dlužníka)¹⁴⁰ nebo zda návrhu vyhová.

7.2 ROZHODNUTÍ O ÚPADKU

Jestliže insolvenční soud vyhová insolvenčnímu návrhu, vyhlásí úpadek vydáním usnesení, ve kterém uvede, že zjišťuje úpadek dlužníka.¹⁴¹ Účinky usnesení o úpadku nastávají okamžikem zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku. O vydání rozhodnutí o úpadku vyrozumí insolvenční soud opět místně příslušný finanční úřad dle místa bydliště dlužníka, elektronickou cestou, zasláním usnesení na e-mailovou adresu podatelny finančního úřadu. V usnesení insolvenční soud kromě rozhodnutí, že zjišťuje úpadek dlužníka, také ustanovuje insolvenčního správce a zároveň vyzývá věřitele, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení o úpadku.¹⁴² Pokud by tak věřitelé neučinili a nepodali včas přihlášku,¹⁴³ pak nebude jejich pohledávka do insolvenčního řízení zařazena a tím i zanikne možnost uspokojení takové pohledávky v insolvenčním řízení, protože insolvenční soud na pozdě přihlášené pohledávky nebude brát zřetel. Správce daně v případě, že má daňový subjekt evidován nedoplatek na osobním daňovém účtu, může nedoplatek přihlásit do insolvenčního řízení. Přihlašuje jen pohledávky do dne účinnosti rozhodnutí o úpadku a to ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení o úpadku v insolvenčním

---

¹³⁸ § 102 odst. 1 písm. a) zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹³⁹ § 142 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴⁰ § 144 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴¹ § 136 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴² § 136 odst. 2 písm. d) zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴³ Formulář přihlášky pohledávky včetně pokynů k vyplnění a podání jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR na internetové adrese <http://insolvencni-zakon.justice.cz/> nebo www.justice.cz/

rejstříku. „*Ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku nevzniká k daňové pohledávce, která není pohledávkou za majetkovou podstatou, úrok z prodlení.*“¹⁴⁴ Z toho vyplývá, že z pohledávek, které správce daně přihlásil do insolvenčního řízení, které byly na daňovém účtu evidovány do dne rozhodnutí o úpadku už nebude daňovému subjektu předepisovat úrok z prodlení s placením.

V usnesení o úpadku dále soud vyzve osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, aby veškerá plnění už neposkytovaly dlužníkovi, ale insolvenčnímu správci.¹⁴⁵ Insolvenční správce v řízení jedná svým jménem na účet dlužníka, pokud na něho přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou. Soud dále v usnesení svolá schůzi věřitelů, na které projedná mimo jiné i způsob řešení úpadku.¹⁴⁶

7.3 ROZHODNUTÍ O ZPŮSOBU ŘEŠENÍ ÚPADKU

Poté, co soud rozhodl v insolvenčním řízení, že je dlužník v úpadku,¹⁴⁷ rozhodne za účasti věřitelů o vhodném způsobu řešení tohoto úpadku, a to buď konkursem, reorganizací nebo oddlužením.¹⁴⁸ Jedním z cílů insolvenčního zákona je podpořit jiné způsoby řešení dlužníkovy úpadku než je konkurs - jako likvidační forma řešení úpadku, a to u podnikatelů reorganizací a u nepodnikatelských subjektů oddlužení.

Konkursní řešení úpadku je ovšem převažující formou řešení úpadku likvidací majetku dlužníka a jeho následné rozdělení mezi věřitele. Soud vydá rozhodnutí o prohlášení konkursu, jehož účinky nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku.¹⁴⁹ Od okamžiku rozhodnutí o konkursu přechází veškerá dispoziční práva k majetku dlužníka na insolvenčního správce. Ten pak provádí správu dlužníkovy majetku včetně jeho zpeněžování a zajišťuje také vedení účetnictví a plnění daňových povinností.¹⁵⁰ Prohlášením konkursu také zanikají

---

¹⁴⁴ § 243 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁴⁵ § 136 odst. 2 písm. e) zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴⁶ § 150 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴⁷ § 3 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴⁸ § 4 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁴⁹ § 245 odst. 1 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁵⁰ § 246 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

všechny jednostranné právní úkony dlužníka, které se týkají majetkové podstaty, zejména jeho příkazy, pověření a plné moci včetně prokury.¹⁵¹

V případě řešení úpadku reorganizací nebo oddlužením se dispoziční oprávnění ponechávají dlužníku.¹⁵² Dlužník se ovšem musí zdržet nakládání s majetkem a dalších omezení dlužnických dispozičních oprávnění uvedených v § 111 a § 140 insolvenčního zákona.

Oddlužení je způsob řešení úpadku, který lze použít jen u dlužníka, který není podnikatelem, přičemž návrh na oddlužení podává pouze dlužník. Pokud soud rozhodne o řešení úpadku dlužníka oddlužením, pak oddlužení probíhá formou buď formou splátkového kalendáře, kdy dlužník je povinen po dobu 5 let splácet ze svých příjmů nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek nebo zpeněžením jeho majetku. Podmínkou je, že s oddlužením musí souhlasit i věřitelé. Pokud návrh na povolení oddlužení insolvenční soud odmítne, pak rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkového úpadku konkursem.

Reorganizace je způsob řešení úpadku, který lze použít jen u podnikatelských subjektů. Aby mohl být úpadek dlužníka řešen reorganizací, musí dlužník splňovat dvě podmínky a těmi jsou, že zaměstnává nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru, a že jeho celkový obrat za poslední účetní období, které předchází insolvenčnímu návrhu, dosáhl alespoň 100 miliónů Kč. Rozhodnutí o povolení reorganizace pak vydává insolvenční soud. Cílem reorganizace je „ozdravení“ ekonomické situace dlužníka prostřednictvím speciálních opatření, která vedou k tomu, že dlužník je schopen pokračovat ve své podnikatelské činnosti a postupně upokojuvat pohledávky věřitelů při zachování provozu dlužníkového podniku. Vše probíhá podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů.¹⁵³ Návrh na řešení úpadku reorganizací může podat dlužník nebo přihlášený věřitel. Co vše musí návrh obsahovat je uvedeno v § 319 insolvenčního zákona.

---

¹⁵¹ § 252 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁵² § 229 odst. 3 písm. c) a d) zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

¹⁵³ § 316 zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

7.4 INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK

Údaje o dlužnících, kteří jsou v insolvenční insolvenční rejstříku. Insolvenční rejstřík je volně přístupný na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti.¹⁵⁴ Obsahuje veškerá rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v insolvenčním řízení, veškerá podání, která se vkládají do soudního spisu vedeného insolvenčním soudem ohledně dlužníka, jako jsou např. přihlášky pohledávek, a veškeré zákonem stanovené informace o insolvenčních správcích a informace o dlužnících.

7.5 POVINNOST PODAT DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ K DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB U DAŇOVÝCH SUBJEKTŮ V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ

Daňový subjekt, u kterého bylo zahájeno insolvenční řízení a rozhodnuto o úpadku, s výjimkou poplatníka s příjmy pouze ze zaměstnání dle § 6 ZDP, je povinen podat daňové přiznání k DPFO, za uplynulou část zdaňovacího období do dne předcházejícího účinnosti rozhodnutí o úpadku, u místně příslušného finančního úřadu. Daňové přiznání podává sám za sebe a musí jim být podepsané popř. může být podepsané jeho zástupcem pokud má zplnomocněného zástupce k tomuto úkonu v daňovém řízení. Termín pro podání daňového přiznání k DPFO je do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku a tuto lhůtu již nelze prodloužit.¹⁵⁵ Kód typu daňového přiznání, který vyznačí daňový subjekt na úvodní stranu formuláře daňového přiznání k DPFO na řádku č. 4, bude písmeno A, což označuje, že se jedná o daňové přiznání ke dni nabytí účinnosti rozhodnutí o úpadku, bez ohledu na způsob jeho řešení, s termínem podání do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku.¹⁵⁶ Dále až vydá a zveřejní insolvenční soud rozhodnutí o způsobu řešení úpadku (např. konkursem), musí být podáno další daňové přiznání k DPFO za část zdaňovacího období ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku do dne účinnosti rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, protože rozhodnutím

---

¹⁵⁴ Internetové stránky <http://portal.justice.cz/> nebo <http://isir.justice.cz/>

¹⁵⁵ § 244 odst. 1 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹⁵⁶ § 244 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

došlo k přechodu oprávnění nakládat s majetkovou podstatou z daňového subjektu na insolvenčního správce. Termín pro podání daňového přiznání k DPFO je do 15. dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o způsobu řešení úpadku konkursem.¹⁵⁷ Kód typu daňového přiznání, který vyznačí daňový subjekt na úvodní stranu formuláře daňového přiznání k DPFO na řádku č. 4, bude písmeno F.

Po skončení zdaňovacího období má povinnost zpracovat a podat daňové přiznání k DPFO insolvenční správce a to za celé zdaňovací období v běžném termínu do 3 nebo 6 měsíců po skončení kalendářního roku. Přiznání podává a podepisuje insolvenční správce. Insolvenční správce pak podává řádná daňová přiznání k DPFO postupně vždy po uplynutí zdaňovacího období, v běžných termínech pro podání, až do rozhodnutí o ukončení insolvenčního řízení. Poté podá přiznání k DPFO jen za část zdaňovacího období, tj. od 1. ledna do dne ukončení insolvence a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne ukončení insolvenčního řízení. Pozor však na skutečnost, že v případě řešení úpadku reorganizací podává a podepisuje přiznání dlužník.

Na následujícím příkladě popíši blíže celý proces týkající se podání daňového přiznání.

Příklad č. 3

U daňového subjektu, u kterého bylo zahájeno insolvenční řízení, soud rozhodl, že zjišťuje úpadek. Rozhodnutí o úpadku vydal soud dne 30. srpna 2011 a téhož dne zveřejnil v insolvenčním rejstříku, čímž se stalo rozhodnutí účinným. Daňový subjekt má povinnost podat místně příslušnému správci daně daňové přiznání k DPFO za část zdaňovacího období od 1. ledna 2011 do 29. srpna 2011, tj. od začátku roku do dne předcházejícího účinnosti rozhodnutí o úpadku. Daňové přiznání k DPFO, které opatří vlastnoručním podpisem, popř. podpisem jeho zástupce, musí podat do 30 dnů od účinnosti rozhodnutí o úpadku, tj. nejpozději do 29. září 2011. Na daňovém přiznání k DPFO uvede na úvodní straně na řádku č. 4 kód rozlišení typu daňového přiznání A, tj. podání za část zdaňovacího období od začátku roku do dne předcházejícího účinnosti rozhodnutí o úpadku a uvede datum, kdy daná skutečnost nastala.

---

¹⁵⁷ § 244 odst. 3 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Dále soud dne 4. listopadu 2011 vydal a zveřejnil rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Insolvenční správce podá na finančním úřadě daňové přiznání k DPFO za část zdaňovacího období od 30. srpna 2011 do 4. listopadu 2011, tj. za meziobdobí ode dne rozhodnutí o úpadku do dne rozhodnutí o konkursu. Lhůta pro podání je do 21. listopadu 2011. Daňové přiznání k DPFO opatří vlastnoručním podpisem. Na daňovém přiznání k DPFO uvede na úvodní straně na řádce č. 4 kód rozlišení typu daňového přiznání F.

Po skončení kalendářního roku 2011, insolvenční správce zpracuje, podepíše a podá daňové přiznání k DPFO za celé zdaňovací období, tj. od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011 a to v běžném termínu, který v letošním roce vychází na 2. dubna 2012.

8 ZPRACOVÁNÍ DAŇOVÝCH PŘIZNÁNÍ K DANÍ Z PŘÍJMŮ A POROVNÁNÍ DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ

Vzhledem k tomu, že povinnost podat daňového přiznání k DPFO se týká mnoha poplatníků, vypracovala jsem příklady na různé příjmy a odpočty z daní, které jsem zpracovala do daňových přiznání.

První příklad mohou využít jako pomůcku poplatníci, kteří mají povinnost podat přiznání k DPFO z důvodu, že v uplynulém roce zrušili životní nebo penzijní pojištění, přičemž v předchozích letech si zaplacené příspěvky na pojištění uplatňovali jako odčitatelné položky na daních. Tento příklad jsem zvolila z důvodu, že v současné době stále více lidí, obvykle z nedostatku finančních prostředků, ruší životní a penzijní pojištění. Domnívám, se jedná o aktuální problematiku, a proto by mohlo být přínosem pro poplatníka, aby věděl, co vše v případě zrušení pojištění má z hlediska daňové povinnosti učinit. Vytvořila jsem názorný příklad, popsala jsem, co vše musí poplatník udělat, co musí přiložit k daňovému přiznání k DPFO a do kdy musí daňové přiznání podat a zaplatit daň.

Druhý příklad jsem zpracovala především pro pedagogické pracovníky, kteří jsou v zaměstnaneckém poměru a vykonávají svoji pedagogickou činnost souběžně pro více škol. Vzhledem k tomu, že mají během roku souběžně více zaměstnavatelů, jsou povinni podat daňové přiznání k DPFO na místně příslušném finančním úřadě a v následujícím příkladě mohou naleznout pomůcku při vyplňování vlastního daňového přiznání k DPFO.

Ve třetím příkladě označeném č. 6 jsem se zaměřila na zpracování daňových přiznání k DPFO za předcházejících 5 zdaňovacích období (tj. od roku 2007 až do roku 2011), u daňových subjektů s příjmy z podnikání, kteří využili možnosti uplatnění výdajů procentem z příjmů. Porovnála jsem, zda v jednotlivých letech, při zachování stejných příjmů z podnikatelské činnosti provozované na základě živnostenského oprávnění na ohlášenou řemeslnou činnost a při uplatňování výdajů procentem z příjmů, zaplatil daňový subjekt na daních rozdílnou částku. Aby bylo porovnání co nejobjektivnější, zpracovala jsem 2 varianty příjmů

a to příjmy nízké - „malého“ podnikatele ve výši jen 200.000,- Kč za rok a příjmy „středního“ podnikatele ve výši 700.000,- Kč za rok.

Příklad č. 4

Pan Novák měl v roce 2011 na území ČR příjmy ze zaměstnání dle § 6 ZDP od jednoho zaměstnavatele, kde podepsal prohlášení. Vzhledem k tomu, že v roce 2011 zrušil životní a penzijní pojištění, která si od roku 2005 uplatňoval jako odčitatelné položky z daní, neprovedl mu zaměstnavatel roční zúčtování. Pan Novák je povinen podat daňové přiznání k DPFO za rok 2011 a dodanit v § 10 ZDP částky životního a penzijního pojištění uplatněné v předchozích letech, jako odčitatelné položky z daní.

Mzdová účetní vystaví panu Novákovi potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2011, ve kterém uvede příjmy poplatníka, odvody pojistného, sraženou zálohu na daň a slevy za celý rok 2011 včetně vyznačení, zda bylo či nebylo provedeno roční zúčtování. Dále by měl poplatník mzdovou účetní požádat, aby mu ofotila potvrzení o zaplacených částkách na životním a penzijním pojištění z předchozích let, které si uplatňoval jako úlevu na daních, popř. aby mu tyto částky za jednotlivé roky vypsala. Pokud měl poplatník v předchozích letech jiného zaměstnavatele, u kterého si také uplatňoval odečitatelné položky životního popř. i penzijního pojištění, pak si obdobně vyžádá výpis uplatňovaných částek u předchozího zaměstnavatele.

V roce 2011 měl pan Novák úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (tj. ze zaměstnání) vyplacených do 31. ledna 2012 ve výši 219.016,- Kč, úhrn povinného pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe z příjmů zaměstnance (§ 6 odst. 13 ZDP) ve výši 74.466,- Kč a základ daně ve výši 293.482,- Kč. Pan Novák nemá děti a neuplatňuje si žádné odčitatelné položky, uplatňuje si jen základní slevu na poplatníka ve výši 23.640,- Kč za rok. Skutečně sražená záloha zaměstnavatelem na daň z příjmů činí částku ve výši 20.430,- Kč.

Na odčitatelných položkách na penzijním pojištění si uplatnil v roce 2005 částku ve výši 5.000,- Kč, v roce 2006 částku ve výši 10.000,- Kč, v roce 2007 částku ve výši 10.000,- Kč, v roce 2008 částku ve výši 0,- Kč (daňový subjekt byl nezaměstnaný), v roce 2009 částku ve výši 10.000,- Kč, v roce 2010 částku

12000,- Kč (navýšil si platby pojištění) a za rok 2011 si už neuplatňuje odečet penzijního pojištění, protože v průběhu roku toto pojištění zrušil. Celkem má dodanit částku ve výši 47.000,- Kč. Žádný výdaj k této částce nelze uplatnit.

Na odčitatelných položkách na životním pojištění si uplatnil v roce 2005 částku ve výši 3.000,- Kč, v roce 2006 částku ve výši 3.600,- Kč, v roce 2007 částku ve výši 3.600,- Kč, v roce 2008 částku ve výši 0,- Kč (daňový subjekt byl nezaměstnaný), v roce 2009 částku ve výši 3.600,- Kč, v roce 2010 částku 3.600,- Kč a za rok 2011 si už neuplatňuje odečet životního pojištění, protože průběhu roku zrušil životní pojištění. Celkem má dodanit částku ve výši 17.400,- Kč. Opět nelze uplatnit žádný výdaj k této částce.

Shrnutí:

příjem	219.016,- Kč,
povinné pojistné	74.466,- Kč,
základ daně	293.482,- Kč,
záloha na daň z příjmů	20.430,- Kč,
dodanění penzijního pojištění	47.000,- Kč,
dodanění životního pojištění	17.400,- Kč,
sleva na poplatníka	23.640,- Kč.

Postup vyplnění daňového přiznání:

Poplatník, pan Novák, přenesse částky z potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2011 do příslušných řádků (dále jen ř.) v daňovém přiznání (na ř. 31 úhrn příjmů, na ř. 32 úhrn povinného pojistného, na ř. 34 dílčí základ daně a ten dále přenesse na ř. 36 a 36a). Poté vyplní do přílohy č. 2 v oddílu druhém, jako ostatní příjmy dle § 10 ZDP, částky k dodanění ze zrušeného penzijního a životního pojištění (ř. 207). Výdaje si neuplatní žádné, takže dílčí základ daně z ostatních příjmů bude tvořit součet částek ze zrušených pojištění (ř. 209). Ten přenesse na ř. 40 daňového přiznání. Součet dílčích základů daně, tj. dílčí základ daně ze zaměstnání dle § 6 ZDP a ostatních příjmů dle § 10 ZDP tvoří základ daně (ř. 42 a 45). Protože si pan Novák neuplatňuje odčitatelné položky, přenesse základ daně z ř. 45 na ř. 55 a dále na ř. 56, kde zaokrouhlí na celá

sta Kč nahoru a spočítá daň ve výši 15 %, kterou napíše na ř. 57, 58 a 60. Z vypočtené daně si pan Novák odečte slevu na poplatníka ve výši 23.640,- Kč (ř. 64) a výslednou daň zaznamená na ř. 71 a 74. Z potvrzení ze zaměstnání dále opíše na ř. 84 skutečně sraženou zálohu na daň, o kterou poníží daňovou povinnost uvedenou na ř. 74 a výslednou částku napíše do ř. 91.

Pan Novák zpracováním daňového přiznání k DPFO zjistil, že je povinen doplatit na dani z příjmů fyzických osob částku 9.600,- Kč. Doplatek na dani je splatný ve lhůtě pro podání daňového přiznání k DPFO za zdaňovací období 2011, tj. do 2. dubna 2012.

K daňovému přiznání musí pan Novák přiložit jako přílohy tiskopis přílohy č. 2, potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2011 a dále může přiložit soupis částek ze zrušeného životního a penzijního pojištění za jednotlivé roky, ve kterých si uplatňoval zaplacené částky jako odečety z daní.

Ke zpracování daňového přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2011 využije poplatník tiskopisu platného pro uvedený rok včetně příslušných platných příloh a pokynů, které jsem pro přehlednost zpracovala do níže uvedené tabulky.

Pro zdaňovací období roku 2011	Číslo typu tiskopisu	Číslo vzoru tiskopisu
Daňové přiznání k DPFO	25 5405	18
Příloha č. 1	25 5405/P1	7
Příloha č. 2	25 5405/P2	7
Pokyny k vyplnění daňového přiznání k DPFO	25 5405	19

Tabulka č. 1 Přehled číselného označení typu tiskopisu k DPFO pro zdaňovací období roku 2011, včetně příslušných příloh a čísel vzorů

Příklad č. 5

V roce 2011 pracoval celý rok pan Novák souběžně pro 2 zaměstnavatele. U zaměstnavatele č. 1 podepsal prohlášení, u zaměstnavatele č. 2 nepodepsal prohlášení. Pan Novák má jedno dítě, na které si uplatňuje daňové zvýhodnění

u svého zaměstnavatele č. 1. Dále si pan Novák bude uplatňovat odečet částek zaplacených v roce 2011 na životním pojištění, penzijní připojištění a odečet úroků z úvěru poskytnutého na koupi domu, ve kterém bydlí spolu s manželkou a synem.

V roce 2011 měl pan Novák od zaměstnavatele č. 1:

- úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků vyplacených do 31. ledna 2012 ve výši 387.610,- Kč,
- úhrn povinného pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe z příjmů zaměstnance (§ 6 odst. 13 ZDP) ve výši 131.789,- Kč,
- základ daně 519.399,- Kč,
- skutečně sražené zálohy na daň z příjmů ve výši 42.771,- Kč,
- úhrn vyplacených daňových bonusů ve výši 0,- Kč.

U zaměstnavatele č. 2 měl pan Novák v roce 2011:

- úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků vyplacených do 31. ledna 2012 ve výši 30.000,- Kč,
- úhrn povinného pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe z příjmů zaměstnance (§ 6 odst. 13 ZDP) ve výši 0,- Kč,
- základ daně 30.000,- Kč,
- skutečně sražené zálohy na daň z příjmů ve výši 4.500,- Kč.

V roce 2011 zaplatil na životním pojištění 12.332,- Kč, na penzijním připojištění 10.000,- Kč (bez snížení o 6.000,- Kč) a na úrocích z úvěru 34.320,- Kč.

Postup vyplnění daňového přiznání:

Pan Novák si částky z potvrzení o příjmech od obou zaměstnavatelů sečte a přenesse do daňového přiznání (na ř. 31 úhrn příjmů, na ř. 32 úhrn povinného pojistného, na ř. 34 dílčí základ daně a ten přenesse na ř. 36, 36a). Vzhledem k tomu, že pan Novák nemá jiné příjmy přenesse částku z ř. 36a jako základ daně na ř. 42 a 45. Poté si vyplní uplatňované odčitatelné položky na zaplacené úroky z úvěru (ř. 47), na penzijní připojištění, u kterého musí snížit částku z potvrzení o 6.000,- Kč (ř. 48) a na životní pojištění (ř. 49). Součet těchto odčitatelných položek uvede

do ř. 54, pak si je odečte od základu daně, výsledek zapíše do ř. 55 a 56, kde částku zaokrouhlí na celá sta Kč nahoru. Z ř. 56 spočítá daň ve výši 15 %, kterou napíše na ř. 57, 58 a 60. Z vypočtené daně si pan Novák odečte slevu na poplatníka ve výši 23.640,- Kč (ř. 64) a výslednou daň zaznamená na ř. 71. Vzhledem k tomu, že pan Novák uplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společné domácnosti uvede údaje o dítěti v tabulce č. 2 daňového přiznání a ve sloupci 3 uvede počet měsíců, po které bylo dítě vyživováno, tj. v našem případě 12 měsíců. Na ř. 72 uvede výši daňového zvýhodnění, které činí pro rok 2011 na jedno dítě 11.604,- Kč, dále tuto částku odečte od daně po uplatnění slev (ř. 71) a výslednou daň uvede na ř. 74. Z obou potvrzení ze zaměstnání dále opíše na ř. 84 součet skutečně sražených záloh na daň z příjmů, o kterou následně poníží daňovou povinnost uvedenou na ř. 74 a výslednou částku napíše do ř. 91. Panu Novákovi vyšla částka – 7.665,- Kč, což znamená, že se jedná o přeplatek na dani, který bude na žádost panu Novákovi vrácen.

Výsledný přeplatek vznikl poplatníkovi z důvodu, že si uplatňoval odečitatelné položky na dani na zaplacené úroky z úvěru, na zaplacené životní pojištění a na zaplacené příspěvky na penzijní připojištění, čímž si snížil daňový základ a tím i výslednou daňovou povinnost.

K daňovému přiznání musí pan Novák přiložit jako přílohy obě potvrzení o příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2011, potvrzení o zaplaceném pojistném na životní pojištění, potvrzení o platbách příspěvků na penzijní připojištění a potvrzení o zaplacených úrocích za rok 2011. Smlouvu o úvěru a list vlastnictví už nemusí pan Novák dokládat, protože se jedná o úroky z úvěru, které si na finančním úřadě uplatňoval jako odečety na dani již v předchozích letech a příslušnou smlouvu o úvěru a list vlastnictví už má založenou ve spise.

Příklad č. 6

1. varianta – příjem podnikatele ve výši 200.000,- Kč za rok.
2. varianta – příjem podnikatele ve výši 700.000,- Kč za rok.

K následujícímu příkladu jsem si nejprve vytvořila několik přehledných tabulek, do kterých jsem vypsala od roku 2007 až do roku 2011 č. vzorů tiskopisů k DPFO a pokynů, výši procentních výdajů z příjmů u podnikatelů provozující řemeslnou činnost, výši sazby daně a výši slev na dani platných v jednotlivých letech. Tyto údaje jsou potřebné pro zpracování příkladu dle zadání, tj. pro správné zvolení tiskopisu za příslušné zdaňovací období, pro správné uplatnění výše procentních výdajů z příjmů, výše daně a výše slev na poplatníka za dané zdaňovací období.

Rok	Tiskopis daňového přiznání k DPFO č. vzoru	Pokyny k vyplnění daňového přiznání č. vzoru	Příloha č. 1, č. vzoru
2007	14	15	3
2008	15	16	4
2009	16	17	5
2010	17	18	6
2011	18	19	7

Tabulka č. 2 Přehled číselných označení vzorů tiskopisů daňových přiznání a pokynů k vyplnění od roku 2007 do roku 2011

Rok	Výdaje ve výši
2007	60 %
2008	60 %
2009	80 %
2010	80 %
2011	80 %

Tabulka č. 3 Výše procentních výdajů z podnikání dle § 7 písm. 1 b) ZDP v řemeslné činnosti od roku 2007 do roku 2011

Rok	Výše sazby daně	Částka slevy na dani na poplatníka
2007	12 % až 32 %	7.200,- Kč
2008	15 %	24.840,- Kč
2009	15 %	24.840,- Kč
2010	15 %	24.840,- Kč
2011	15 %	23.640,- Kč

Tabulka č. 4 Výše sazby daňové povinnosti a slevy na poplatníka od roku 2007 do roku 2011

Následně jsem zpracovala daňová priznání k DPFO za jednotlivá zdaňovací období od roku 2007 do roku 2011, dle příjmů podnikatele provozujícího řemeslnou činnost při uplatňování výdajů procentem z příjmů. Jednalo se o 2 varianty příjmů, stejných v jednotlivých zdaňovacích obdobích, které uvádím v zadání příkladu č. 6. Vypočítanou výši daňové povinnosti jsem vyznačila do přehledné tabulky.

Za zdaňovací období	Daň z příjmů podnikatele ve výši 200.000,- Kč	Daň z příjmů podnikatele ve výši 700.000,- Kč
2007	7.296,- Kč	41.212,- Kč
2008	0,- Kč	17.160,- Kč
2009	0,- Kč	0,- Kč
2010	0,- Kč	0,- Kč
2011	0,- Kč	0,- Kč

Tabulka č. 5 Vypočtená daňová povinnost podnikatele, provozujícího řemeslnou činnost, z příjmů 200.000,- Kč a 700.000,- Kč, při uplatňování výdajů procentem z příjmů za zdaňovací období od roku 2007 do roku 2011

Ze zpracovaných daňových priznání, které tvoří přílohu č. 13 až 22 diplomové práce, jsem zjistila, že poplatník z příjmy 200.000,- Kč zaplatil v roce 2007 daň ve výši 7.296,- Kč. V ostatních letech neměl povinnost platit daň tzn. že vypočtená daň byla ve výši 0,- Kč. Výše daňové povinnosti byla ovlivněna především skutečností, že v roce 2007 byl stanoven minimální základ daně pro podnikatele,

který činil 120.800,- Kč za 12 kalendářních měsíců. Poplatník si tak zvýšil základ daně pro výpočet daňové povinnosti a od vypočtené daně si poté odečetl slevu na poplatníka, která činila pro rok 2007 částku ve výši 7.200,- Kč. Od roku 2008 už nebyl pro poplatníky stanoven minimální základ daně a také došlo ke zvýšení slevy na poplatníka.

Poplatníka z příjmy 700.000,- Kč zaplatil v roce 2007 po odečtení slevy daň ve výši 41.212,- Kč. Pro poplatníka při výpočtu daně nebylo rozhodující, že v roce 2007 byl stanoven minimální základ daně, protože vypočtený základ daně z podnikání měl vyšší. Rozhodující pro výši daňové povinnosti bylo jednak, že za rok 2007 si mohl poplatník uplatnit paušální výdaje jen ve výši 60 % a dále skutečnost, že v roce 2007 byla stanovena progresivní sazba daně od 12 % do 32 % dle výše základu daně. Vzhledem k tomu, že poplatník měl základ daně ve výši 280.000,- Kč, byla mu z částky do 121.200,- Kč počítána daň ve výši 12 %, z částky nad 121.200,- Kč do 218.400,- Kč daň ve výši 19 % a z částky nad 218.400,- Kč daň ve výši 25 %. Z výpočtu lze říci, že poplatník na dani v roce 2007 odvedl v průměru 17,29 % sazby daně. V roce 2008 zaplatil poplatník daň ve výši 17.160,- Kč, což bylo o 24.052,- Kč méně, než zaplatil na dani v roce 2007 ze stejného základu daně. Výši daně ovlivnila jednak zavedení jednotné sazby daně ve výši 15 % pro všechny, bez rozdílu výše příjmů a zvýšení slevy na poplatníka ze 7.200,- Kč na 24.840,- Kč. Za zdaňovací období 2009, 2010 a 2011 neměl poplatník povinnost platit daň, tzn. že vypočtená daň byla ve výši 0,- Kč. Vliv na skutečnost, že vypočtená daň byla nulová, mělo především zvýšení paušálního výdaje z 60 % na 80 %, čímž si poplatník snížil základ daně. Vypočtená daň tak byla nižší a po odečtení slevy na poplatníka činila výsledná daň 0,- Kč. Vliv na výši daně u podnikatele z výše uvedenými příjmy neměla ani skutečnost, že v roce 2011 došlo ke snížení slevy na poplatníka o 1.200,- Kč za rok, tj. na 23.640,- Kč.

Na základě zpracovaných daňových přiznání jsem dospěla ke zjištění, že podnikatel nejvíce peněz na daních odvedl v roce 2007. Naopak nejméně peněz na daních odvedl za poslední tři zdaňovací období, kdy neměl žádnou daňovou povinnost. Nejvýhodnější pro podnikatele tedy bylo, z hlediska odvodu daní, zdaňovací období roku 2009, 2010 a 2011, kdy podnikatel s příjmy 200.000,- Kč

i podnikatel s příjmy 700.000,- Kč měli stejnou daňovou povinnost ve výši 0,- Kč, tzn. že do státního rozpočtu na dani z příjmu neodvedli ani korunu.

Daňově zatíženi byli nejvíce poplatníci s vysokými příjmy v roce 2007, protože v daném roce platila progresivní sazba daně, která činila až 32 % z částky převyšující základ daně ve výši 331.200,- Kč, tzn., že částka základu daně, která převyšovala 331.200,- Kč byla zdaněna 32 %. V daném roce daňově nejvíce zatíženi nebyli jen poplatníci s vysokými příjmy, ale také podnikatelé s nízkými příjmy v roce 2007, protože si museli spočítat daň s minimálního základu daně a pokud si uplatňovali jen slevu na poplatníka, pak měli povinnost zaplatit daň, která činila z minimálního základu daně částku ve výši 7.296,- Kč.

9 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Cílem výzkumného šetření je ověřit si, zda výše daňové povinnosti u podnikatele byla je za posledních 5 let stejná.

9.1 STANOVENÍ PROBLÉMU A CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Stanovení problému je první fází pedagogického výzkumu. „*Problém by měl být formulován zcela konkrétně, jednoznačně a pokud možno v tázací formě.*“¹⁵⁸

Ve výzkumném šetření budu zkoumat výši daně u podnikatelů provozujících řemeslnou činnost za posledních 5 let, tj. od roku 2007 do roku 2011, kteří měli v jednotlivých letech stejně vysoké příjmy ve výši 700.000,- Kč za rok a využili možnosti uplatnění výdajů procentem z příjmů. Vzhledem k tomu, že je při stanovení problému vhodné vyjádřit problém otázkou, formulovala jsem problém následující otázkou. **Byla výše daně, kterou zaplatil podnikatel při stejných příjmech v jednotlivých letech stejná?**

Studiem zákonů o dani z příjmů platných pro rok 2007 až 2011 jsem zjistila, jaké výše paušálních výdajů z příjmů si mohl daňový subjekt, podnikající na základě živnostenského oprávnění na ohlášenou řemeslnou činnost, uplatnit. Dále jsem zjistila výši sazby daně a výši slevy na poplatníka v jednotlivých letech. Jednalo se o údaje nezbytné pro získání konečných dat pro výzkumné šetření. Data jsem získala pomocí vlastních výpočtů, které jsem provedla v kapitole č. 8 v příkladu č. 6. Na základě těchto výpočtů jsem zjistila, jaké částky odvedl na dani poplatník s příjmy 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů paušálem. Vypočtené údaje jsem přenesla do tabulky. V této fázi jsem získala dostatek potřebných informací pro stanovení hypotézy.

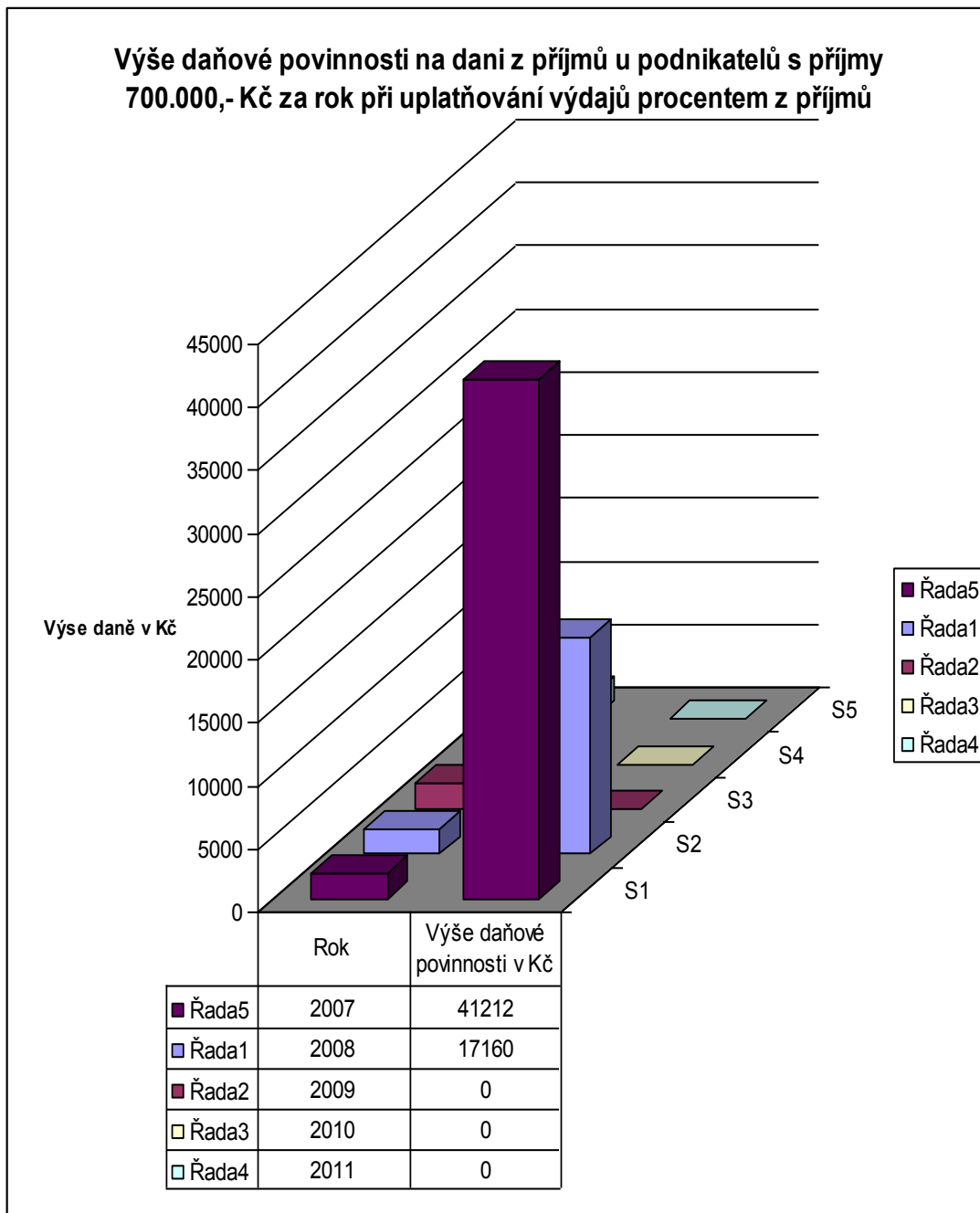
¹⁵⁸ CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 10

9.2 METODA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Pro provedení výzkumného šetření jsem si zvolila metodu kvantitativní. Jak už termín naznačuje, kvantitativní výzkum se spoléhá především na shromažďování a analýzu numerických informací. Veškerá potřebná data jsem získala prostřednictvím vlastních výpočtů uvedených v kapitole č. 8 v příkladu č. 6, na základě kterých jsem zjistila, jakou částku odvedl na dani poplatník s příjmy 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů paušálem. Získané informace jsem pro přehlednost zaznamenala do níže uvedené tabulky a znázornila pomocí grafu.

Rok	Výše daňové povinnosti v Kč
2007	41212
2008	17160
2009	0
2010	0
2011	0

Tabulka č. 6 Výše daňové povinnosti na dani z příjmů u podnikatelů s příjmy ve výši 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů procentem z příjmů

Graf č. 1 Výše daňové povinnosti na dani z příjmů u podnikatelů s příjmy 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů procentem z příjmů

V této fázi jsem nashromáždila dostatek potřebných informací, na základě, kterých provedu formulaci hypotézy a zvolím si způsob pro ověření hypotézy.

9.3 STANOVENÍ A OVĚŘENÍ HYPOTÉZY

Po stanovení problému a získání potřebných informací je další významnou fází vědeckého výzkumu formulace hypotézy, kterou si ověříme pomocí statistické metody. Pro ověření hypotézy jsem si zvolila statistický test dobré shody chí-kvadrát. „Hypotézami rozumíme pokusné, předběžné, prozatímní odpovědi na položené otázky (problémy). Hypotéza je tvrzení, které je vyjádřeno oznamovací větou.“¹⁵⁹

Ze získaných údajů jsem zjistila, že za posledních 5 let zaplatil podnikatel s ročními příjmy ve výši 700.000,- Kč při uplatňování výdajů paušálem na dani v přepočtu celkem 58.372,- Kč. Tato částka byla rozdělena do jednotlivých let tak, jak uvádím v tabulce č. 7 uvedené níže. Ve sloupci „Očekávaná četnost O“ jsem zadala hodnoty ze zpracovaných daňových přiznání za jednotlivé roky. Do sloupce 3 „Pozorovaná četnost P“ jsem zadala průměrnou hodnotu dle výpočtu celkové daňové povinnosti za 5 let. Ověřovala jsem, zda výše odvodů na daních u podnikatele jsou stejné v období posledních 5 let.

Ověřovala jsem, zda poplatník provozující podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění na ohlášenou řemeslnou činnost, který měl každý rok příjmy ve stejné výši a uplatňoval si z nich výdaje procentem, měl v posledních pěti letech stejnou daňovou povinnost.

Zvolila jsem si test významnosti – test dobré shody chí-kvadrát. Na základě testu dobré shody chí-kvadrát chci rozhodnout, zda výše daně, kterou zaplatil poplatník, je v jednotlivých letech stejná, anebo zda v některých letech je daň rozdílná.

Nejdříve jsem si formulovala nulovou a alternativní hypotézu. Alternativní hypotéza je označovaná H_A a nulová hypotéza je označována H_0 .

H_0 : Četnosti výše daně z příjmů poplatníka jsou v jednotlivých letech stejné.

H_A : Četnosti výše daně z příjmů poplatníka se v jednotlivých letech liší.

Nulovou hypotézu budu testovat na hladině významnosti $\alpha = 0,05$.

---

¹⁵⁹ CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 11

Rok	Pozorovaná četnost P	Očekávaná četnost O	P - O	(P - O) ²	$\frac{(P - O)^2}{O}$
2007	41212	11674,4	29537,6	872469813,8	74733,5892
2008	17160	11674,4	5485,6	30091807,36	2577,5892
2009	0	11674,4	-11674,4	136291615,4	11674,4
2010	0	11674,4	-11674,4	136291615,4	11674,4
2011	0	11674,4	-11674,4	136291615,4	11674,4
	Σ 58372	Σ 58372			Σ 112334,3784

Tabulka č. 7 Výše daňové povinnosti poplatníka v jednotlivých letech

Na základě testování nulové hypotézy se rozhodnu o přijetí nebo odmítnutí výše uvedených hypotéz a to následujícím postupem: vypočítám si tzv. testové kritérium chí-kvadrát x^2 dle níže uvedeného vzorce pro výpočet.

$$x^2 = \sum \frac{(P - O)^2}{O}$$

$$x^2 = 112334,3784$$

Tato vypočítaná hodnota testového kritéria x^2 je ukazatelem rozdílu mezi pozorovanou a očekávanou četností. Abych se mohla rozhodnout o platnosti nulové hypotézy, musím si vypočítanou hodnotu testového kritéria porovnat s tzv. kritickou hodnotou, kterou nalezneme ve statistických tabulkách, jejichž kopie tvoří přílohu č. 23 diplomové práce. „*Příslušnou kritickou hodnotu hledáme vždy pro určitou (zvolenou) hladinu významnosti a určitý počet stupňů volnosti.*“¹⁶⁰ V našem případě jsme si zvolili hladinu **významnosti 0,05** (5 %), se kterou pracujeme ve většině pedagogických výzkumů. „*Hladina významnosti je pravděpodobnost,*

¹⁶⁰ CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 83

že neoprávněně (nesprávně) odmítneme nulovou hypotézu.¹⁶¹ Dále jsme zjistili na základě tabulky č. 7 počet stupňů volnosti, který v našem případě činí **4 stupně volnosti**. „Počet stupňů volnosti závisí u testu dobré shody chí-kvadrát na počtu řádků v tabulce, z níž bylo kritérium chí-kvadrát vypočítáno.“¹⁶² „Počet stupňů volnosti je počet řádků tabulky, kterým by bylo možno teoreticky přiřknout libovolnou hodnotu a přitom dodržet stanovený sloupcový součet.“¹⁶³

Ve statistických tabulkách jsem zjistila, že kritická hodnota chí-kvadrát pro hladinu významnosti 0,05 a 4 stupňů volnosti je 9,488.

Vypočítaná hodnota testového kritéria $x^2 = 112334,3784$ je větší než kritická hodnota $x^2_{0,05}(4) = 9,488$, a proto **odmítáme nulovou hypotézu** a musíme přijmout hypotézu alternativní. Výše daně z příjmů nejsou v jednotlivých letech stejné.

---

¹⁶¹ CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 83

¹⁶² CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 83 - 84

¹⁶³ CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1, s. 84

ZÁVĚR

Popsaná problematika zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob vychází především z primárních legislativních zdrojů. Tato práce nám měla objasnit nejen samotné zpracování daňového přiznání k DPFO, ale i povinnosti týkající se podání daňového přiznání a dodržování příslušných lhůt pro podání, lhůt pro úhradu daně z příjmů včetně případných sankcí při jejich nedodržení. Seznámí čtenáře se základními náležitostmi daňového přiznání, s možnostmi podání písemností v daňovém řízení, s využitím elektronické komunikace s daňovou správou včetně postupu pro řádné vyplnění a odeslání elektronické písemnosti správci daně. Vysvětlit změny v daňovém řízení s účinností daňového řádu, nové pojmy, postupy správce daně při vyměření řádného a dodatečného daňového přiznání k DPFO, vedení spisu, doručování písemností, sepisování protokolů, průběh místních šetření a insolvenčního řízení. Snažila jsem se ve své práci poskytnout co nejvíce informací týkajících se zpracování a podání daňového přiznání k DPFO a průběhu daňového řízení, aby čtenář z práce zjistil, kdo je povinen podat daňového přiznání k DPFO, kdo naopak daňové přiznání podávat nemusí, jaké jsou lhůty pro podání, kdy je splatná daňová povinnost, jaké může mít sankce při pozdním plnění povinností a hlavně, aby mohl pomocí názorných příkladů zvládnout zpracování vlastního daňového přiznání v případě, že by měl povinnost podat daňové přiznání k DPFO na finančním úřadě nebo chtěl jen této možnosti využít.

V diplomové práci jsem vypracovala vzorové příklady na různé situace, na základě kterých má poplatník povinnost podat daňové přiznání k DPFO. První příklad jsem zpracovala jako vzorový příklad pro podání daňového přiznání k DPFO za rok 2011, kdy poplatník s příjmy ze zaměstnání, zrušil v roce 2011 životní a penzijní pojištění, přičemž si v předchozích letech uplatňoval částky zaplacených příspěvků na životní a penzijní pojištění jako odečet z daní. Na příkladu jsem názorně popsala zpracování daňového přiznání k DPFO při zrušení penzijního a životního pojištění. Poplatník se tak může podle vzorového příkladu a především podle zpracovaného daňového přiznání, které tvoří přílohu č. 11 diplomové práce, nechat vést při vyplňování vlastního daňového přiznání v případě, že mu nastane obdobná situace. Zvolila jsem si právě příklad na zrušení životního a penzijního pojištění, protože v současné době se v praxi setkávám stále více s případy,

kdy poplatník alespoň jedno z těchto pojištění zrušil a byl povinen podat daňové přiznání k DPFO.

Další příklad jsem zpracovala pro poplatníky, kteří mají během roku souběžné více zaměstnavatelů. Konkrétně se jednalo o poplatníka, který byl zaměstnán ve školství a měl ve zdaňovacím období 2011 současně dva zaměstnavatele. Příklad jsem zpracovala do daňového přiznání platného pro zdaňovací období roku 2011 a také jsem pro názornou představu ke zpracovanému daňovému přiznání k DPFO, které tvoří přílohu č. 12 této práce, vypracovala a přiložila konkrétní povinné přílohy vztahující se přesně k zadání příkladu, které je nutno k daňovému přiznání k DPFO přiložit. Myslím si, že pedagogičtí pracovníci mají často zkušenost s prováděním své pedagogické činnosti pro více institucí, proto se domnívám, že by mohli v příkladu nalézt pomůcku při vyplňování vlastního daňového přiznání k DPFO. Samozřejmě jako pomůcku mohou tento příklad použít poplatníci zaměstnaní v jakémkoli odvětví v případě, že měli během roku současně více zaměstnavatelů.

Dále jsem se ve své práci zaměřila na zpracování daňových přiznání k DPFO za předcházejících 5 zdaňovacích období. Jednalo se o daňové subjekty s příjmy z podnikatelské činnosti provozované na základě živnostenského oprávnění na ohlášenou řemeslnou činnost, kteří využili možnosti uplatnění výdajů procentem z příjmů. Příjmy jsem zpracovala do daňových přiznání k DPFO platných pro jednotlivá zdaňovací období dle zadání příkladu, která tvoří přílohu č. 13 až 22 diplomové práce. Výsledné částky daně jsem přepsala do přehledné tabulky a porovnála jsem, jakou výši daně měli povinnost podnikatelé odvést do státního rozpočtu v jednotlivých zdaňovacích obdobích od roku 2007 do roku 2011 při zachování stejných příjmů. Z výsledků jsem zjistila, že nejvíce na daních zaplatili poplatníci v roce 2007, takže ve zkoumaném období na tom byli nejhůře. Naopak nejlépe jsou na tom v posledních 3 letech, kdy mají podnikatelé velmi příznivé podmínky pro výši odvodu na daních. Vzhledem k tomu, že jim zákon poskytuje možnost uplatnit si výdaje z podnikání procentem z příjmů u řemeslné činnosti ve výši 80 %, tak většina těchto podnikatelů, po odečtení slevy na poplatníka, neodvádí žádnou daň. Protože není zákonem stanoven minimální základ daně pro podnikatele, kteří by byli povinni v závislosti na počtu měsíců provozování podnikatelské činnosti zaplatit daň, tak většina drobných a středních podnikatelů,

do výše příjmů přibližně 830.000,- Kč za rok a uplatnění výdajů ve výši 80 %, nezaplátí na dani ani korunu, protože po odečtení slevy na poplatníka jim nevznikne povinnost platit daň.

Ze získaných dat, tj. z vypočítaných daňových povinností za zdaňovací období od roku 2007 až 2011, jsem nakonec provedla výzkumné šetření, ve kterém jsem si stanovené hypotézy ověřovala pomocí testu dobré shody chí-kvadrát.

Cílem diplomové práce bylo objasnit zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob včetně vysvětlení daňových povinností týkajících se daně z příjmů, popsat postupy v daňovém řízení, postupy v insolvenčním řízení ve vztahu ke správci daně a na příkladech ilustrovat. Dále porovnat daňové zatížení za posledních 5 let (od roku 2007 až 2011).

Na základě shromážděných poznatků, které jsem získala podrobným studiem zákonů, odborné literatury a vlastní zkušeností z praxe se domnívám, že cíle diplomové práce byly splněny.

Práce je určena pro širokou veřejnost, která by mohla popsané informace v diplomové práci využít pro vlastní potřebu v případě zpracování a podání daňového přiznání k DPFO.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZSDP	Zákon o správě daní a poplatků
DŘ	Daňový řád
ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
ČR	Česká republika
EPO	Elektronické podání
DIS	Datová informační schránka
ZAREP	Zaručený elektronický podpis
ZTP/P	Zdravotně tělesně postižený s průvodcem
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstva práce a sociálních věcí
Sb.	Sbírky
č.	číslo
odst.	odstavce
písm.	písmena
např.	například
tzn.	to znamená
tj.	to je
popř.	popřípadě
ř.	řádek
H _A	alternativní hypotéza
H ₀	nulová hypotéza

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

LEGISLATIVNÍ ZDROJE

Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2012. Ostrava : Sagit, a. s., 2012. ISBN 978-80-7208-899-7.

Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2011. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2011. ISBN 978-80-7263-628-0.

Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2010. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-7263-570-2.

Daňové zákony 2009 podle stavu k 1. 1. 2009. Praha : Sagit, a. s., 2009. ISBN 978-80-7208-727-3.

Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2008. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2008. ISBN 978-80-7263-422-4.

Texty zákonů, Ústava ČR. Listina základních práv a svobod. Úplné znění právních předpisů s názvy paragrafů a věcným rejstříkem. Praha : C. H. Beck, 2011.

Úplné znění daně z příjmů 2007 podle stavu k 1. 1. 2007. Ostrava : Sagit, a. s., 2007. ISBN 80-7208-603-0.

Úplné znění daňového řádu 2011. Ostrava : Sagit, a. s., 2009. ISBN 978-80-7208-765-5.

Úplné znění zákona o poplatcích. Ostrava : Sagit, a. s., 2010. ISBN 978-80-7208-805-8.

Úplné znění zákona o účetnictví 2010. Ostrava : Sagit, a. s., 2010. ISBN 978-80-7208-787-7.

Úplné znění zákona o úpadku a způsobech jeho řešení podle stavu k 1. 4. 2011 (insolvenční zákon). Ostrava : Sagit, a. s., 2011. ISBN 978-80-7208-855-3.

LITERATURA

HOLOUŠOVÁ, D., KROBOTOVÁ, M. *Diplomové a závěrečné práce.* 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1237-3.

CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice.* 2. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1.

KOBÍK, J.; KOHOUTKOVÁ, A. *Daňový řád s komentářem.* 1. vydání. Olomouc : Anag, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-7263-616-7.

KOBÍK, J.; KOHOUTKOVÁ, A. *Orientační průvodce novým daňovým řádem.* Praha : 1.VOX a.s., 2010. ISBN 978-80-86324-87-6.

LICHNOVSKÝ, O.; ONDRÝSEK, R., a kol. *Daňový řád : komentář.* 1. vydání. Praha : C. H. BECK, 2010. ISBN 978-80-7400-331-8.

MACKOVÁ, A.; ŠTĚDRONĚ, B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.* Praha : Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-80-7357-472-7.

VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010.* Praha : 1.VOX a. s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9.

VÁVROVÁ, E. *Zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.* Bakalářská práce, 2010.

SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ A TABULEK

SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ

- Graf č. 1 Výše daňové povinnosti na dani z příjmů u podnikatelů s příjmy 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů procentem z příjmů.

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

- Tabulka č. 1 Přehled číselného označení typu tiskopisu k DPFO pro zdaňovací období roku 2011, včetně příslušných příloh a čísel vzorů
- Tabulka č. 2 Přehled číselných označení vzorů tiskopisů daňových priznání a pokynů k vyplnění od roku 2007 do roku 2011
- Tabulka č. 3 Výše procentních výdajů z podnikání dle § 7 písm. 1 b) ZDP v řemeslné činnosti od roku 2007 do roku 2011
- Tabulka č. 4 Výše sazby daňové povinnosti a slevy na poplatníka od roku 2007 do roku 2011
- Tabulka č. 5 Vypočtená daňová povinnost podnikatele, provozujícího řemeslnou činnost, z příjmů 200.000,- Kč a 700.000,- Kč, při uplatňování výdajů procentem z příjmů za zdaňovací období od roku 2007 do roku 2011
- Tabulka č. 6 Výše daňové povinnosti na dani z příjmů u podnikatelů s příjmy ve výši 700.000,- Kč za rok při uplatňování výdajů procentem z příjmů
- Tabulka č. 7 Výše daňové povinnosti poplatníka v jednotlivých letech

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Vzor sdělení o neexistenci daňové povinnosti
- Příloha č. 2 Vzor výzvy k odstranění vad podání
- Příloha č. 3 Vzor výzvy k odstranění pochybností
- Příloha č. 4 Vzor vyrozumění o převedení přeplatku
- Příloha č. 5 Vzor platebního výměru na pokutu
- Příloha č. 6 Vzor ověřovací doložky na fotokopii daňového přiznání
- Příloha č. 7 Vzor úředního záznamu o tom, kdo je v dané věci úřední osobou
- Příloha č. 8 Vzor veřejné vyhlášky
- Příloha č. 9 Vzor protokolu o ústním jednání
- Příloha č. 10 Vzor protokolu o místním šetření
- Příloha č. 11 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 při dodanění zrušeného životního a penzijního pojištění
- Příloha č. 12 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 při souběhu zaměstnání
- Příloha č. 13 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2007 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 14 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2008 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 15 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2009 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 16 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2010 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 17 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 18 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2007 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 19 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2008 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 20 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2009 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

- Příloha č. 21 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2010 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 22 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem
- Příloha č. 23 Statistická tabulka – II kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát

Příloha č. 1 Vzor sdělení o neexistenci daňové povinnosti

Finanční úřad ve .....

Daňový subjekt:

Jméno a příjmení fyzické osoby	
Bydliště fyzické osoby	
Rodné číslo	

Sdělení o neexistenci daňové povinnosti

V souladu s ustanovením § 136 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění (dále jen DŘ), sděluji, že nemám povinnost podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období _____ .

.....
podpis oprávněné osoby

Příloha č. 2 Vzor výzvy k odstranění vad podání

Finanční úřad v .....

ulice čp/čo

PSČ obec

Dne:

Č.j.:

Vyřizuje:

Telefon:

linka:

Fax:

č.dveří:

Daňový subjekt:

RČ/DIČ:

Jméno a příjmení

Bydliště

PSČ:

V Ý Z V A k odstranění vad podání

Shora uvedený správce daně podle ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) ve věci podání označeného jako ... Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011 pana Petra Nováka, DIČ: CZ 8012122222 a zaevidovaného dne ..... pod č.j. ....

v y z ý v á

k odstranění vad podání spočívajících v:

(konkretizace vad podání)

Lhůta pro odstranění vad podání se stanoví v délce ..... *(lhůta by neměla být kratší 8 dnů)* ode dne doručení této výzvy.

Odůvodnění:

.....

Poučení:

Budou-li vady podání odstraněny ve stanovené lhůtě, bude na toto podání hleděno, jako by bylo učiněno řádně a včas. Nebudou-li vady podání odstraněny, stává se podání uplynutím stanovené lhůty neúčinným (§ 74 odst. 3 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí se nelze samostatně odvolat (§ 109 odst. 2 daňového řádu).

Otisk úředního razítka

podpis úřední osoby

.....
*s uvedením jména, příjmení a pracovního
zařazení*

Příloha č. 3 Vzor výzvy k odstranění pochybností

Finanční úřad v .....

Dne:

ulice čp/čo

PSC obec

Č.j.:

Vyřizuje:

Telefon:

linka:

Fax:

č.dveří:

Daňový subjekt:

RČ/DIČ:

Jméno a příjmení

Bydliště

PSC:

V Ý Z V A k odstranění pochybností

Shora uvedený správce daně podle ustanovení § 89 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) ve věci daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011 shora uvedeného daňového subjektu učiněného dne ..... panem Petrem Novákem, DIČ: CZ 8012122222, které bylo zaevidováno pod č.j. ....

v y z ý v á

k odstranění pochybností o *správnosti/průkaznosti/úplnosti/pravdivosti* podaného přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2011 spočívajících v:

popis konkrétních pochybností .....

Uvedené pochybnosti odstraňte postupem podle § 89 odst. 2 daňového řádu, tedy máte možnost se k těmto pochybnostem vyjádřit, neúplné údaje doplnit, nejasnosti vysvětlit, nepravdivé údaje opravit nebo pravdivost tvrzených údajů prokázat, dále předložte

popis požadovaných dokladů .....

a veškeré další důkazní prostředky, které máte k dispozici tak, aby došlo k odstranění těchto pochybností.

Lhůta pro odstranění uvedených pochybností se stanoví v délce 15 dnů ode dne doručení této výzvy.

Odůvodnění:

zde správce daně rozepíše své pochybnosti, ke kterým se má DS vyjádřit .....

Poučení:

Neodstraní-li daňový subjekt ve výzvě sdělené pochybnosti nebo nedodrží-li výzvou stanovenou lhůtu, tedy neposkytne-li daňový subjekt potřebnou součinnost k odstranění pochybností, může správce daně stanovit daň podle pomůcek (§ 90 odst. 4 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí se nelze samostatně odvolat (§ 109 odst. 2 daňového řádu).

Otisk úředního razítka

podpis úřední osoby
.....
*s uvedením jména, příjmení a pracovního
zařazení*

Příloha č. 4 Vzor vyrozumění o převedení přeplatku

Finanční úřad v .....

ulice čp/čo

PSČ obec

Dne:

Číslo jednací:

Vyřizuje:

Telefon:

linka:

Fax:

č.dveří:

Daňový subjekt:

Jméno a příjmení

Bydliště

PSČ:

DIČ: CZ

V Y R O Z U M Ě N Í o převedení přeplatku

Shora uvedený správce daně podle ustanoveními § 154 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále "daňový řád") vyrozumívá výše uvedený daňový subjekt o převedení přeplatku z úřední povinnosti podle ustanoveními § 154 odst. 2 daňového řádu takto:

Váš přeplatek na dani z příjmů fyzických osob ve výši ..... Kč vykázany u správce daně Finanční úřad ve ....., převádíme na účet daně z ..... vedeného u téhož správce daně v celkové výši ..... Kč.

Otisk úředního razítka

podpis úřední osoby

.....
*s uvedením jména, příjmení a pracovního
zařazení*

Příloha č. 5 Vzor platebního výměru na pokutu

Finanční úřad v .....

ulice čp/čo

PSČ obec

Dne:

Č.j.:

Vyřizuje:

Telefon:

linka:

Fax:

č.dveří:

Daňový subjekt:

RČ/DIČ:

Jméno a příjmení

Bydliště

PSČ:

PLATEBNÍ VÝMĚR **na pokutu za opožděné tvrzení daně**

Shora uvedený správce daně rozhodl podle § 250 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) o uložení pokuty výše uvedenému daňovému subjektu podle § 250 odst. 1 písm. a) daňového řádu, za opožděné podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011

Ve výši
slovy PĚTSET Kč.

500.00 Kč,

Podle § 250 odst. 5 daňového řádu je pokuta splatná do 30 dnů ode dne oznámení platebního výměru, na účet shora uvedeného správce daně

Číslo:

IBAN:

Konstantní symbol:

Variabilní symbol:

Pokud nebude hrazeno jiným způsobem podle § 163 daňového řádu.

Odůvodnění:

Lhůta pro podání daňového přiznání uplynula dne 02. 04. 2012
(§ 136 odst. 1 daňového řádu).

Daňové přiznání bylo podáno pod č. j. ....

dne 12. 04. 2012, tj. 10 dnů po stanovené lhůtě. Na jeho základě byla vyměřena

daň z příjmů fyzických osob ve výši

0.00 Kč,

kteřá je základem pro výpočet pokuty podle § 250 odst. 1 písm. a) daňového řádu.

Výpočet pokuty:

1. stanovená daň	0.00 Kč
2. sazba pokuty (§ 250 odst. 1 písm. a) daňového řádu	0,05 %
3. počet dnů prodlení následujících po 5 pracovních dnech od stanovené lhůty pro podání daňového přiznání	2
4. vypočtená částka (ř. 1 x ř. 2/100 x ř. 3), zaokrouhlená na celé Kč nahoru, max. 5 % z ř. 1	0.00 Kč
5. výše pokuty za opožděné tvrzení daně částka ze ř. 4, minimálně však 500 Kč podle § 250 odst. 3 daňového řádu, maximálně 300 000 Kč podle § 250 odst. 4 daňového řádu	500.00 Kč

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se může příjemce rozhodnutí odvolat ve lhůtě do 30 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání je nepřipustné směruje-li jenom proti odůvodnění rozhodnutí. Odvolání se podává u správce daně, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno. Podané odvolání nemá odkladný účinek (§ 109 daňového řádu).

Otisk úředního razítka

podpis úřední osoby
.....
*s uvedením jména, příjmení a pracovního
zařazení*

Příloha č. 6 Vzor ověřovací doložky na fotokopii daňového přiznání

Příloha č. 7 Vzor úředního záznamu o tom, kdo je v dané věci úřední osobou

Finanční úřad ve .....

Číslo jednací: .....

Daňový subjekt:

Jméno a příjmení

Adresa bydliště

PSČ

DIČ: CZ

Věc: Úřední záznam o pořízení listiny, vydání ověřovací doložky
podle ustanovení § 63 a § 67 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád,
ve znění pozdějších předpisů

Na základě žádosti ze dne ..... byl/a

pořízen/a opis, kopie, výpis .....

vydána ověřovací doložka .....

Listiny převzal/a osobně ..... dne .....

na základě plné moci.

Listiny byly zaslány poštou.

Ve ..... dne .....

Podpis

.....
Jméno a příjmení zaměstnance pro správu daní

Příloha č. 8 Vzor veřejné vyhlášky

Finanční úřad ve .....

(Sídlo FÚ)

Dne:

Číslo jednací:

Vyřizuje:

Telefon:

Fax:

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Podle § 49 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád,

Finanční úřad ve ..... oznamuje, že písemnost

č. j.: .....

adresovaná příjemci:

Jméno a příjmení

Bydliště

Rok narození:

je uložena na podatelně Finančního úřadu ve ....., kancelář č. ....

Písemnost je možno vyzvednout

v pondělí a ve středu od 8:00 do 11:30 a od 12:30 do 17:00,

v úterý, čtvrtek a pátek od 8:00 do 11:30 a od 12:30 do 13:30.

Upozorňujeme na skutečnost, že pokud si daňový subjekt uvedenou písemnost nevyzvedne do 15 dnů ode dne vyvěšení této veřejné vyhlášky, považuje se poslední den této lhůty za den doručení uložené písemnosti.

otisk úředního razítka

Podpis

.....
Jméno a příjmení
funkce

Vyvěšeno dne:

Sejmuto dne:

Příloha č. 9 Vzor protokolu o ústním jednání

Finanční úřad v .....

(sídlo FÚ)

Číslo jednací:

PROTOKOL

o ústním jednání při správě daní podle ustanovení § 60 až § 62 zákona
č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“)

Místo jednání (adresa):

Datum a čas zahájení:

v

hodin

Daňový subjekt

Jméno a příjmení fyzické osoby:

DIČ:

Místo pobytu:

Zástupce daňového subjektu

Jméno, příjmení, titul:

Průkaz

totožnosti:/Datum narození:

Zastupování na základě:

Třetí osoba

Jméno, příjmení, titul:

Průkaz

totožnosti:/Datum narození:

Adresa:

Vztah k daňovému subjektu:

Úřední osoby

Jméno, příjmení, titul:

Zproštění mlčenlivosti vůči správci daně/jiné osobě:

(samostatná příloha protokolu)

Předmět jednání-

Např. : seznámení daňového subjektu s výsledkem kontrolního zjištění, ...

Poučení udělená v souladu s DŘ:

- osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují (§ 6 odst. 2 DŘ),
- daňového řízení vedeného (vyhledávací činnosti vedenou) správcem daně se účastní kromě úředních osob, osoby zúčastněné na správě daní. Všechny osoby zúčastněné na správě daní jsou povinny na vyzvání úřední osoby prokázat svoji totožnost (§ 23 odst. 1 DŘ),
- správce daně může pořídit o úkonech, o kterých se podle zákona pořizuje protokol, obrazový nebo zvukový záznam, který je přílohou protokolu (§ 60 odst. 2 DŘ)
- součástí protokolu jsou rozhodnutí vyhlášená při jednání. Rozhodnutí vyhlášená při jednání, kterým se vyzývá příjemce rozhodnutí k uplatnění práva nebo ke splnění povinností, se doručuje předáním stejnopisu protokolu; tento protokol nemusí obsahovat otisk úředního razítka se státním znakem (§ 61 odst. 1 a 2 DŘ),
- osoby zúčastněné na úkonu mají právo podávat návrhy nebo výhrady směřující proti obsahu protokolu (§ 60 odst. 3 DŘ),
- odepření podpisu a důvody tohoto odepření se v protokolu zaznamenají. Odepření podpisu nebo vzdání se před podpisem protokolu bez dostatečného důvodu nemá vliv na použitelnost protokolu jako důkazního prostředku (§ 62 odst. 4 DŘ),
- náklady řízení, které vznikly osobě zúčastněné na správě daní, nebo ke kterým byla osoba zúčastněná na správě daní povinna, se řídí ustanovením § 107 DŘ,
- daňový subjekt může správce daně nebo jinou osobu zúčastněnou na správě daní zprostit povinnosti mlčenlivosti ohledně údajů, které se ho týkají, a údajů, které byly využity při dokazování jeho povinností při správě daní, s uvedením rozsahu údajů a účelu zproštění (§ 52 odst. 2 DŘ).
- osoby zúčastněné na správě daní a úřední osoby jsou povinny za podmínek stanovených tímto nebo jiným zákonem zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti se správou daní dozvěděly. To neplatí pro daňový subjekt, pokud jde o informace získané nebo použité při správě jeho daní (§ 9 odst. 1 a § 52 odst. 1 DŘ),
- porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost se fyzická osoba dopustí přestupku, za který lze uložit pokutu do 500 000 Kč (§ 246 odst. 1 a 2 DŘ),
- Správce daně může uložit pořádkovou pokutu do 50 000,- Kč tomu, kdo při jednání vedeném správcem daně závažně ztěžuje průběh řízení tím, že ..... (§ 247 odst. 1 a § 249 DŘ).

Vyjádření poučených osob: (udělenému poučení rozumí)

.....
Podpis poučených osob

Průběh jednání :

(označení dokladů a jiných listin odevzdaných při jednání nebo podstatný obsah listin předložených k nahlédnutí)

.....
.....

Všechny písemnosti předložené při tomto ústním jednání byly v pořádku vráceny, kromě následujících písemností:

V průběhu jednání se vzdálil:/nikdo nevzdálil.
(použití a umístění tohoto textu závisí na konkrétní situaci v průběhu jednání)

Návrhy, vyjádření nebo výhrady směřující proti obsahu protokolu

Vyjádření úřední osoby k uplatněným návrhům nebo výhradám:
(samostatná/é příloha/y protokolu)

Provedené opravy či změny v protokolu:

Protokol byl v průběhu jednání hlasitě diktován/před podepsáním hlasitě přečten a vyznačeny v něm všechny návrhy, výhrady, vyjádření k nim, opravy či změny.

Počet stran protokolu:

Počet stran příloh:

Protokol byl podepsán všemi přítomnými osobami a jednání bylo ukončeno dne..... v .....hodin.

Podpisy osob zúčastněných na jednání

.....

daňový subjekt

(zástupce daňového subjektu)

.....

třetí osoba

.....

úřední osoba

Důvod odepření podpisu:

Stejnopis protokolu byl předán daňovému subjektu/zástupci daňového subjektu, s nímž bylo ústně jednáno.

podpis stvrzující převzetí stejnopisu protokolu:

Příloha č. 10 Vzor protokolu o místním šetření

Finanční úřad ve .....

Číslo jednací:

PROTOKOL

o místním šetření podle § 80 až § 84 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“), sepsaný podle ustanovení § 60 až § 62 DŘ

Místo jednání:

Datum a čas zahájení: v   hodin

Osoba zúčastněná úkonu (postavení):

Daňový subjekt

Jméno a příjmení fyzické osoby:

DIČ:

Průkaz totožnosti:

Místo pobytu:

Zástupce daňového subjektu

Jméno, příjmení, titul:

Průkaz totožnosti:

Datum narození:

Zastupování na základě:

Třetí osoba/odborný konzultant

Jméno, příjmení, titul:

Průkaz totožnosti:

Datum narození:

Adresa:

Vztah k daňovému subjektu:

Úřední osoba

Jméno, příjmení, titul:

Předmět jednání:

Poučení udělená v souladu s DŘ:

- osoba zúčastněná na správě daní je povinna na vyzvání úřední osoby prokázat svou totožnost (§ 23 odst. 1 DŘ),
- osoby zúčastněné na správě daní a úřední osoby jsou povinny za podmínek stanovených tímto nebo jiným zákonem zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti se správou daní dozvěděly. To neplatí pro daňový subjekt, pokud jde o informace získané nebo použité při správě jeho daní (§ 9 odst. 1 a § 52 odst. 1 DŘ),
- porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost se fyzická osoba dopustí přestupku, za který lze uložit pokutu do 500 000 Kč (§ 246 odst. 1 a 2 DŘ),
- tomu, kdo závažně ztěžuje nebo maří správu daní tím, že bez dostatečné omluvy nevyhoví ve stanovené lhůtě výzvě ke splnění procesní povinnosti nepeněžitě povahy stanovené zákonem nebo správcem daně, může správce daně opakovaně uložit pokutu do 50 000 Kč, nevedlo-li dosavadní uložení pokuty k nápravě a protiprávní stav trvá (§ 247 a § 248 DŘ),
- pořádkovou pokutu do 50 000 Kč může správce daně uložit tomu, kdo při jednání vedeném správcem daně závažně ztěžuje průběh řízení tím, že navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, neuposlechne pokynu úřední osoby, která řízení vede, nebo navzdory předchozímu napomenutí se chová urážlivě k úřední osobě nebo osobě zúčastněné na správě daní (§ 247 odst. 1 DŘ),
- osoba zúčastněná na správě daní má právo podat správci daně stížnost proti nevhodnému chování jeho úředních osob nebo proti postupu tohoto správce daně, neposkytuje-li daňový zákon jiný prostředek ochrany (§ 261 odst. 1 DŘ),
- správce daně může pořídit o úkonech, o kterých se podle zákona pořizuje protokol, obrazový nebo zvukový záznam, který je přílohou protokolu (§ 80 odst. 4 DŘ),
- úřední osoba provádějící místní šetření má v době přiměřené předmětu místního šetření, zejména v době provozu, právo na přístup na pozemky, do každé provozní budovy, místnosti a místa, včetně dopravních prostředků a přepravních obalů, k účetním záznamům nebo jiným informacím, a to i na technických nosičích dat, v rozsahu nezbytně nutném pro dosažení cíle správy daní. Toto právo má též, jde-li o obydlí, které daňový subjekt užívá současně pro podnikání, je-li to nezbytné a nelze-li rozhodné skutečnosti zjistit jiným způsobem (§ 81 odst. 1 DŘ),
- správce daně může provést nebo si vyžádat z účetních záznamů nebo jiných informací výpis nebo kopii, a to i na technických nosičích dat. V rozsahu nezbytném k prověření údajů na technických nosičích dat má správce daně právo na informace o používaných programech výpočetní techniky a může využívat programové vybavení, ve kterém byly informace pořízeny (§ 81 odst. 2 a odst. 3 DŘ),
- daňový subjekt a další přítomné osoby jsou povinny poskytnout úřední osobě, která provádí místní šetření, všechny přiměřené prostředky a potřebnou součinnost k účinnému provedení místního šetření (§ 82 odst. 1 DŘ),
- osoby, u nichž je místní šetření prováděno, jsou povinny zapůjčit správci daně jím vyžádané doklady a další věci nezbytné pro správu daní i mimo své prostory, jinak správce daně tyto věci zajistí postupem podle § 83 (§ 82 odst. 2 DŘ),
- správce daně si může od osoby, u níž je místní šetření prováděno, vyžádat nebo odebrat pro účely bližšího posouzení nebo expertizy vzorky věcí. Takto získané vzorky se vrací po expertize či posouzení, připouští-li to jejich povaha (§ 82 odst. 3 DŘ),
- osoby zúčastněné na úkonu mají právo podávat návrhy nebo výhrady směřující proti obsahu protokolu (§ 60 odst. 3 DŘ),
- odepření podpisu a důvody tohoto odepření se v protokolu zaznamenají. Odepření podpisu nebo vzdání se před podpisem protokolu bez dostatečného důvodu nemá vliv na použitelnost protokolu jako důkazního prostředku (§ 62 odst. 4 DŘ),
- daňový subjekt může správce daně nebo jinou osobu zúčastněnou na správě daní zprostit povinnosti mlčenlivosti ohledně údajů, které se ho týkají, a údajů, které byly využity při dokazování jeho povinností při správě daní, s uvedením rozsahu údajů a účelu zproštění (§ 52 odst. 2 DŘ).

Vyjádření poučených osob :

Podpis poučených osob

Průběh místního šetření:

.....
.....
.....

Všechny písemnosti, které byly předmětem ohledání v rámci místního šetření byly v pořádku vráceny, kromě následujících písemností:

V průběhu jednání se nikdo nevzdálil.

Návrhy, vyjádření, nebo výhrady směřující proti obsahu protokolu:

Vyjádření správce daně k uplatněným návrhům nebo výhradám:

Provedené opravy či změny v protokolu:

Protokol byl v průběhu jednání hlasitě diktován/před podepsáním hlasitě přečten a vyznačeny v něm všechny návrhy, výhrady, vyjádření k nim, opravy či změny.

Počet stran protokolu:

Počet stran příloh:

Protokol byl schválen, podepsán všemi přítomnými osobami a jednání bylo ukončeno dne
ve   hod.

Podpisy zúčastněných osob

.....
daňový subjekt
(zástupce daňového subjektu)

.....
úřední osoba

.....
třetí osoba
(odborný konzultant)

Důvody odepření podpisu:

Stejnopis protokolu byl předán daňovému subjektu/zástupci daňového subjektu, s nímž bylo ústně jednáno.

podpis stvrzující převzetí stejnopisu protokolu:

Stejnopis protokolu byl na vyžádání předán třetí osobě, na jednání zúčastněné.
podpis stvrzující převzetí stejnopisu protokolu:

**Příloha č. 11 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok
2011 při dodanění zrušeného životního a penzijního pojištění**

**Příloha č. 12 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok
2011 při souběhu zaměstnání**

Příloha č. 13 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2007 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 14 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2008 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 15 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2009 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 16 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2010 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 17 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 s příjmy z podnikání ve výši 200.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 18 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2007 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 19 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2008 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 20 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2009 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 21 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2010 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 22 Vyplněný tiskopis daňového přiznání k DPFO za rok 2011 s příjmy z podnikání ve výši 700.000,- Kč a výdaji uplatňovaných procentem

Příloha č. 23 Statistická tabulka

II KRITICKÉ HODNOTY TESTOVÉHO KRITÉRIA CHÍ-KVADRÁT

Stupně volnosti	Hladina významnosti	
	0,05	0,01
1	3,841	6,635
2	5,991	9,210
3	7,815	11,341
4	9,488	13,277
5	11,070	15,086
6	12,592	16,812
7	14,067	18,475
8	15,507	20,090
9	16,919	21,666
10	18,307	23,209
11	19,675	24,725
12	21,026	26,217
13	22,362	27,688
14	23,685	29,141
15	24,996	30,578
16	26,296	32,000
17	27,587	33,409
18	28,868	34,805
19	30,144	36,191
20	31,410	37,576
21	32,671	38,932
22	33,924	40,289
23	35,172	41,638
24	36,415	42,980
25	37,652	44,314
26	38,885	45,642
27	40,113	46,963
28	41,337	48,278
29	42,557	49,588
30	43,773	50,892